

Tawureta Munsa

Fe Folo Fole

Masenyi nde yi kitaabui xa fe ra

«Tawureta Munsa»

Tawureta Munsa findixi Alatala xa masenyi sebexi singe nan na. Ala Xaxili Seniyenxi naxa taruxui gbegbe fi Annabi Munsa ma alako a xa e sebe. Na taruxuie fe gbegbe masenma won be naxee bara dangi kabi dunija fole, han Annabi Munsa Isirayilakae xanin e xa boxi ma temui naxe.

Na birin findixi «Tawureta» nan na, naxan falaxi Eburu xui «xaranyi.» Na xaranyi tide gbo mixi birin be, barima Ala lonni belebele fima mixi ma a kui. Na lonni mu danma fe dangixi kolonfe gbansan xa ma. Won Alatala xa seriye yati toma ne na taruxuie kui.

Tawureta Munsa lanxi kitaabui suuli nan ma. Na singe xili «Fe Folo Fole», barima a a masenma won be dunija nun diine foloxi ki naxe. A firin nde xili «Isirayilakae xa yete sotce», barima Ala Isirayila ramini naa ne konyiya kui Misira boxi ma. A saxan nde xili «Lewikae serexedube xa seriye.» Lewi findixi Isirayila serexedubee benba nan na. Na kitaabui a masenxi a lan Isirayilakae xa sali ki naxe. A naani nde xili «Konti Ti.» Isirayila naxan nabaxi kira ra, kelifa Misira boxi ma sigafe ra e xa boxi ma, na birin na yi kitaabui kui. A suuli nde xili «Annabi Munsa xa masenyi donxoe». Beenun Isirayilakae xa so e xa boxi ma Ala dennaxe fixi e ma, Annabi Munsa naxa a xa masenyi donxoe ti e be. Na masenyi sebexi na kitaabui suuli nde kui.

«Fe Folo Fole»

Tawureta Munsa xa kitaabui singe xilixi «Fe Folo Fole». Sora tongo suuli nan na a kui. E noma itaxunde dɔxɔ naani:

Sora 1 han 11, Dunija rafolo ki

Alatala naxa dunija daa senbe ra. Baba Adama nun Nene Mahawa findixi a xa daali donxoe nan na. A to e daa, a naxa yaamari nde fi e ma, konɔ a mu bu e naxa Ala matandi. Ibunadama tɔɔre folo menni ne. Kabi na temui fe birin naxa kana. Dunija xa yunubi to gbo, Ala naxa nate tongo a xa dunija halaki banbaranyi ra. Na nate kelixi a xa

seniyenyi nan ma. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Kono Ala xa marafanyi ma, a mu tin dunjina birin xa halaki. Na kui a naxa Annabi Nuha rakisi kunkui belebele kui, a nun subee mooli birin.

Sora 12 han 25, Annabi Iburahima xa taruxui

Alatala naxa Annabi Iburahima sugandi, a xa findi saabui fanyi ra dunjina birin be. A naxa barake sa a xa fe alako a xa findi si belebele ra. A man naxa saate tongo a be, Kanaan boxi xa findi a bonsoe Isirayila gbe ra.

Kono na saate mu nu noma rakamalide fo Iburahima xa di soto. Sara to a kolon a mu noma di baride a xa mori Iburahima be, a naxa a xa konyi gine Hagara fi a ma. Hagara naxa Sumayila bari Iburahima be, kono Ala mu tin Sumayila xa findi ke tongoma ra. Na kui Ala naxa a niya Iburahima nun Sara xa Isiyaga soto e xa forjina kui. Ala naxa gbilen a xa saate ma a nu bara naxan tongo Iburahima be, a fa na saate tongo Annabi Isiyaga fan be.

Sora 26 han 36, Annabi Isiyaga nun Annabi Yaxuba xa taruxui

Annabi Isiyaga naxa guli firin soto a xa gine Rebeka saabui ra. Ala naxa a ragiri Yaxuba ma, naxan bari donxoe ra, a xa findi ke tongoma ra dangi a taara Esayu ra. Esayu to na to, a naxa wa a xunya faxafe, kono Yaxuba naxa a gi, a siga a nga xabile yire. Menni a naxa Raxele nun Leya doko. E naxa di xeme fu nun firin bari a be, naxee findi Isirayila bonsoe fu nun firin xa yareratie ra.

Sora 37 han 50, Annabi Yusufu xa taruxui

Annabi Yaxuba xa di Yusufu mu nu rafan a taarae ma, barima Ala nu bara a masen a be a tan nan findima e xunyi ra. Na nan a niya e naxa a mati konyi ra Misirakae ma. Kono Ala naxa a ragiri Yusufu xa findi mixi belebele ra Misira boxi ma. Alatala man naxa a masen a be a tan nan fama dunjina birin natangade xoxoxoe nde ma naxan fama. Ne wuyaxi to dangi, kaame naxa sin dunjina birin ma. Baloe nu na Misira boxi gbansan nan ma Annabi Yusufu saabui ra. Annabi Yaxuba to a xa die xee Misira baloe fende, e naxa Yusufu li naa. Na kui Annabi Yusufu naxa a xabile birin nafa Misira boxi ma alako e naxa faxa kaame ra.

Mixi noma lonni belebele sotode yi kitaabui saabui ra. Alatala a yete masenma ne yi taruxuie kui. Ala senbe gbo dangi birin na. A wama ne mixi xa tinxin. Fe naaxi mu

rafan a ma feo, a man kiiti sama ne yunubitsee ma. Kono Ala mu tinma mixi xa halaki. A ibunadama xanuma, a wama e malife alako e xa tuubi, e xa kisi a xa marafanyi saabui ra. Na seriye masenxi «Fe Folo Fole» nan kui. Ala xa won mali na birin kolonde alako won xa findi a xa mixie yati yati ra.

Tawureta Munsa

Fe Folo Fole

1

Dunija Fole

¹ A fole ra, Ala naxa koore nun boxi daa. ² Dunija mu nu yailanxi, sese mu nu na a ma. Dimi nan nu na baa birin ma, kono Ala jengi nu saxi ye xun ma.

³ Ala naxa a masen, «Naiyalanyi mini ba.» Naiyalanyi naxa mini keren na. ⁴ Ala naxa a mato fa, na naiyalanyi fanxi. Ala naxa naiyalanyi nun dimi itaxun. ⁵ Ala naxa naiyalanyi xili sa «yanyi». A naxa dimi xili sa «koe». Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe singe nan nu na ki.

⁶ Ala naxa a masen, «Koore walaxe xa lu boxi ye nun koore ye tagi.» ⁷ Na bara findi naaninyi ra boxi ye nun koore ye tagi. A rabaxi na ki ne. ⁸ Ala naxa yi naaninyi xili sa «koore». Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe firin nde nan nu na ki.

⁹ Ala naxa a masen, «Boxi ye xa malan yire keren. Xare xa maba.» A rabaxi na ki ne. ¹⁰ Ala naxa na xare xili sa «boxi». A naxa na boxi ye xili sa «baa». Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹¹ Ala naxa a masen, «Sansie xa mini boxi ma. Sansi mooli birin xa bula. Sansi xori naxan na a bogi kui, a bulama ne birin nun a mooli ra.» A rabaxi na ki ne. ¹² Boxi naxa rafe sansi mooli birin na, a bogi nun a sansi xori na a bili ma, na fan birin nun a mooli. Ala naxa a mato fa, na birin fanxi. ¹³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe saxan nde nan nu na ki.

¹⁴ Ala naxa a masen, «Yanbasee xa lu koore ma, yanyi nun koe itaxunfe ra. Waxati birin kolonma yanbasee saabui nan na. Xi yo xi, je yo je a kolonma yanbasee nan saabui ra. ¹⁵ Yanbase na koore ma boxi iyalanse nan na.» A rabaxi na ki ne.

¹⁶ Ala naxa naiyalanse xungbe firin nafala. Naxan xungbo, na xa yanyi yaamari raba. Naxan xurun, na xa koe yaamari raba. A naxa tunbuie fan nafala. ¹⁷ Ala naxa

yanbasee sa koore ma alako e xa bɔxi iyalan, ¹⁸ e xa yanyi nun kɔɛ yaamari raba, e xa dimi nun naiyalanyi rafatan. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi. ¹⁹ Kɔɛ naxa so, kuye naxa iba, lɔxɔɛ naani nde nan nu na ki.

²⁰ Ala naxa a masen, yɛxɛɛɛ xa ye ramaxa. Xɔnie xa jɛrɛ koore ma. ²¹ Ala naxa yɛxɛ xungbe mɔɔli birin daa a nun nimase naxan birin na ye xɔɔra. A naxa xɔni mɔɔli birin fan daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi. ²² Ala naxa barakɛ sa e xa fɛ. A naxɛ, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako yɛxɛɛɛ xa wuya baa ma. Xɔnie fan xa gbo bɔxi ma.» ²³ Kɔɛ naxa so, kuye naxa iba, lɔxɔɛ suuli nde nan nu na ki.

²⁴ Ala naxa a masen, «Nimasee mɔɔli birin xa lu bɔxi ma: xurusee, bubusee, a nun buurunyi subee.» A rabaxi na ki nɛ. ²⁵ Ala naxa buurunyi sube mɔɔli birin daa, a naxa xurusee mɔɔli birin daa, a naxa bubuse mɔɔli birin daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²⁶ Ala naxa a masen, «Won xa adama daa, won xa won fɔxi lu a ma. A xa yaamari raba yɛxɛɛ xun ma, xɔnie xun ma, xurusee xun ma, bɔxi xun ma, a nun bubusee xun ma.» ²⁷ Ala naxa adama daa gine nun xɛmɛ, a a fɔxi lu e ma. ²⁸ Ala naxa barakɛ sa e xa fɛ. A naxɛ, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako bɔxi xa rafe. Wo xa yaamari raba bɔxi xun ma, yɛxɛɛ xun ma, xɔnie xun ma, bubusee xun ma.»

²⁹ A naxɛ, «N bara sansi birin nun sansi bogi birin fi wo ma baloe ra. ³⁰ N bara sansi birin fi sube birin ma naxan na bɔxi ma, a nun xɔni birin ma, a nun bubuse birin ma, nimase birin ma naxɛɛ pengima. Sansi birin bara findi e baloe ra.» A rabaxi na ki nɛ. ³¹ Ala naxa a xa daalise birin mato fa, a fanxi han. Kɔɛ naxa so, kuye naxa iba, lɔxɔɛ senni nde nan nu na ki.

2

¹ Koore, bɔxi, nun se birin daa ki nan nu na ki. ² Lɔxɔɛ solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu. ³ Ala naxa tide sa na lɔxɔɛ solofere nde ma, a xa findi lɔxɔɛ seniyenxi ra barima a a malabu na lɔxɔɛ nɛ a xa wali kamalixi xa fɛ ra.

Baba Adama nun Nene Mahawa

⁴ Taruxui nan ya, dunija daaxi ki naxɛ. Marigi Alatala bɔxi nun koore daa temui naxɛ, ⁵ fɔtonyi yo mu nu na. Sansi yo mu nu na naxan bulaxi bɔxi ma barima Marigi Alatala mu nu tune ye ragoroxi sinden. Adama fan mu nu na naxan bɔxi rawalima, ⁶ kɔnɔ ye nu luma mini ra bɔxi bun, a fa yensen ye yire birin ma.

⁷ Marigi Alatala naxa adama yailan bende ra. Na dangi xanbi a naxa nii raso a fate

a jɔɛ kui. A findi adama ra na ki nɛ.

⁸ Na xanbi Marigi Alatala naxa yire fanyi yailan sogetede mabiri. Na yire xili «Eden». A naxa adama lu menni. ⁹ Marigi Alatala naxa wuri mooli birin nabula menni, wuri tofanyie, wuri naxee bogi fan a don daaxi ra. Na yire tagi wuri firin nu na. Keren xili «Simaya wuri». Boore xili «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri».

¹⁰ Xure naxan ye rasoxi Eden kui sansie be, a to dangixi, a itaxunxi doxo naani ra. ¹¹ Na singe xili Pison. Na nan dangima Hawila boxi birin ma, xeema na dennaxe. ¹² Na xeema fan. Wuri ye xiri joxunme fan na na, a nun geme tofanyi naxan xili onixi. ¹³ Na xure firin nde xili Gixon. Na nan dangima Kusi boxi birin ma. ¹⁴ Na xure saxan nde xili Tigiri. Na nan dangima Asuri boxi ma a sogetede biri ra. Na xure naani nde xili Efirati.

¹⁵ Marigi Alatala naxa adama rasabati Eden, alako a xa no na yire rawalide, a man xa meeni na ma. ¹⁶ Marigi Alatala naxa yaamari so adama yi ra, a naxe, «I noma yi wuri bogi birin donde naxan na Eden kui, ¹⁷ konɔ i naxa «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri» bogi don de, barima i nu na don, i faxama nɛ.» ¹⁸ Marigi Alatala naxa a fala, «A mu fan xeme xa lu be a keren. N fama malima fanyi daalide a be.»

¹⁹ Buurunyi sube birin nun xoni birin Marigi Alatala naxan daalixi bende ra, a naxa e xanin adama xon ma a xa e xili sa. Adama xili naxee sa e xun ma, nee naxa findi e xilie ra. ²⁰ A naxa xuruse birin, xoni birin, a nun buurunyi sube birin xili sa.

Konɔ na waxati Adama mu a malima fanyi sotoxi sinden. ²¹ Marigi Alatala naxa xi xoli radangi a ma. A naxa a raxi a fanyi ra. A to xi, Marigi Alatala naxa a ganyanyi xori keren ba, a fa menni ragali. ²² Na xanbi, Marigi Alatala naxa Adama ganyanyi xori findi gine ra, a fa na gine fi Adama ma.

²³ Adama naxa a fala, «Yi gine fatanxi n xori nun n sube nan na. A xili ne «gine», barima a minixi xeme ne i.» ²⁴ Na fe na a toxi, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a maso a xa gine ra, e findi keren na. ²⁵ Xeme nun a xa gine mageli nan nu a ra, konɔ na fe yaagi mu nu e ma.

3

Yunubi singe

¹ Boximase nan nu koota Marigi Alatala xa daalise birin be. A naxa gine maxorin, «Ala a fala ne wo be a wuri bogi naxan birin na Eden kui, a wo naxa a sese don? Nondi na a ra?» ² Gine naxa a yaabi, «Wuri naxee na Eden kui, muxu noma e birin bogi donde,

³ kɔnɔ wuri naxan na Eden tagi, muxu mu noma na tan bogi donde, muxu mu noma makɔrede a ra yete yati, xa na mu a ra muxu faxama ne.» ⁴ Bɔximase naxa a fala gine be, «Ade, wo mu faxama. ⁵ Ala a kolon, wo na a don, wo ya rabima ne. Wo fama fe fanyi nun fe jaaxi kolonde alɔ Ala yete.»

⁶ Gine to wuri bogi to, a tofan, a fan donse ra, a fan xaxili sɔtɔse ra, a naxa keren ba, a don, a nde so a xa mɔri yi, e nun naxan nu a ra. Na fan naxa a don. ⁷ Na waxati e yae naxa rabi. E naxa a kolon, e mageli nan nu a ra. E naxa xɔre burexee denbe e boore ra, e e yete sutura a ra.

⁸ Na xanbi, xeme nun a xa gine naxa Marigi Alatala jere xui me nunmare ra. E naxa e nɔxun wurie xanbi ra. ⁹ Marigi Alatala naxa xili ti, «Adama, i na minden?» ¹⁰ Adama naxa a yaabi, «N bara i xui me Eden kui, kɔnɔ n bara gaaxu, barima n mageli na a ra. Na nan a ra, n nan n nɔxunxi.» ¹¹ Marigi Alatala naxa a maxɔrin, «Nde a masenxi i be i mageli na a ra? Ka i bara na wuri bogi don ba, n naxan ma fe fala i be i naxa a don?» ¹² Adama naxe, «I gine naxan fixi n ma, na nan yi wuri bogi so n yi ra, n naxa a don.»

¹³ Na xanbi, Marigi Alatala naxa gine maxɔrin, «I yi rabaxi munfe ra?» Gine naxa a yaabi, «Bɔximase bara n madaxu han n bara na wuri bogi don.»

¹⁴ Awa, Marigi Alatala naxa a fala bɔximase be, «I to bara yi raba, awa, n fan n bara i danka xuruse nun buurunyi sube birin ya ma. I findima bubuse nan na i furi ra. I xube nan donma i xa dunijeigiri kui. ¹⁵ N bara deɲaaxui raso i tan nun gine tagi. N bara a raso i xa die nun a xa die tagi. Gine xa di i xunyi butuxunma ne. I fan a tingilinyi xinma ne.»

¹⁶ Marigi Alatala naxa a fala gine be, «I fan, n i tɔɔrɔma ne i xa di bari kui. Na tɔɔre gboma ne. I birama ne i xa mɔri fɔxɔ ra. A i yamarima ne.»

¹⁷ Marigi Alatala naxa a fala Adama be, «I bara bira i xa gine fɔxɔ ra. I bara na wuri bogi don, n naxan ma fe fala i be, i naxa a don. Yakɔsi n bara bɔxi danka i xa fe ra. I tɔɔrɔma ne baloe sɔtɔde i xa dunijeigiri kui. ¹⁸ N tunbe nun baagi ramini ma ne bɔxi ma, i baloe sɔtɔma xe nan ma. ¹⁹ I baloe sɔtɔma i yilɛnfure nan na han i gbilenma bende temui naxe i rafalaxi naxan na. Bende nan i ra, i man gbilenma na bende ne.»

²⁰ Adama naxa a xa gine xili sa «Mahawa», barima a findima ne mixi birin nga ra.

²¹ Marigi Alatala naxa dugi kiri daaxie dege Adama nun a xa gine be, a naxa e ragoro e ma.

²² Marigi Alatala naxa a masen, «Adama bara fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon alo won tan. A mu daxa a xa simaya wuri bogi don, xa na mu a ra a mu faxama.» ²³ Marigi Alatala naxa a ramini Eden, a xa boxi rawali Ala a daaxi naxan na. ²⁴ A Adama keru xanbi, Marigi Alatala naxa malekee yaamari, e xa ti Eden sogetede biri ra. E xa nu santidegema te daaxi malintan, na simaya wuri kantade.

4

Kabila nun Habila

¹ Adama nun Mahawa to kafu, Mahawa naxa teege. E naxa di soto naxan xili Kabila. Mahawa naxe, «Alatala bara n mali di xeme soto fe ra.» ² Na xanbi Mahawa naxa Kabila xanbiratoe xemema soto naxan xili Habila. Xuruse demadonyi nan nu Habila ra. Boxi rawali nan nu Kabila ra.

³ Na temui to dangi, Kabila naxa fa sansi bogi fangadama ra serexe bade Alatala be. ⁴ Kono Habila naxa fa xuruse di singee ra nun e ture. Habila nun a xa serexe naxa rafan Alatala ma, ⁵ kono Kabila nun a xa serexe mu nu rafan Alatala ma. Alatala mu a ya ti Kabila xa serexe ra. Na na a ra, Kabila naxa xono, a yatagi naxa masara.

⁶ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxarin, «I xonoxi munfe ra? I yatagi masaraxi munfe ra? ⁷ Xa i fe fanyi raba, n na tongoma ne, kono xa i fe jaaxi raba, Sentane i ratantanma ne. I kata, i xa i yete ba a yi ra.»

⁸ Kabila naxa a fala a xunya be, «Won xee xe ma.» E to so xe ma, Kabila naxa a xunya Habila suxu, a naxa a faxa. ⁹ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxarin, «I xunya Habila na minden?» A naxa a yaabi, «N mu a kolon. Fo n xa meeni n xunya ma?» ¹⁰ Alatala naxa a fala, «I munse rabaxi? N na i xunya wuli gbelegbele xui mefe keli boxi ma. ¹¹ N bara i danka barima i bara i xunya faxa. N i kerima ne yi boxi ma i xunya wuli na dennaxe. ¹² I na boxi rawali, i mu baloe soto ma. I findima pereti nan na.»

¹³ Kabila naxa Alatala yaabi, «Na jaxankate gbo n tan be. ¹⁴ Xa i bara n keru yi boxi ma to, won tagi ikuyama ne. N findima pereti nan na. Mixi naxan na sa n to, a n faxama ne.» ¹⁵ Alatala naxa a yaabi, «Ade, xa mixi yo i faxa, n i gbejoxoma ne doko solofere.» Alatala naxa tonxuma sa Kabila ma alako xa naxan sa a to a naxa no a gerede.

¹⁶ Na temui Kabila naxa a makuya Alatala ra. A naxa sabati Nodi boxi ma Eden fuge ra. ¹⁷ Kabila nun a xa gine naxa kafu. A xa gine naxa teege, a naxa di soto naxan xili Enoki. Kabila nu na taa tife. A naxa a xa di xili sa na taa xun ma.

¹⁸ Enoki naxa Iradi sɔɔ. Iradi, Mexuyayeli baba na a ra. Mexuyayeli, Metusayeli baba na a ra. Metusayeli, Lameki baba na a ra. ¹⁹ Lameki naxa gine firin sɔɔ, keren xili Ada, boore xili Silahi. ²⁰ Ada naxa Yabala sɔɔ. Yabala, xuruse demadonyie nun kiri banxi kanyie baba na a ra. ²¹ Yabala xunya xili Yubali. Yubali, kɔra bɔnbɔɛɛ nun xule fee baba na a ra.

²² Silahi fan naxa di sɔɔ. A xili Tubali Kabila. Xabui nan nu a tan na. Walise wure gbeeli nun wure daaxi mɔɔli birin xabui nan nu a ra. Tubali Kayini xunya ginema xili Nama.

²³ Lameki naxa a fala a xa ginee be, «Ada nun Silahi wo xa wo haake to n be. Lameki xa ginee, wo xa wo tuli mati n ma wɔyenyi ra.

N bara xeme nde faxa gbexoxoe ra.

N bara na segetala faxa barima a bara n maxɔɔ.

²⁴ Xa mixi solofere nan faxama Kabila gbexoxofe ra, mixi tongo solofere nun solofere nan faxama n tan Lameki gbexoxofe ra.»

²⁵ Adama nun a xa gine naxa kafu. Mahawa naxa di sɔɔ naxan xili Seti. A bara na xili sa a xa di xun ma barima Ala bara a xa di Habila joxoe so a yi ra Kabila naxan faxa.

²⁶ Seti fan naxa di sɔɔ naxan xili Enosi.

Na waxati mixie naxa Alatala maxandi folo.

5

Adama han Nuha

¹ Adama nun a bɔnsɔɛ xa taruxui nan ya. Ala to ibunadama die daa, a naxa a foxi lu e ma. ² A naxa e daa xeme nun gine. A barake sa e ma. A e xili sa «adama». ³ Adama to bu je keme je tongo saxan, a naxa di sɔɔ a yete misaali ra. A naxa a xili sa Seti. ⁴ Seti xa bari dangi xanbi, Adama naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ sɔɔ. ⁵ Adama xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo saxan. Na xanbi a naxa faxa.

⁶ Seti to bu je keme je suuli, a naxa findi Enosi baba ra. ⁷ Enosi xa bari dangi xanbi, Seti naxa bu je keme solomasaxan je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbeteɛ sɔɔ. ⁸ Seti xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

⁹ Enosi to bu je tongo solomanaani, a naxa findi Kenan baba ra. ¹⁰ Kenan xa bari

dangi xanbi, Enosi naxa bu je keme solomasaxan je fu nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹¹ Enosi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je suuli. Na xanbi a naxa faxa.

¹² Kenan to bu je tongo solofere, a naxa findi Mahalaleli baba ra. ¹³ Mahalaleli xa bari dangi xanbi, Kenan naxa bu je keme solomasaxan je tongo naani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹⁴ Kenan xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu. Na xanbi a naxa faxa.

¹⁵ Mahalaleli to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Yeredi baba ra. ¹⁶ Yeredi xa bari dangi xanbi, Mahalaleli naxa bu je keme solomasaxan je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹⁷ Mahalaleli xa simaya naxa siga je keme solomasaxan nun je tongo solomanaani nun suuli. Na xanbi a naxa faxa.

¹⁸ Yeredi to bu je keme je tongo senni a nun firin, a naxa findi Enoki baba ra. ¹⁹ Enoki xa bari dangi xanbi, Yeredi naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²⁰ Yeredi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

²¹ Enoki to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Metusela baba ra. ²² Metusela xa bari dangi xanbi, Enoki naxa bira Ala foxo ra je keme saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²³ Enoki xa simaya naxa siga je keme saxan nun je tongo senni a nun suuli. ²⁴ Enoki naxa bira Ala foxo ra. Na xanbi a mu lu na sonon, barima Ala bara a xanin.

²⁵ Metusela to bu je keme je tongo solomasaxan a nun solofere, a naxa findi Lameki baba ra. ²⁶ Lameki xa bari dangi xanbi, Metusela naxa bu je keme solofere je tongo solomasaxan a nun firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²⁷ Metusela xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun solomanaani. Na xanbi a naxa faxa.

²⁸ Lameki to bu je keme je tongo solomasaxan a nun firin, a naxa di soto. ²⁹ A naxa a xili sa Nuha. A naxa a fala, «A fama won malide won ma toore nun won ma wali kui, won naxan nabama boxi ma Alatala bara dennaxe danka.» ³⁰ Nuha xa bari dangi xanbi, Lameki naxa bu je keme suuli je tongo solomanaani a nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ³¹ Lameki xa simaya naxa siga je keme solofere nun je tongo solofere a nun solofere. Na xanbi a naxa faxa.

³² Nuha to bu je keme suuli, a naxa findi Semi, Hami, nun Yefeti baba ra.

Ala dunija halaki ki naxe

¹ Na temui xeme nun e xa di ginnee naxa wuya folo. ² Ala xa malekee naxa yabu yi di ginnee ra e xa tofanyi ma. Malekee naxa ndee sugandi, e naxa e findi e xa ginnee ra.

³ Na xanbi, Alatala naxa a fala, «N mu tinma nii xa bu adama fate abadan, barima daalise na a ra. A mu dangima je keme je moxonen na.»

⁴ Na waxati, a nun waxati naxan fa na xanbi ra, nabiyoro bonsoe nu na dunija ma. Na malekee nun na di ginnee nee barixi. Geresoe belebelee nun xili xungbe kanyie nan nu nabiyoro bonsoe ra.

⁵ Alatala naxa a to adama bara kobi. Temui birin a xa mapoxunyie findixi a kobi nan na. ⁶ Na naxa Alatala tooo han a bara a yete maxorin munfe ra a adama daaxi. Na fe naxa a bope tooo ki fanyi. ⁷ Alatala naxa a fala, «Adama birin n naxan daaxi, n na birin tongoma ne dunija ma. Mixi yo, sube yo, bubuse yo, xoni naxan jerema koore ma yo, n na birin tongoma ne dunija ma, barima n bara nimisa adama daafe ra.» ⁸ Kono Nuha tan nu rafa Alatala ma.

Nuha xa kunkui banbanyi

⁹ Nuha xa taruxui nan ya. Nuha nu findixi tinxintoe nun seniyentoe nan na na waxati mixie tagi. A nu birama Ala nan foxo ra. ¹⁰ Di saxan nan nu Nuha yi ra: Semi, Hami, nun Yefeti.

¹¹ Dunija nu bara kana Ala ya i, a xa fe jaaxi nu bara gbo ye. ¹² Ala naxa dunija to, a kanaxi, mixi birin fe jaaxi rabafe. ¹³ Na kui Ala naxa a masen Nuha be, «N wama adama birin tongofe dunija ma, barima dunija bara kobi a jaaxi ra. N wama adama birin nun dunija birin kanafe. ¹⁴ A lanma i xa kunkui banban wuri ra, naxan xili goferi. Konkoe xa lu a kui. Dole xa sa a kui nun a fari. ¹⁵ I xa a yailan yi ki: I xa kunkui rakuya kanke ya tongo senni nun solofere a nun a tagi. I xa a igbo kanke ya fu nun keren. I xa a ite kanke ya senni nun a tagi. ¹⁶ I xa kunkui xunyi yailan, nongon ya keren xa lu kunkui xunyi nun kunkui de kiri tagi. I xa naade ti a seeti keren ma. I xa a kui rabagan doko saxan.»

¹⁷ «Na xanbi n tan fama ye radinde dunija ma. A mixi birin sonto. Nimase birin faxama ne. ¹⁸ Kono n bara saate tongo i be. I soma ne yi kunkui kui, i tan nun i xa die, a nun i xa gine, a nun i xa die xa ginee. ¹⁹ I xa fa nimase mooli birin firin firin na, xeme

nun gine. Na nan a toma e kisima. ²⁰ Xoni bonsœ birin firin firin, sube bonsœ birin firin firin, bubuse bonsœ birin firin firin, e fama i xon, i xa e rakisi. ²¹ I xa donse mooli birin baki kunkui kui. I xa sa a ragata i tan be a nun e fan be.»

²² Nuha naxa a birin naba Ala naxan masenxi a be.

7

Banbaranyi Belebele

¹ Alatala naxa a masen Nuha be, «So kunkui kui, i tan nun i xa denbaya birin, barima i tan tinxintœ nan i ra yi waxati mixie tagi. ² Sube radaxaxi birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Sube raharamuxi birin, i xa xeme keren nun gine keren baki. ³ Xoni fan a mooli birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Na kui sube mooli birin xa no lude dunija ma banbaranyi dangi xanbi.»

⁴ «Xi solofere na dangi, n tune ragoroma boxi ma. Xi tongo naani tune fama kœ nun yanyi. Nimase birin n naxan daaxi, na birin sontoma ne.» ⁵ Nuha naxa na birin naba Alatala naxan masen a be.

⁶ Na tune fama temui naxe, Nuha xa simaya nu na je keme senni. ⁷ Nuha yo, a xa gine, a xa die nun nee fan xa ginee, e birin naxa e gi ye ma, e sa so kunkui kui. ⁸ Sube radaxaxie, sube raharamuxie, xonie, nun bubusee, e birin ⁹ naxa siga Nuha xon ma kunkui kui, xeme nun ginee, e sa so kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe.

¹⁰ Xi solofere dangi xanbi, na banbaranyi naxa din dunija ma. ¹¹ Nuha xa simaya nu na je keme senni, kike firin, xi fu a nun solofere. Na loxœ ye naxan na boxi bun ma, na naxa te folo, ye naxan na koore ma, na fan naxa goro folo. ¹² Tune naxa bira boxi ma xi tongo naani. Kœ a nun yanyi, tune fama.

¹³ Na loxœ, Nuha nun a xa die, Semi, Hami, Yefeti, a xa gine, nun a xa di saxanyi xa ginee, e birin naxa so kunkui kui. ¹⁴ Buurunyi sube bonsœ birin, xuruse bonsœ birin, bubuse bonsœ birin, a nun xoni bonsœ birin, e naxa so kunkui kui. ¹⁵ Daalise naxan birin pengima, a firin firin, e naxa fa Nuha xon ma, e sa so kunkui kui. ¹⁶ Nimase birin, xeme nun gine, e soxi ne kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe. Na xanbi Alatala naxa naade balan.

¹⁷ Xi tongo naani banbaranyi tema. A naxa kunkui ite. ¹⁸ Ye to gbo boxi ma, kunkui naxa doxo ye fari. ¹⁹ Ye naxa te han a naxa geya birin makoto dunija ma. ²⁰ Ye naxa dusu geya xun han kanke ya solofere nun a tagi. ²¹ Nimase naxan birin nu jerema

dunija ma, e birin naxa faxa: xɔnie, xurusee, buurunyi subee, bubusee, a nun adamadie. ²² Nimase naxan birin jɛngima xare ma, e birin naxa faxa. ²³ Ala naxa nimase birin ba dunija ma. Nimase birin naxa faxa: adamadie, xurusee, bubusee, a nun xɔni naxee jɛrɛma koore ma, fo Nuha keren, a nun naxee nu na a xun ma kunkui kui. ²⁴ Banbaranyi naxa din dunija ma xi kɛmɛ xi tongo suuli.

8

Banbaranyi jɔnyi

¹ Kɔnɔ Ala naxa ratu Nuha ma, a nun buurunyi sube nun xuruse naxee nu na a xun ma kunkui kui. Ala naxa foye radin dunija ma, ye fa xɔri fɔlɔ. ² Ye naxan nu kelima bɔxi bun ma, na naxa dan. Ye naxan nu kelima koore ma, na fan naxa dan. ³ Lɔxɔ yo lɔxɔ fo nde ba ye ra. Xi kɛmɛ xi tongo suuli kamali xanbi, nde naxa ba ye ra ki fanyi ra. ⁴ Kike solofere, xi fu nun solofere nde, kunkui naxa dɔxɔ geyae fari, geya naxee na Ararati bɔxi ma. ⁵ Kike fu xi keren kamali xanbi, geyae fari naxa maba.

⁶ Xi tongo naani dangi xanbi, Nuha naxa wunderi rabi naxan na kunkui ma. ⁷ A naxa xaxa bɛpin, a nu siga, a nu fa, han ye naxa xurun. ⁸ Na xanbi a naxa ganbɛ bɛpin, a xa kolon xa ye bara xɔri. ⁹ Kɔnɔ na ganbɛ naxa yire mato, santide mu na, barima ye dinxi dunija birin ma. A naxa gbilen Nuha yire. Nuha naxa ganbɛ tongo, a a raso kunkui kui.

¹⁰ A naxa mame ti han xi solofere, a man naxa ganbɛ bɛpin a firin nde. ¹¹ Nunmare, ganbɛ naxa gbilen Nuha yire, oliwi wuri jingi suxuxi a dɛkole ra. Na kui Nuha naxa a kolon ye bara ba dunija ma. ¹² A naxa mame ti xi solofere. A naxa ganbɛ bɛpin a saxan nde, kɔnɔ ganbɛ mu gbilen.

¹³ Nuha xa simaya to siga jɛ kɛmɛ senni nun jɛ keren, kike keren, xi keren, banbaranyi fa jɔn dunija ma. Nuha to kunkui xunyi ba naa, a naxa a to xare bara maba. ¹⁴ Kike firin xi mɔxɔpɛn a nun solofere to dangi, bɔxi nu bara xara a fanyi ra. ¹⁵ Ala naxa a masen Nuha bɛ, ¹⁶ «Wo mini kunkui kui, i tan nun i xa gine, i xa die nun e xa ginee. ¹⁷ I xa nimase birin namini kunkui kui: xɔnie, subee, bubusee, alako e xa yiriwa, e xa wuya dunija ma.» ¹⁸ Na temui Nuha naxa mini fa, a nun a xa die, a xa gine, nun a xa die xa ginee. ¹⁹ Subee fan naxa mini, a nun bubusee, nun xɔnie. Nimase bɔnsɔɛ birin naxa mini e xati xati ma.

²⁰ Na xanbi, Nuha naxa serexebade yailan Alatala bɛ. A naxa sube nun xɔni

radaxaxi ndee tongo, a nee ba serexe gan daaxi ra. ²¹ Na tuuri to te, Alatala naxa na gan xiri me. A naxa rafan a ma. A naxa a fala a boje ma, «N mu boxi dankama sonon adama xa fe ra, barima n na kolon adama boje mu fan kafi a dimedi temui. N mu nimase birin sontoma sonon alo n na singe raba ki naxe. ²² Sansi si temui nun sansi xaba temui, xinbeli nun kuyefure, sogofure nun jeme, yanyi nun koe, n mu na bama sonon han dunija non.»

9

Ala xa saate Nuha be

¹ Na dangi xanbi Ala naxa barake sa Nuha nun a xa die xa fe. A naxa a masen e be, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma. ² Sube naxee na dunija ma nun xoni naxee na koore ma, e gaaxuma ne wo ya ra. Bubuse naxee na boxi ma nun yexe naxee na baa ma, e e gima ne wo ya ra. N bara e birin sa wo sago, ³ n bara e birin findi baloe ra wo be alo sansie n naxan singe fi wo ma donse ra.»

⁴ «Kono wo naxa sube don, naxan wuli mu baxi, barima a wuli findixi sube nii nan na. ⁵ Sube yo naxan wo nii bama, xa na mu a ra mixi yo naxan a boore adamadi nii bama, na kanyi nan gbe na na nii kote sare ra.

⁶ Mixi naxan adamadi nii bama,
mixi nan na kanyi fan nii bama,
barima Ala foxi bara lu adama ma.

⁷ Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.»

⁸ Na xanbi Ala naxa a masen Nuha nun a xa die be, ⁹ «N bara saate tongo wo nun wo xa die be, ¹⁰ a nun nimase naxan birin nu na kunkui kui: xonie, xurusee, buurunyi subee, nimase naxan birin na dunija ma. ¹¹ N bara saate tongo wo be, banbaranyi tan mu nii birin bama sonon, a mu dunija birin kanama fa.» ¹² Ala naxa a masen, «N bara saate tongo wo nun nimase birin be, saate naxan mu kanama abadan. ¹³ Saate tonxuma nan ya, n senkui masenma ne koore ma. ¹⁴ Xa n bara kunda sa koore ma, na senkui minima ne. ¹⁵ Na temui n natuma ne saate xa fe ma, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be. N mu nii birin bama dunija ma banbaranyi ra sonon. ¹⁶ Senkui na mini koore ma, n na toma, n natuma saate xa fe ma, saate naxan mu kanama abadan, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be naxee na dunija ma.» ¹⁷ Ala naxa a masen Nuha be, «Saate tonxuma nan ya, n na saate naxan tongoxi nimase birin be.»

¹⁸ Nuha xa di naxee kelixi kunkui kui, e xili Semi, Hami, Yefeti. Hami findixi Kanaankae baba nan na. ¹⁹ Dunjina mixi birin fatanxi Nuha xa di saxanyie nan na.

²⁰ Nuha to xe rawali fɔlɔ, a naxa weni sansi si. ²¹ Na sansi to bogi, Nuha naxa weni yailan. A to siisi na ra, a naxa a sa kiri banxi kui a mageli. ²² Kanaankae benba Hami to a baba mageli to, a naxa na fala a taarae be. ²³ Na kui Semi nun Yefeti naxa dugi tongo fa, e so e baba xun e xanbi xanbi ma. E naxa dugi felen e baba ma, e mu e ya ti e baba mageli ra.

²⁴ Nuha xun to mabɔɔ a ra, a naxa keli, a naxa a kolon fa a xa di dɔnxɔe naxan nabaxi a ra. ²⁵ Nuha naxa a fala, «N bara Kanaan danka. A xa findi konyi birin dɔnxɔe ra a taarae be.» ²⁶ A man naxa a fala,

«N bara Semi Marigi Alatala matɔxɔ.

Kanaan xa findi Semi xa konyi ra.

²⁷ Ala xa Yefeti xa bɔxi gbo,

a xa lu Semi xa niini bun ma,

Kanaan xa findi a xa konyi ra.»

²⁸ Banbaranyi dangi xanbi, Nuha naxa bu dunjina ma je keme saxan je tongo suuli. ²⁹ Nuha xa simaya to je keme solomanaani je tongo suuli li, a naxa laaxira.

10

Semi, Hami, nun Yefeti tolobitee

¹ Nuha xa die, Semi, Hami, nun Yefeti xa taruxui nan ya, a nun e fan xa die e naxee soto banbaranyi dangi xanbi.

² Yefeti xa die xilie nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, Tirasi. ³ Gomeri xa die xilie nan ya: Asikenasi, Rifati, Togarama. ⁴ Yawani xa die xilie nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, Rodanimi. ⁵ Yefeti xa mixie naxa sabati baa de ra e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si dɔxɔ wuyaxi ra e xa bɔxi ma.

⁶ Hami xa die xilie nan ya: Kusi, Misira, Puti, Kanaan. ⁷ Kusi xa die xilie nan ya: Seba, Hawila, Sabata, Raama, Sabiteka. Raama xa die xilie nan ya: Seeba, Dedan. ⁸ Nimirodi geresoe belebele nan nu a ra. A baba xili Kusi. ⁹ Nimirodi man findi koyinma belebele ra Alatala ya i. Mixie nu a falama, «Koyinma belebele na Nimirodi ra Alatala ya i.» ¹⁰ A xa mangeya taa singee findi Babilon, Ereki, Akadi, nun Kalene nan na, naxee nu na Sinari bɔxi ma. ¹¹ A naxa keli Sinari, a siga Asiriya bɔxi ma. Menni a naxa taae ti

naxee xili Ninewe, Rehoboti, Iri, Kala, ¹² nun Resen, taa belebele naxan na Ninewe nun Kala tagi. ¹³ Misira naxa findi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatu, ¹⁴ Patirusukae, Kasaluxukae, (Filisitakae keli dennaxe), a nun Kafatorokae benba ra. ¹⁵ Kanaan naxa findi yi mixie baba ra: Sidonkae, a xa di singe, Xitikae, ¹⁶ Yebusukae, Amorigae, Girigasakae, ¹⁷ Hiwikae, Arakikae, Sinikae, ¹⁸ Arawadakae, Semarakae, nun Hamatakae. Bɔnsɔe naxan birin keli Kanaan, e naxa yensen ye. ¹⁹ Kanaan xa naaninyi naxa keli Sidon sigafe Gerara, a naxa siga han Gasa, a dangi Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi ra, a siga han Lasa. ²⁰ Hami xa mixie nan ya e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si dɔxo wuyaxi ra e xa bɔxi ma.

²¹ Yefeti xunya Semi fan naxa die soto. Eberi xa die benba nan na Semi ra. ²² Semi xa die xilie nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. ²³ Arami xa die xilie nan ya: Usi, Xulu, Geteri, nun Meseki. ²⁴ Arafaxadi naxa findi Selaha baba ra. Selaha naxa findi Eberi baba ra. ²⁵ Eberi naxa di firin soto. Keren xili Pelegi. Na nan falaxi «maitaxunyi,» barima Ala dunipa mixie itaxun na waxati ne. A xunya xili Yokatan. ²⁶ Yokatan xa die xilie nan ya: Alomodadi, Selefa, Hasaramawete, Yera, ²⁷ Hadorami, Usali, Dikila, ²⁸ Obala, Abimaye, Seeba, ²⁹ Ofiri, Hawila, nun Yobabo. Yokatan naxa na die birin soto. ³⁰ E xa bɔxi kelima Mesa, a siga han Sefare, naxan na geya sogetede mabiri. ³¹ Semi xa die nan ya a xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si dɔxo wuyaxi ra e xa bɔxi ma.

³² Nuha xa die bɔnsɔee xa taruxui nan na ki. Banbaranyi dangi xanbi, yi bɔnsɔe nan findi dunipa si birin na.

11

Xui masunbuxi ki naxe

¹ Na temui dunipa mixi birin nu xui keren nan falama. ² Mixi ndee naxa keli, e siga sogetede mabiri, e geya to Sinari bɔxi ma. E naxa sabati kene ma naxan na geya bunyi. ³ E naxa a fala e boore be, «Wo fa, won xa biriki bɔnbɔ, won xa e gan.» E naxa biriki findi geme joxoe ra. E naxa mɔta findi dole joxoe ra. ⁴ Na xanbi e naxa a fala, «Won wali suxu, won xa taa ti won yete be, a nun banxi belebele naxan tema han koore ma, alako won xili xa gbo. Na na a ra, won mu loema won boore ma.»

⁵ Kono Alatala naxa goro na taa matode, a nun na banxi belebele. ⁶ Alatala naxa a masen, «Xa yi mixie bara kafu e boore ma yi wali rabade, e na xui keren fala, wali birin

e wama naxan nabafe, a sooneyama ne. ⁷ Won xee, won xa goro e xa xui masunbude alako e naxa e boore wayen xui fahaamu.» ⁸ Na kui Alatala naxa na gali rayensen ye. Na banxi tife naxa dan. ⁹ Na yire xili naxa sa Babeli, barima Alatala dunija mixie xui rawuya menni ne, a fa e rayensen ye dunija birin ma.

Semi han Tera

¹⁰ Semi xa taruxui nan ya. Banbaranyi dangi xanbi je firin, Semi xa simaya naxa je keme li. A naxa findi Arafaxadi baba ra. ¹¹ A to Arafaxadi soto, Semi naxa je keme suuli sa a fari. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹² Arafaxadi to je tongo saxan a nun suuli soto, a naxa findi Selaha baba ra. ¹³ A to Selaha soto, Arafaxadi naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁴ Selaha to je tongo saxan soto, a naxa findi Eberi baba ra. ¹⁵ A to Eberi soto, Selaha naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁶ Eberi to je tongo saxan nun naani soto, a naxa findi Pelegi baba ra. ¹⁷ A to Pelegi soto, Eberi naxa bu je keme naani nun je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁸ Pelegi to je tongo saxan soto, a naxa findi Ruye baba ra. ¹⁹ A to Ruye soto, Pelegi naxa bu je keme firin nun je solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁰ Ruye to je tongo saxan a nun firin soto, a naxa findi Serugu baba ra. ²¹ A to Serugu soto, Ruye naxa bu je keme firin nun je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²² Serugu to je tongo saxan soto, a naxa findi Naxori baba ra. ²³ A to Naxori soto, Serugu naxa bu je keme firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁴ Naxori to je moxopen nun solomanaani soto, a naxa findi Tera baba ra. ²⁵ A to Tera soto, Naxori naxa bu je keme nun je fu nun solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁶ Tera to je tongo solofere soto, a naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Tera xa denbaya

²⁷ Tera xa taruxui nan ya. Tera naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Xarani naxa findi Loti baba ra. ²⁸ Xarani singe naxa faxa a baba Tera be Uru, Kalidi boxi ma, a barixi dennaxe. ²⁹ Iburama nun Naxori naxa ginee fen, e naxa futi xiri. Iburama xa gine xili Sarayi. Naxori xa gine xili Milika. Milika Xarani xa di na a ra. Di firin nu na Xarani yi ra, Milika nun Isika. ³⁰ Sarayi dibaritare nan nu a ra. Di yo mu nu na a be.

³¹ Tera naxa a xa di Iburama, a xa mamadi Loti, naxan findixi Xarani xa di ra, nun Iburama xa gine Sarayi tongo, e naxa keli Uru Kalidi boxi ma sigafe ra Kanaan boxi ma. Kono e to Xarani li, e naxa sabati menni. ³² Tera xa simaya to je keme firin je suuli li, a naxa laaxira Xarani.

12

Alatala Iburama xilife

¹ Alatala naxa a masen Iburama be, «I xa boxi bepin, i xa mixie bepin, i xabile bepin. I xa siga boxi ma n dennaxe masenma i be. ² N i findima ne si belebele ra. N barake sama ne i xa fe. N i xili gboma ne. Mixie fan barake sotoma i tan nan saabui ra. ³ Mixi naxan dubama i be, n fan barake sama ne na kanyi ma. Mixi naxan i dankama, n fan na kanyi dankama ne. Dunija birin barake sotoma i tan nan saabui ra.»

⁴ Na temui Iburama naxa keli Xarani alɔ Alatala a masenxi a be ki naxe. Loti fan naxa bira a foxo ra. ⁵ Iburama to keli Xarani, a xa simaya nu bara je tongo solofere nun suuli li. A naxa a xa gine Sarayi, a xunya xa di Loti, a harige birin, nun mixie a naxee soto Xarani, a naxa e birin xanin Kanaan boxi ma.

⁶ Iburama naxa jere han a naxa wuri bili belebele nde li dennaxe xili More, Sikemi mabiri. Kanaankae nu sabatixi menni ne. ⁷ Alatala naxa a yete masen Iburama be. A naxa a fala, «N yi boxi nan fima i bonsɔe ma.» Na kui Iburama naxa serexebade yailan Alatala be naxan minixi a ma. ⁸ A naxa siga geya ma Beteli fuge ra. A naxa kiri banxi ti menni, Beteli na a sogegorode, Ayi na a sogetede. A naxa serexebade yailan Alatala be, a fa a maxandi a xili ra. ⁹ Na xanbi a naxa siga Negewi gbengberen yire biri.

Iburama sigafe Misira

¹⁰ Na temui, kaame nu bara din Kanaan boxi ra. Iburama naxa siga Misira. ¹¹ Beenu e xa so Misira boxi ma, Iburama naxa a fala a xa gine Sarayi be, «N a kolon, gine tofanyi nan i ra. ¹² Misirakae na i to ya, e a falama ne n ma gine nan i ra. Na xanbi, e n faxama ne, alako e xa i tongo. ¹³ I xa a fala e be n xunya nan lanxi i ma, alako e xa

mɛɛni n ma i xa fɛ ra. Na kui, n mu faxama i tan saabui ra.»

¹⁴ Iburama to Misira li, Misirakae naxa a to, Sarayi gine tofanyi nan a ra. ¹⁵ Misira mange xa sansalae to Sarayi matɔxɔ a bɛ, a naxa a xanin a xɔnyi. ¹⁶ Mange naxa mɛɛni Iburama ma Sarayi saabui ra. A naxa xuruse lanmae, xuruse xungbee, sofalee, konyie, nun ɲɔxɔmɛɛ fi a ma.

¹⁷ Kɔnɔ Alatala naxa fure ɲaaxi sa Misira mange nun a xa denbaya ma, Iburama xa gine Sarayi xa fɛ ra. ¹⁸ Misira mange naxa Iburama xili. A naxa a fala a bɛ, «I munse rabaxi n na? Munfɛ ra i mu a fala n bɛ i xa gine nan a ra. ¹⁹ Munfɛ ra i a falaxi i xunya na a ra, han n tan bara a findi n ma gine ra? Awa, n ko, i xa gine nan ya. Wo siga!» ²⁰ Na xanbi, Misira mange naxa Iburama xa fɛ fala a xa korogbae bɛ. E naxa a ragbengben, a tan, a xa gine, nun a harige birin.

13

Iburama nun Loti

¹ Na tɛmɛui Iburama naxa keli Misira, a siga Negewi gbengberen yire mabiri. A naxa a xa gine nun a harige birin xanin a xun ma. A xunya xa di Loti fan naxa a mati naa. ² Iburama nu bara findi banna ra. Xurusee, gbeti, nun xɛɛma nu na a yi ra. ³ A naxa keli Negewi sigafe ra ⁴ yire nde Beteli nun Ayi tagi, a nu bara sɛrɛxɛbade ti dɛnnaxɛ. Menni Iburama naxa Alatala maxandi a xili ra.

⁵ Loti, naxan nu na Iburama fɔxɔ ra, a fan findixi xurusee nun kiri banxie kanyi ra. ⁶ Iburama xa xuruse gɔɔrɛ nun Loti xa xuruse gɔɔrɛ nu gbo na bɔxi bɛ. E mu nu nɔma lude yire keren sɔnɔn. ⁷ Sɔnxɔɛ naxa mini Iburama xa xuruse demadonyie a nun Loti xa xuruse demadonyie tagi. Kanaankae nun Perisikae fan nu na menni na waxati.

⁸ Iburama naxa a fala Loti bɛ, «Won naxa kɔɲɛ, won ma xuruse demadonyie fan mu lan e xa kɔɲɛ, barima won tan ngaxakerenma nan won na. ⁹ Yi bɔxi birin nan i ya i yi ki. Won naxan nabama, won xa fatan. Xa i siga kɔɔla ma, n tan sigama yirefanyi nan ma. Xa i siga yirefanyi ma, n tan siga kɔɔla ma.»

¹⁰ Loti naxa a ya rasiga, a naxa sa Yuruden mɛrɛ to. Ye nu na na a fanyi ra. Beenu Alatala xa Sodoma nun Gomora kana, na bɔxie nu fan han Sowari biri. Na nu luxi alɔ Misira bɔxi, alɔ Alatala xa yire yailanxi. ¹¹ Na kui Loti naxa Yuruden mɛrɛ sugandi a yetɛ bɛ. A naxa siga sogetede mabiri. Iburama nun Loti fatan na ki nɛ. ¹² Iburama naxa lu Kanaan bɔxi ma, Loti naxa lu Yuruden mɛrɛ taaɛ tagi. Loti naxa a xa kiri banxie ti

Sodoma fɛ ma. ¹³ Sodomakae nu bara kobi a gbe ra, e nu bara findi yunubitɔe belebele ra Alatala be.

¹⁴ Iburama nun Loti to fatan, Alatala naxa a masen Iburama be, «I ya ti sogetede ra, sogegorode, yirefanyi, nun kɔɔla. ¹⁵ I bɔxi naxan birin toxi, n a fima i tan nun i bɔnsɔe ma abadan. ¹⁶ N i bɔnsɔe rawuyama ne alɔ xube naxan na bɔxi ma. Xa mixi nde nɔma xube kɔntide, a nɔma ne i bɔnsɔe kɔnti fan kolonde. ¹⁷ Keli, i bɔxi ijere, a kuyeya nun a gboya, i xa a birin mato barima n a fima i tan nan ma.» ¹⁸ Na temui Iburama naxa kiri banxi yire masara. A naxa sabati wuri belebele ndee mabiri naxan na Mamire nun Hebiron fɛ ma. A naxa sɛrɛxɛbade yailan naa Alatala be.

14

Iburama Loti ratangafe

¹ Na waxati Babilɔn bɔxi mange Amarafeli, Elasari bɔxi mange Ariyoki, Elama bɔxi mange Kedorolameri, nun Goyin bɔxi mange Tidali, yi mange naani naxa saate tongo e boore be mange suuli ndee gerefe ra. ² Na mange suuli nan ya: Sodoma mange Bera, Gomora mange Birisa, Adamaha mange Sinabu, Seboyimi mange Semeberi, nun Bela mange Sowari. ³ Yi mange suuli naxa e malan gulunba nde kui naxan xili Sidimi, Fɔxɔe Baa na dennaxe to. ⁴ Kabi je fu nun firin yi mange suuli nu na Mange Kedorolameri xa nɔe bun ma, kɔnɔ je fu nun saxan nde e naxa muruta a xa mangeya ma.

⁵ A je fu nun naani nde, Mange Kedorolameri nun mange naxee nu na a seeti ma, e naxa siga gere sode. E naxa nɔ a birin na: Refaka naxee nu na Asiteroti Karanayimi, Susika naxee nu na Hami, Emika naxee nu na Sawe Kiriyaatayimi, ⁶ a nun Xorika naxee nu na geya ma Seyiri biri han Paran gbengberen yire fɛ ma. ⁷ Na xanbi e naxa gbilen, e naxa siga En Misapati, naxan xili Kadesi. E naxa nɔ Amalekikae ra, a nun Amorika naxee nu sabatixi Haseson Tamari.

⁸ Na temui, Sodoma mange, Gomora mange, Adamaha mange, Seboyimi mange, a nun Bela mange (Bela xili Sowari), e naxa e malan gulunba kui naxan xili Sidimi yi mange suuli gerefe ma: ⁹ Elama mange Kedorolameri, Goyin mange Tidali, Babilɔn mange Amarafeli, nun Lasa mange Ariyoki. Na mange naani naxa yi mange suuli gere. ¹⁰ Yilie nu na Sidimi gulunba kui, dole nu na e kui. Sodoma mange nun Gomora mange to e gi, e naxa fa bira na yilie kui. Mixi dɔnxɔee naxa e gi sigafe ra geya fari. ¹¹ Na mange naani naxee geeni, e naxa Sodoma nun Gomora harige nun e xa baloe birin tongo, e siga.

¹² E naxa Iburama xunya xa di Loti fan suxu a nun a harige birin, barima a nu sabatixi Sodoma nan kui.

¹³ Mixi nde naxa nɔ a gide, a sa na fe birin tagi raba Iburama Eburuka be. Na waxati, Iburama nu sabatixi Mamire Amorika xa wuri bili belebelee nan bun ma. Mamire nun a ngaxakerenyie Esekoli nun Aneri, e nun Iburahima nu bara saate tongo e boore be. ¹⁴ Iburama to a me e bara a xunya xa di xemema Loti suxu, a naxa soori keme saxan soori fu nun solomasaxan tongo, naxee nu barixi a xa mixie ya ma. E naxa siga na mangee foxo ra han taa naxan xili Dana. ¹⁵ Koe ra Iburama naxa a xa soorie itaxun, e naxa na mangee terenna gere ra. E naxa nɔ na mangee matutunde han Hoba, Damasi koola ma. ¹⁶ Iburama naxa nɔ na harige birin masotode. A naxa gbilen a xunya xa di Loti ra, a harige, a xa gine, nun a xa mixi birin.

Iburama nun Melekisedeki

¹⁷ Iburama to gbilen xun nakeli kui kelifa Mange Kedorolameri gere de nun mange naxee nu na a seeti ma, Sodoma mange naxa siga a ralande gulunba kui naxan xili Sawe. Menni xili ne «Mange xa gulunba».

¹⁸ Na xanbi, Salamu mange Melekisedeki naxa fa taami nun weni ra Iburama be. Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan nu na Melekisedeki ra. ¹⁹ A naxa duba Iburama be a falafe ra,

«Ala Xili Xungbe Kanyi,
naxan koore nun boxi daaxi,
a xa barake sa Iburama ma.

²⁰ Tantui na Ala Xili Xungbe Kanyi be,
naxan i yaxuie rayarabixi i be.»

Na temui, Iburama naxa farile fi Melekisedeki ma.

²¹ Sodoma mange naxa a fala Iburama be, «N ma mixie ragbilen n ma, kono naafuli tan xa lu i be.» ²² Iburama naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, Ala Xili Xungbe Kanyi naxan koore nun boxi daaxi, ²³ n mu sese tongoma naxan findi i gbe ra, hali luuti di, xa na mu a ra sankiri luuti, alako i naxa fa a fala, «N bara Iburama findi banna ra.» ²⁴ N mu sese tongoma, fo n ma soorie naxan donxi. I man xa Aneri, Esekoli, nun Mamire gbe so e yi ra, barima e fan nu na n seeti ma.»

Alatala saate tongofe Iburama be

¹ Na xanbi Alatala naxa mini Iburama ma, a naxa a masen a be, «Iburama i naxa gaaxu, n tan nan na i kantama ra. I sare xungbe sɔtɔma ne.» ² Iburama naxa a yaabi, «Marigi Alatala, i munse janigexi n be a fife ra n ma? N to yi ki, di yo mu na n be. Mixi mu na n be naxan ke tongoma fo n ma walike Eliyeseri Damasi. ³ I mu di yo fixi n tan ma. Naxan barixi n ma banxi kui, na nan findima n ke tongoma ra.» ⁴ Alatala naxa a yaabi, «Ade, na mu findima i ke tongoma ra de. I bari di yati nan fama findide i ke tongoma ra.» ⁵ Alatala naxa Iburama ramini a xa kiri banxi bun ma, a naxa a masen a be, «I ya rate koore ma. I xa tunbuie konti xa i noma e konti kolonde.» A man naxa a masen a be, «Tunbuie gboxi ki naxe koore ma, i bɔnsɔe fan wuyama na ki ne.» ⁶ Iburama naxa la Alatala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.

⁷ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Alatala ra, naxan i ramini Uru taa kui Babilɔn bɔxi ma. N bara i xanin bɔxi ma, n dennaxe fixi i ma.» ⁸ Iburama naxa a Marigi Alatala maxɔrin, «N na kolonma di, n fama na sɔtɔde?»

⁹ Alatala naxa a masen a be, «Fa ninge gine, si gine, nun yexee kontonyi ra, naxee bara je saxan saxan sɔtɔ. I man xa fa ganbe nun kolokonde lanma ra.» ¹⁰ Iburama naxa fa na subee ra. A naxa ninge, si gine, nun yexee kontonyi ixaba a tagi. A naxa na sube bolonyie sa e boore ya i, kɔnɔ a mu na xɔnie tan ixaba. ¹¹ Yubee naxa fa, e goro na sube faxaxi yire, kɔnɔ Iburama naxa e birin kerɩ naa. ¹² Soge to nu dulafe, xi xɔli naxa dangi Iburama ma dungben. Dimi naxa din a ma, gaaxui xungbe naxa a suxu.

¹³ Alatala naxa a masen a be, «A kolon, i bɔnsɔe fama sigade bɔxi gbete ma e xɔnyi mu dennaxe ra. E findima ne konyie ra na bɔxi ma. E fe xɔne mɔoli birin sɔtɔma ne menni je keme naani bun ma. ¹⁴ Kɔnɔ n fama ne na bɔxikae makiitide, i bɔnsɔe findima konyie ra dennaxe. Na dangi xanbi, i bɔnsɔe kelima ne naa, e fa naafuli xungbe xanin e xɔnyi. ¹⁵ I tan fama ne bɔnesa sɔtɔde, i man simaya xɔnkuye sɔtɔma ne, han i sa ragatama temui naxe. ¹⁶ Amorikae xa yunubi na gbo ye temui naxe, i bɔnsɔe tolontolonyie fama gbilende kelifɛ e xa konyiya kui.»

¹⁷ Soge to bara dula, kuye bara ifɔɔɔ, tuuri nun te naxa dangi sube bolonyie tagi. ¹⁸ Na lɔxɔe, Alatala naxa yi saate tongo Iburama be, «N bara yi bɔxi fi i bɔnsɔe ma, keli Misira xure ma, sa dɔxɔ Efirati xure belebele ra.» ¹⁹ Si dɔxɔ wuyaxi nan nu na na bɔxi ma. Na sie nan ya: Keni, Kenisi, Kadamon, ²⁰ Xiti, Perisi, Refa, ²¹ Amori, Kanaan,

Sumayila xa bari

¹ Sarayi mu nu di yo bari a xa mōri Iburama bē. Konyi gine Misiraka nu na Sarayi yi ra, naxan xili Hagara. ² Sarayi naxa a fala Iburama bē, «I bara a to, Alatala mu di bari fe ragirixi n tan ma. Kōnō temunde n nōma di sōtode n ma konyi gine saabui ra i bē. Wo xa lu yire keren to kōe ra.» Iburama naxa tin Sarayi xa wōyenyi ra. ³ Sarayi naxa a xa konyi gine Hagara Misiraka tongo, a naxa a so a xa mōri Iburama yi ra, a xa findi a xa gine ra. Iburama nu bara jē fu raba Kanaan bōxi ma.

⁴ Iburama nun Hagara naxa xi yire keren, na nan findi Hagara bē tēge ra. Hagara to bara a kolon a a bara tēge, a naxa yo a kanyi ma, a naxa a mato mato ki kobi ra. ⁵ Sarayi naxa a fala Iburama bē, «I tan nan a niyaxi yi bōte raba xa ilan n na! N tan nan findixi saabui ra, n ma konyi gine fife ra i ma a xa findi i xa gine ra. Kabi a naxa a kolon a furuxi, a fa fe kobi nan tun ilanma n na. Alatala xa won tan firinyi makiiti.» ⁶ Iburama naxa a xa gine yaabi, «I xa konyi gine na a ra. I wama fe naxan birin xōn ma, a birin dōxo a ma.» Sarayi to a waxōnfe kobi birin dōxo Hagara ma, Hagara naxa a gi.

⁷ Alatala xa maleke naxa naralan Hagara ra ye dula fē ma Suru kira xōn ma gbengberen yire. ⁸ Maleke naxa Hagara maxōrin, «Sarayi xa konyi gine Hagara, i kelixi minden? I sigafe minden?» Hagara naxa maleke yaabi, «N nan n gixi n kanyi nan ma.» ⁹ Alatala xa maleke naxa a masen Hagara bē, «I man xa gbilen i kelide, i sa i magoro i kanyi bē.» ¹⁰ Alatala xa maleke naxa a fala a bē, «N fama bōnsōe wuyaxi fide i ma, i mu nōma naxan kōnti kolonde.» ¹¹ Alatala xa maleke man naxa a fala a bē,

«I tēgexi nē yi ki.

I fama di sōtode.

I na di xili sama nē Sumayila,

barima Alatala bara i xui mē i xa marayaagi kui.

¹² I xa di findima geresoe ra

alo wulai soe a rabama ki naxe.

A mixi birin gerema nē,

birin a tan fan gerema nē.

A xunyaē fan a gerema nē.»

¹³ Hagara naxa xili sa Alatala xun, naxan woyen a be, «Alatala naxan n toxi.» A naxa a fala, «N bara n toma to.» ¹⁴ Na nan a toxi e na kolonyi xili falama, «Ala pipe naxan n toxi.» Na kolonyi na Kadesi nun Bereda nan tagi. ¹⁵ Hagara naxa di soto Iburama be. Iburama naxa a xili sa Sumayila. ¹⁶ Iburama nu bara je tongo solomasaxan nun senni soto simaya ra, Hagara fa na di soto a be.

17

Iburama xili masarafe

¹ Iburama to bara je tongo solomanaani nun solomanaani soto simaya ra, Alatala naxa mini a ma, a fa yi masen a be, «N tan nan na Ala ra Senbe Kanyi. I mapere n ya tode ra tinxinyi kui. ² N fama ne saate tongode i tan nun n tan tagi. N man fama bonsœ gbegbe fide i ma.» ³ Iburama naxa a xinbi sin, a yatagi rafelen boxi. Alatala naxa a masen a be, ⁴ «N bara yi saate tongo i be. I fama ne findide si wuyaxi baba ra. ⁵ I xili mu falama sonon Iburama, i xili fama ne falade Iburahima, barima n i findima si wuyaxi baba nan na. ⁶ N fama ne i findide jama gbegbe baba ra. I fama ne die sode naxee findima si wuyaxi ra, mangee fan fama ne minide i xa die ya ma. ⁷ N nan n ma saate mabanbanma ne i tan nun n tan tagi, hali i dangi xanbi, a nun i bonsœ, gbilen nee fan bonsœ bonsœ. A findima saate ra dan mu na naxan ma. Na kui, n tan nan na i Marigi Ala ra. N tan nan na i bonsœ Marigi Ala ra, hali i dangi xanbi. ⁸ N fama ne yi boxi fide i tan nun i bonsœ ma, wo faxi sabatide dennaxe. Kanaan boxi birin findima ne wo gbe ra abadan. N tan nan na i bonsœ Marigi Ala ra.»

⁹ Ala man naxa a masen Iburahima be, «I tan nun i bonsœ, gbilen na fan bonsœ bonsœ, wo lan ne wo xa n ma saate ratinme. ¹⁰ Won ma saate nan ya, n naxan saxi wo ma, wo lan wo xa naxan natinme, i tan nun i bonsœ: Naxan birin findixi xeme ra wo ya ma, e birin lan ne e xa sunna. ¹¹ Wo xa sunna findima saate tonxuma nan na wo tan nun n tan tagi. ¹² Keli wo tan ma, a sa doxo wo bonsœ bonsœ ra, di xeme naxan birin barima, a lanma e xa sunna xi solomasaxan nde. Na seriye lan ne a xa sa wo xa konyie ma naxee na wo yi ra, naxee barixi wo xonyi, a nun konyi naxee saraxi boxi gbete ma, hali a mu fa na i bonsœ xa ya ma. ¹³ Na kui, konyi naxan barixi i xonyi a nun i na naxan fan sara, e birin lan ne e xa sunna alako n ma saate tonxuma xa lu wo fate ma abadan. ¹⁴ Xeme naxan na lu a fate mu sunna, a fama ne raminide a bonsœ ya ma, barima a mu n ma saate rakamalixi.»

¹⁵ Na xanbi, Ala naxa a masen Iburahima be, «I naxa Sarayi xili fala i xa gine xun ma sonon de, a fa xili ne kore Sara. ¹⁶ N barake sama a xa fe, a fa di xeme bari i be. N barake sama ne Sara xa fe, a fama findide si gbegbe nga ra. Si dɔxɔ wuyaxi mangee fama ne minide a xa die ya ma.»

¹⁷ Iburahima naxa a yatagi rafelen boxi ma, kɔnɔ a naxa yele, a fa a fala a bope ma, «N tan naxan bara je keme soto simaya ra, n noma di nde sɔtode sonon? Sara naxan bara je tongo solomanaani soto simaya ra, a fan noma di nde baride fa?» ¹⁸ A naxa a fala Ala be, «I jengi sa Sumayila xon ma. Na bara n wasa.» ¹⁹ Ala naxa a yaabi, «Ade! I xa gine Sara fama di xeme baride i be i naxan xili sama Isiyaga. N nan n ma saate mabanbanma ne n tan nun a tan tagi, a nun a bɔnsɔe ra hali a faxa xanbi. Saate nan na ki naxan mu kanama abadan. ²⁰ N bara i xa maxandi suxu Sumayila xa fe ra. N barake sama ne a xa fe, n man fa di gbegbe barife ragiri a ma, n bɔnsɔe wuyaxi fima ne a ma. A findima ne mange di fu nun firin baba ra, a nun si xungbe kanyi ra. ²¹ Kɔnɔ, naxan findi n ma saate ra, n fama a mabanbande n tan nun Isiyaga nan tagi, Sara fama di xeme naxan baride i be tamuna yi waxati.» ²² Ala to ge na masenyi ra, a naxa keli Iburahima xun ma.

²³ Iburahima naxa a xa di Sumayila tongo, a nun a xa konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee saraxi. Xeme naxan birin na a xa banxi kui, a naxa e birin sunna na lɔxɔe alo Ala a yamari ki naxe. ²⁴ Iburahima fan naxa sunna. Iburahima sunna temui naxe, a je tongo solomanaani a nun solomanaani nan nu na a ra. ²⁵ Je fu nun saxan nu na Sumayila be a sunnaxi temui naxe. ²⁶ E naxa e birin sunna lɔxɔe keren, ²⁷ a nun xeme naxan birin nu na Iburahima xa banxi kui, konyi naxee barixi a xonyi, a nun a naxee fan saraxi kelifa si gbetee ma.

18

Alatala xa masenyi Isiyaga bari xa fe ra

¹ Alatala mini ne Iburahima ma Mamire, wuri bili belebele na dennaxe. Na temui, Iburahima nu dɔxɔxi a xa kiri banxi sode de ra kuyefure temui yanyi ra. ² A to xeme saxan to fa ra, a naxa keli mafuren, a sa e ralan. A naxa a igoro e be boxi ma. ³ A naxa a masen e be, «N Marigi, n bara wo maxandi, wo xa wo malabu n tan wo xa konyi xonyi, ⁴ n xa fa ye ra wo be alako wo xa wo sanyie maxa. Wo man xa foye tongo yi wuri bun ma. ⁵ N xa fa taami ra wo xon ma alako wo noma senbe sɔtode ki naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra. Na kui wo a kolonma wo xa konyi nan n na.» Na xɔpee naxa a ratin,

«Won bara lan na ma. I naxan falaxi, a raba.»

⁶ Na nan lan, Iburahima naxa gbilen mafuren a xa kiri banxi kui. A naxa a masen a xa gine Sara be, «I xulun. I farin fanyi sigaati ya tongo solofere yailan taami ra.» ⁷ Na xanbi, a naxa a gi, a siga ninge goore, a sa ninge sube boroxoxi fate fanyi keren tongo. A naxa na ninge so a xa walike yi ra, a xa a faxa, a xa a yailan donse ra. ⁸ Na sube to bara ge jinde, Iburahima naxa a tongo, a a so xoppe yi ra, a nun xije xinbeli nun xije bonboxi. E na na donse donfe, Iburahima naxa ti e seeti ma wuri bun ma.

⁹ Na xoppe naxa Iburahima maxarin, «I xa gine Sara na minden?» A naxa e yaabi, «A na kiri banxi bun ma.» ¹⁰ Na xope mixi keren naxa a masen Iburahima be, «N man gbilenma tamuna yi jondon temui. Na temui i xa gine fama di xeme baride i be.» Sara nu tixi Iburahima xanbi ra kiri banxi sode de ra, a tuli matixi e xa woyenyi ra. ¹¹ Iburahima nun Sara nu bara ge foride. Sara mu nu noma di baride sonon. ¹² Sara to na me, a naxa yele a yete ma, «N tan na ki naxe yi ki n bara ge tagande. N ma xeme fan bara findi xeme fori ra. Muxu tan di bari temui bara dangi.»

¹³ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Sara yelexi munfe ra? A a falaxi munfe ra, a tan mu noma di baride sonon, barima a bara ge tagande? ¹⁴ Na fe na na Alatala mu noma naxan nabade? N na fa tamuna i xonyi be yi temui, Sara fama ne di baride.» ¹⁵ Sara naxa gaaxu, a naxa wule fala, «N mu yelexi de.» Alatala naxa a masen a be, «Iyo, i yelexi ne!»

¹⁶ Na xoppe naxa ti kira xon ma, e naxa e xunsa Sodoma taa ma. Iburahima naxa siga e matide. ¹⁷ Alatala naxa a masen, «N noma a noxunde Iburahima ma, n wama naxan nabafe? ¹⁸ A fama ne findide si belebele senbema nan na. N fama ne barake sade si birin ma a tan saabui ra. ¹⁹ N na a sugandixi ne, alako a xa no yaamari sade a xa die nun a bonsore ma, e xa no e pengi sade n ma seriye xon ma tinxinyi kui. Na temui, n tan Alatala, n fama ne n ma laayidi rakamalide n naxan tongoxi Iburahima be.» ²⁰ Alatala naxa a masen Iburahima be, «Fe naxan falaxi Sodomakae nun Gomorakae xun, fe magaaxuxi na a ra. E yunubi bara gbo han, ²¹ n fama gorode n xa sa a mato fe naxan birin falaxi e xun ma, xa a na na ki ne.»

²² Xope firin naxa keli e nu na dennaxe, e naxa siga Sodoma. Kono Alatala nun Iburahima naxa lu yire keren. ²³ Iburahima naxa a maso Alatala ra, a naxa a masen a be, «Alatala, i fama ne mixi kobi nun mixi tinxinxi birin sontode? ²⁴ Temunde mixi tongo suuli na Sodomakae ya ma naxee findixi mixi matinxinxie ra. I fama ne na taa kanade? I

mu noma dipede Sodoma jama ma na mixi matinxinxi tongo suuli xa fe ra? ²⁵ Ade, a mu lan i xa mixi kobi nun mixi tinxinxi faxes ki keren. A mu lan kiiti keren xa sa mixi kobi nun mixi tinxinxi ma. A mu lan i xa na raba. Naxan dunjia birin makiitima, a rabama ne tinxinyi kira ra.» ²⁶ Alatala naxa yaabi ti, «Xa n mixi matinxinxi tongo suuli li Sodoma taa kui, n fama ne dipede Sodoma mixi birin ma na mixi tongo suuli xa fe ra.»

²⁷ Iburahima man naxa woyenyi tongo, «N Marigi, n bara i maxandi i xa no dipede n be, n xa no yi masenyi tide i be, ba n tan kelixi xube nun bende ne. ²⁸ I sa a lima mixi tongo suuli xa mu mixi matinxinxi ra, temunde fo mixi tongo naani a nun suuli. Na mixi suuli naxan luma na ki, i fama ne na taa kanade nee xa fe ra?» Alatala naxa a masen, «N mu na kanama xa n mixi matinxinxi tongo naani a nun suuli li naa.»

²⁹ Iburahima man naxa a maxoroxo, «Temunde i mixi tongo naani nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na kanade na mixi tongo naani xa fe ra.»

³⁰ Iburahima naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono xa n man fa woyenyi nde masen i be. Temunde i fama mixi tongo saxan nan lide naa.» Alatala naxa a masen a be, «N mu fama na kanade xa n mixi matinxinxi tongo saxan li naa.»

³¹ Iburahima naxa a masen, «Marigi i xa i haake to n be n ma boje xoroxoe ma. Temunde wo mixi maxopen nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na taa kanade na mixi maxopen xa fe ra.»

³² Iburahima man naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono. N ma maxorinyi donxoe nan yi ki i be. Temunde, i mixi fu nan lima na.» Alatala naxa a masen Iburahima be, «N mu fama na taa kanade na mixi fu xa fe ra.» ³³ E to ge na masenyi ra, Alatala naxa siga, Iburahima fan naxa gbilen a xonyi.

19

Sodoma nun Gomora xa kasare

¹ Nunmare temui, na maleke firinyie naxa so Sodoma. Loti nu doroxi na taa sode de ra. A to malekee to fa ra, a naxa keli a sa e ralan kira ra. A naxa a igoro boxi ma e be.

² Loti naxa a masen e be, «N bara wo maxandi wo xa tin n xa wo yigiya n xonyi. Wo noma wo sanyie maxade, wo wo malabu. Tina geesege wo kurun wo xa biyaasi ra.» Malekee naxa a yaabi, «Ade! Fo muxu xa xi taa tagi ne to koe ra.»

³ Kono Loti naxa a maxoroxo han e naxa siga a xonyi. A naxa donse fanyi rafala e be, a naxa taami lebinitare gan. E naxa e dege. ⁴ Sa temui mu nu a lixi, Sodomakae naxa

Loti xa banxi rabilin. Keli segetalae ma, a sa dɔxɔ xemɔxie ra, e birin nu na naa.⁵ E naxa Loti xili, e a maxɔrin, «Na mixie na minden, naxee soxi i xɔnyi to nunmare ra? E ramini muxu ma, muxu xa kafu yire keren.»⁶ Loti naxa mini a xa banxi kui, a ti naade ra, a naade ragali a xanbi ra.⁷ A naxa a masen e be, «Ade! N ngaxakerenyie, wo naxa fe paaxi raba.⁸ N ma di gine firinyie na be naxee mu nu xeme fe kolon. N bara tin a ra n xanee sa wo sagoe, wo xa wo waxɔnfe birin naba e ra, alako wo naxa sese raba n ma xɔpee ra. N tan bara findi e yatigi ra.»

⁹ Na mixie naxa a fala Loti be, «Mini muxu tagi. Xɔpe nan i ra be. I mu nɔma kiiti sade muxu ma. Xa i mu i kata, muxu fama fe xɔne dɔxɔde i ma dangife e tan na.» E naxa sonson Loti ma, alako e xa naade kana.¹⁰ Na maleke firinyie naxa Loti suxu, e naxa a raso banxi kui, e naade balan e xun ma.¹¹ Malekee naxa gali radɔnxu, naxee nu tixi naade ra. Keli segetalae ma, sa dɔxɔ xemɔxie ra, e mu nu sese toma fa. Kira naxa ifu e ma.

¹² Na maleke firinyie naxa Loti maxɔrin, «I xa mixi nde na be? I xa i xa di birin namini yi taa kui. I xabile xa keli be,¹³ barima muxu fafe yi taa kanade. Yi taakae xa wali kobi bara findi seedeɔxɔya ra Alatala be. Alatala man muxu rasanbaxi ne, muxu xa fa yi taa kana.»¹⁴ Loti naxa siga a fala a xa die xa morie be, «Wo keli be mafuren! Alatala na fafe be kanade yakɔsi.» E naxa a mapɔxun a na gbentenfe ne.

¹⁵ Na subaxe ma, malekee naxa gbata Loti ra, e naxa a masen a be, «Keli, i xa gine tongo, a nun i xa di gine firinyi naxee na be. Wo xa keli be alako wo naxa sɔntɔ a nun yi taa mixi kobie ra.»¹⁶ A to nu wama bufe, malekee naxa Loti suxu a belexe ma, a nun a xa gine, sa a xa di gine firinyie xun ma. E naxa e ramini taa kui, barima Alatala nu bara kinikini e ma.

¹⁷ Malekee to e ramini, keren naxa a masen Loti be, «I gi, alako i xa i nii ratanga. I naxa i kobe rato de! I naxa i mati yi taa yire yoe. Xa i mu wama i xa sɔntɔ, siga na geya yire.»¹⁸ Loti naxa a fala, «Ade, n Marigi, n bara i maxandi, n mu nɔma na rabade.¹⁹ N a kolon, i bara hinne i xa konyi di ra. I bara kinikini n ma a gbegbe ra. I bara n nii ratanga. Kɔnɔ, n tan mu nɔma n gide han geya ma, xa na mu a ra n faxama ne.²⁰ I bara na taa lanmadi to naxan makɔrexi won na? N nɔma na tan lide. A lu n xa siga naa, n nii xa ratanga. A mato, taa xurudi xa mu a ra?»²¹ Maleke naxa a yaabi, «N bara tin na birin na. N mu na taa kanama.²² Siga mafuren. Han i sa soma temui naxe, n mu fefe rabama.» Na taa xili saxi ne Sowari, barima a xurun.²³ Soge nu tefe temui naxe, Loti naxa so Sowari

taa kui.

²⁴ Na temui, Alatala naxa sooda nun te ragoro Gomora taa nun Sodoma taa ma. ²⁵ A naxa na taae tuxunsan, keli sansie ma, a sa dɔxɔ mixie ra naxee birin sabatixi na taae kui. ²⁶ Loti xa gine naxa a kobe rato, na nan lan a naxa findi fɔxe xuti ra.

²⁷ Na subaxe ma, Iburahima naxa keli, a a xunsa yire ma a nun Alatala de masara dennaxe. ²⁸ A to a ya rasiga Gomora nun Sodoma ma, a nun na rabilinyi birin, a naxa tuuri gbegbe to te ra. ²⁹ Ala to na taae kana Loti nu sabatixi dennaxe, a a ratanga na gbaloe ma Iburahima xa fe ra.

Loti nun a xa di gine firinyie

³⁰ Loti nu bara gaaxu lufe ra Sowari taa kui. A naxa keli naa, a siga geya fari. A naxa sabati a nun a xa di gine firinyie ra fɔnme nde kui geme longori ra. ³¹ Lɔxɔe nde, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «Won baba bara fori. Won na dennaxe yi ki, xeme yo mu na won dɔxɔma naxan xɔn alɔ adama darixi a ra ki naxe. ³² Fa be, won xa won baba rasiisi alako won xa xi a xɔn ma, alako won xa di fi a ma naxan findima a bɔnsɔe ra.» ³³ Na kɔe ra, e naxa e baba rasiisi. A xa di gine singe naxa xi a baba xɔn ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁴ Kuye to iba, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «A bara jɔn, n tan nun n baba bara xi yire keren to. To kɔe ra, i nun won baba fama xide yire keren. Na temui won nɔma bɔnsɔe fide a ma.» ³⁵ Na kɔe man na, e naxa e baba rasiisi. A xunya fan naxa xi a baba xɔn ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁶ Loti xa di gine firinyie naxa furi tongo e baba xa di ma. ³⁷ Na di gine singe to di bari, a xili naxa sa Mowaba. Na nan findi Mowabakae birin benba ra. Han yakɔsi e na na. ³⁸ A xa di gine firin nde fan naxa di bari, a xili naxa sa Ben Ami. Na nan findi Amonikae birin benba ra. Han yakɔsi e na na.

20

Iburahima nun Abimeleki

¹ Iburahima naxa siga Negewi bɔxi ma, a sabati Kadesi nun Suru tagi. Na dangi xanbi a naxa siga Gerara, a saxanyi raba menni. ² Iburahima naxa a fala mennikae be a xa gine Sara xa fe ra, «N xunya ginema nan a ra.» Na kui Gerara mange Abimeleki naxa Sara tongo.

³ Kɔe to so, Ala naxa a masen Abimeleki be xiye kui, «I fama ne faxade yi gine xa

fe ra, i naxan tongoxi, barima xeme taa idoxoe na a ra.»⁴ Na temui Abimeleki mu nu a makorexi a ra. A naxa a yaabi, «N Marigi, i fama ne si tinxinxi xa fe kanade?»⁵ Iburahima a masen ne n be, a yi gine a xunya ginema nan lanxi a ma. Gine fan naxa a fala n be, a taara nan lanxi Iburahima ma. N naxan nabaxi, n na rabaxi n boje fiixe nan na.»⁶ Ala man naxa a masen a be na xiye kui, «N tan yati, n na kolon i fe naxan nabaxi, fe kobi xa mu a ra. N tan nan man a niyaxi, i mu noxi yunubi fe rabade n na. Na nan a toxi n mu a luxi i xa a findi i xa gine ra.»⁷ Yakosi, yi gine ragbilen a xa mori ma. Namijonme nan a ra. A fama ne Ala maxandide i be, alako i nii ratangama ki naxe. Kono xa i mu a ragbilen a xa mori ma, a kolon i fama ne faxade wo nun i xa denbaya birin.»

⁸ Abimeleki naxa keli sinnanyi ma, a naxa a xa konyie birin malan. Fe naxan birin dangixi, a na tagi raba e be. Gaaxui gbegbe naxa e suxu.⁹ Abimeleki naxa Iburahima xili a xonyi. A naxa a maxarin, «N yunubi mundun nabaxi i ra, i xa no n tan nun n ma jama findide yunubitoe belebelee ra? I bara fe raba n na, fe naxan mu lan a xa raba.»¹⁰ Munfe a niyaxi i na rabaxi?»¹¹ Iburahima naxa a yaabi, «N a fala ne mixi naxee birin na be, e mu gaaxuma Ala ya ra, e fama ne n faxade n ma gine xa fe ra.»¹² Nondi nan a ra, n xunya nan man lanxi a ma. Muxu birin baba keren, kono muxu nga keren mu a ra. Na nan a toxi a findixi n ma gine ra.¹³ Ala to bara n tongo n baba xonyi, n naxa a masen n ma gine be, «Won na siga dede, yandi n bara i maxandi i xa a fala, n xunya nan lanxi i ma.»

»

¹⁴ Abimeleki naxa yexeee, sie, ningee, nun konyie tongo, a naxa e birin so Iburahima yi ra. A man naxa a xa gine Sara ragbilen a ma.¹⁵ A naxa a fala Iburahima be, «N ma boxi bara rabi i be. I na wa lufe dede yi boxi ma, i xa lu naa.»¹⁶ A naxa a fala Sara be, «I bara a to, n bara kobiri kole wulu firin so i taara yi ra, alako i xa a ba i ya ra, i tan nun i malan boore birin tagi. Na kui i xun nakeli sotoma ne.»¹⁷ Iburahima to Ala maxandi, Ala naxa Abimeleki, a xa gine, nun a xa konyie yalan, alako e man xa no di baride.¹⁸ Alatala nu bara dibaritareja ragiri Abimeleki xa mixie ma Iburahima xa gine Sara xa fe ra.

21

Isiyaga xa bari

¹ Alatala naxa hinne Sara ra, a a xa laayidi rakamali a be.² Sara naxa teege. A xa mori xa xemeforipa kui, a naxa di bari Iburahima be Ala waxati naxan fala a be.³

Iburahima naxa a xa di xili sa Isiyaga, Sara naxan sotoxi a be.

⁴ A naxa a xa di sunna a xi solomasaxan loxo alɔ Ala a yamari ki naxe. ⁵

Iburahima nu bara ɲe keme soto simaya ra, Isiyaga barixi temui naxe. ⁶ Sara naxa a fala, «Ala bara n naseewa. Mixi yo na n ma di Isiyaga barife me, muxu birin seewama ne.» ⁷ A man naxa a fala, «Nde nu noma a falade Iburahima be na temui, loxo nde fama a lide, Sara findima ne dinge ra? Kono n tan bara di fi a ma a xa xemeforija kui.»

Iburahima Hagara nun Sumayila kerife

⁸ Isiyaga to mo, e naxa a de ba xije ra. Iburahima naxa ɲexin xulunyi belebele sa, a xa diyore de ba loxo. ⁹ Na temui Sara naxa Sumayila to yele ra, Misiraka Hagara di naxan barixi Iburahima be. ¹⁰ Sara naxa a fala Iburahima be, «Yi konyi gine kerɛ, a nun a xa di. Yi naxan yi ki, a mu lan a nun n ma di Isiyaga xa lu ke keren.» ¹¹ Na woyenyi mu rafan Iburahima ma a xa di xa fe ra, ¹² kono Ala naxa a masen Iburahima be, «I boɲe naxa rapaaxu i ma i xa konyi gine nun a xa di xa fe ra. Sara na fe naxan birin fala i be, a birin naba a be, barima Isiyaga nan fama findide i bonsoe ra. ¹³ N si fan naminima ne i xa konyi gine xa di, barima i xa di nan lanxi a fan ma.»

¹⁴ Iburahima naxa keli subaxe ma. A naxa taami tongo a nun kiri gbɔnfɔe, ye na kui. A naxa na birin doxo Hagara xun ma, a naxa di so a yi ra, a fa e birin nasiga. Hagara naxa a xunti gbengberen yire ra dennaxe xili Beriseeba. ¹⁵ Ye to bara ɲon a xa kiri gbɔnfɔe kui, a naxa a xa di lu wuri nde bun ma. ¹⁶ A naxa siga, a sa doxo a xati ma yaamile keren ɲondonyi. A naxa a fala, «N mu noma n ya tide n ma di ra, a xa faxa n ya xori.» A naxa siga a sa doxo a xati ma a nu wa ra. ¹⁷ Ala naxa na di wa xui me koore ma. Ala xa maleke naxa Hagara xili, a naxa a maxorin, «Hagara munse i sotoxi? I naxa gaaxu barima Ala bara i xa di wa xui me koore ma. ¹⁸ Keli, i xa meeni i xa di ma, barima n fama a findide si belebele kanyi nan na.»

¹⁹ Ala naxa Hagara ya rabi, a naxa kolonyi nde to. A naxa kiri gbɔnfɔe tongo, a ye sa a kui, a nde fi a xa di ma. ²⁰ Ala naxa a ɲengi sa Sumayila xon ma. A naxa mo, a sa sabati gbengberen yire, dennaxe xili Paran. A naxa findi xali woli yi matinxinxi ra. ²¹ A nga naxa Misira gine keren fen a be.

Iburahima nun Abimeleki xa saate

²² Na temui Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa a fala Iburahima be, «I fefe yo rabama wo nun Ala na a ra. ²³ I rakali n be Ala xili ra, fa sa xili ma i mu fama n

yanfada, i mu n ma die yanfama, i mu n ma mamadie fan yanfama. I xa fe fanyi raba n be a nun yi boxi mixie be i na dennaxe, alo n na raba i be ki naxe.» ²⁴ Iburahima naxa a yaabi, «N bara n kali Ala ra.»

²⁵ Iburahima naxa korosi raba Abimeleki ra fe ma a xa mixie naxan niyaxi a ra, a xa kolonyi bafe a gbepa. ²⁶ Abimeleki naxa a yaabi, «N mu a kolon naxan na fe rabaxi i ra. I mu yi woyenyi falaxi n be, fo to n tan fa na kolon.»

²⁷ Na nan lan, Iburahima naxa yexee nun ningee fi Abimeleki ma, e xa saate tongo e boore be. ²⁸ Iburahima naxa yexee solofere tongo, a naxa e sa a xati ma. ²⁹ Abimeleki naxa a maxarin, «I na yexee solofere saxi a xati ma munfe ra?»

³⁰ Iburahima naxa a yaabi, «N nee sofe ne i yi ra, alako i xa a kolon, fa sa xili ma, yi kolonyi naxan yi ki, n tan nan a gexi.»

³¹ Na nan a toxi, na taa xili falama Beriseeba, barima na mixi firinyie e rakali e boore be menni ne. ³² E to na saate tongo e boore be Beriseeba, Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa ti kira xon ma gbilenfe Filisita boxi ma. ³³ Iburahima naxa tamare wuri bili keren si Beriseeba. A naxa Alatala maxandi a xili ra, Ala naxan na na. ³⁴ Iburahima je gbegbe raba ne Filisita boxi ma.

22

Iburahima xa serexe

¹ Na fe dangi xanbi, Ala naxa Iburahima mato. A naxa a xili, «Iburahima.» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

² Ala man naxa a masen a be, «I xa di Isiyaga tongo, i xa di kerenyi, naxan nafanxi i ma, i xa a xanin boxi ma dennaxe xili Moriya, geya fari n na dennaxe masen i be. I xa a fi n ma serexe gan daaxi ra.»

³ Subaxe ma Iburahima naxa keli, a naxa doxo se yailan a xa sofale fari. A naxa a xa walike firin tongo a nun a xa di Isiyaga. Iburahima naxa yege iboo naxan findima te xuruse ra serexe bade. A naxa biyaasi folo sigafe ra yire Ala dennaxe masenxi a be. ⁴ Na xi saxan loxo, Iburahima ya naxa ti na yire makuye ra, a sigafe dennaxe. ⁵ A naxa a fala a xa walike firinyie be, «Wo tan nun sofale xa lu be. N tan nun n ma di, muxu na sigafe geya fari salide. Na temui muxu man gbilenma han be.»

⁶ Iburahima naxa na yege doxo a xa di Isiyaga xun ma. A man naxa te wole nun fine xanin. E jerefe e firin. ⁷ Isiyaga naxa a baba Iburahima xili, «N baba.» A naxa a

ratin, «N tan nan ya, n ma di.» Isiyaga naxa a baba maxorin, «N bara a to yege nun te xuruse na won yi ra, konɔ yexɛɛ na minden won naxan bafe serɛɛ ra?»

⁸ Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, Ala yati nan yexɛɛ soma won yi ra, won naxan bama serɛɛ gan daaxi ra.» E jɛrefe e firin.

⁹ E to yire li Ala dennaxe masenxi Iburahima be, Iburahima naxa serɛɛbade yailan, a yege sa a fari. A naxa a xa di Isiyaga xiri, a a sa serɛɛbade kon na, na yege fari. ¹⁰ Na xanbi, Iburahima naxa fine tongo, a naxa a beɛɛ itala a xa a xa di kon naxaba, ¹¹ konɔ Alatala xa maleke naxa a xili koore ma, «Iburahima, Iburahima!» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² Maleke naxa a fala, «Yi segetala lu naa. I naxa fefe jaaxi yo raba a ra. N bara a kolon i gaaxuma Ala ya ra. N man bara la a ra, i mu tondixi i xa di kerenyi fide n ma serɛɛ ra.»

¹³ Iburahima naxa a ya ragbilen a xanbi ra, a naxa yexɛɛ kontonyi to sansi longori ra, a feri firinyi kankanxi sansi firi ra. A naxa siga, a sa na yexɛɛ kontonyi tongo, a fa a ra. A naxa na ba serɛɛ ra a xa di jɔxɔɛ ra. ¹⁴ Iburahima naxa na yire xili sa «Alatala mixi kima.» Na nan a toxi han yakɔsi a falama «Alatala mixi kima a xa geya fari.»

¹⁵ Alatala xa maleke man naxa gbilen Iburahima xili ra koore ma. ¹⁶ A naxa a masen a be, «N bara n kali n yete ra, Alatala xa masenyi nan ya. I to bara yi raba, i mu tondi i xa di kerenyi ma n be, ¹⁷ n barake sama ne i ma. I bonsoe wuyama ne alo tunbui naxee na koore ma, xa na mu a ra e gboma ne alo meyeniyi naxan malanxi baa de ra. I bonsoe fama ne node e yaxuie ra. ¹⁸ N fama ne barake sade dunija si birin ma i bonsoe saabui ra, barima i bara n xui ratinme.»

¹⁹ Iburahima naxa gbilen a xa konyie yire. E birin naxa siga Beriseeba, barima Iburahima nu sabatixi menni ne.

²⁰ Na fe birin to dangi, Iburahima naxa a me Milika die bari ne Iburahima xunya Naxori be. ²¹ E xili nan ya: A xa di singe Usi, na xanbiratoe Busi, Arami baba Kemuweli, ²² Kesede, Haso, Pilidasi, Yidilafi nun Betuweli. ²³ Betuweli findi Rebeka baba nan na. Na di solomasaxanyi, Milika nan nee bari Iburahima xunya Naxori be. ²⁴ Naxori xa konyi gine nu xili ne Reyuma. A yi die nan bari: Teba, Gaxami, Taxasa, nun Maaka.

Iburahima xa mixi ragatade

¹ Sara to je keme je moxonen a nun solofere nan soto simaya ra, ² a naxa laaxira Kiriyaṭi Araba, Hebiron mabiri, Kanaan boxi ma. Iburahima naxa a xa gine jon fe raba. ³ Iburahima to ge wafe a xa gine be, a naxa siga Xitikaḗ xon ma, a a fala e be, ⁴ «Xone nan lanxi n ma wo ya ma be. N bara wo maxandi, wo gaburi yire fi n ma, n noma n ma gine ragatade dennaxe.»

⁵ Xitikaḗ naxa a yaabi, ⁶ «I tuli mati muxu ra a fanyi ra. Ala xa mixi nan i ra muxu ya ma. I na wa i xa gine ragatafe muxu xa gaburi yire yoe, i sago na a ra. Muxu tan ya ma be, mixi yo mu na naxan noma tondide i be i xa gine ragatade a xa gaburi yire.»

⁷ Iburahima naxa keli, a igoro boxi ma Xiti bonsoe ya i, naxee nu sabatixi na boxi ma. ⁸ A naxa a fala e be, «Xa wo bara tin, n xa n ma gine ragata wo xa boxi ma, wo xa n ma maxandi radangi Soxara xa di Eferon ma, ⁹ alako a xa Makipela fonme so n yi ra gaburi ra. N a kolon a tan nan gbe lanxi menni ma a xa xe fe ma. A xa na sara n ma wo ya xori, alako birin xa a kolon na boxi bara findi n ma mixi ragatade ra.»

¹⁰ Eferon Xitika nu tixi naa pama tagi. A naxa Iburahima yaabi a xui itexi ra, alako Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e xa no a xa woyenyi ramede. ¹¹ A naxe, «N baba, n bara i maxandi, i tuli mati n na. N bara na xe nun na fonme fi i ma n bonsoe ya xori. I xa i xa gine ragata menni.»

¹² Iburahima man naxa a igoro boxi ma pama birin ya xori, ¹³ a a fala Eferon be, «I xa i haake to n be. I xa xe masundi nan ya. Yandi, a rasuxu, alako n xa no n ma gine ragatade menni.»

¹⁴ Eferon naxa a yaabi, ¹⁵ «N baba, i tuli mati n na a fanyi ra. Boxi naxan sare lanma gbeti kilo naani nun a tagi, sese mu na ki i tan nun n tan tagi. I xa gine ragata naa tun!»

¹⁶ Iburahima naxa tin na sare ra Xitikaḗ ya xori. A naxa gbeti kilo naani nun a tagi maniya a be. ¹⁷ Na xe naxan na Makipela fe ma, Mamire sogetede biri, fonme naxan na a nun wuri bili naxan birin sixi na naaninyi ra, ¹⁸ na birin naxa findi Iburahima gbe ra. Na Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e birin findixi na fe seede ra.

¹⁹ Na birin dangi xanbi, Iburahima naxa a xa gine Sara ragata na fonme kui Makipela xe fe ma, naxan na Mamire yatagi Hebiron mabiri Kanaan boxi ma. ²⁰ Na xe nun na fonme naxa ba Xitikaḗ gbeja, a findi Iburahima gbe ra, alako a xa no a xa mixie

ragatade menni.

24

Isiyaga xa futi xiri a nun Rebeka

¹ Na waxati Iburahima nu bara ge foride. Alatala nu bara barake sa Iburahima xa fe birin. ² Iburahima naxa a masen a xa walikee xunyi be, naxan a jengi saxi a harige birin xon ma, «I belexe sa n tabe bun ma kali ki ma. ³ N fafe i rakalide koore nun boxi Marigi Alatala ra, alako i naxa Kanaan gine fen n ma di be n sabatixi dennaxe. ⁴ A xoli n ma i xa siga n bari boxi nan ma, i fa menni gine nde fen n bonsoe ya ma n ma di Isiyaga be.»

⁵ A xa walike naxa a yaabi, «Xa a sa li na gine mu tin birade n foxo ra fafe yi boxi ma, n xa i xa di xanin i xa boxi ma, i kelixi dennaxe?» ⁶ Iburahima naxa a yaabi, «I naxa n ma di ragbilen menni de! ⁷ Alatala naxan na koore ma, naxan n tongoxi n bari mixie ya ma, naxan n nakelixa n ma boxi ma, a fa a kali a yi boxi fima ne n bonsoe ma, a tan yati fama ne a xa maleke xeede i malife ra, alako i xa no gine tongode menni n ma di be. ⁸ Xa na gine mu fa sa tin birade i foxo ra, i fama ne ratangade n ma marakali ma, i naxan tongoxi n be. Kono i naxa n ma di xanin menni de!»

⁹ Na walike naxa a belexe sa a marigi Iburahima tabe bun ma, a naxa a rakali. ¹⁰ A naxa joxome fu tongo Iburahima xa joxome goore ya ma, a kote gbegbe sa e fari. A naxa keli, a siga Naxori xa taa Padan Arami boxi ma.

¹¹ Iburahima xa walike to menni li, a naxa joxomee ragoro taa fari ma kolonyi nde seeti ma. Nunmare temui nan nu a ra, ginee minima ye bade temui naxe. ¹² A naxa Ala maxandi, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i maxandi alako n ma jere xa findi n be xun nakeli ra to loxo. I man xa hinne n marigi Iburahima ra. ¹³ I bara n to n na kolonyi seeti ma, taa gine dimee na fafe ye bade. ¹⁴ N fama ne gine dime nde maxorinde a xa a xa ye base so n yi ra, n xa ye min. Xa a sa n yaabi, «Ye min, n xa ye so i xa joxomee fan yi ra,» n fama ne a kolonde na temui, i na gine yati nan sugandixi i xa konyi Isiyaga be. Na temui n fama a kolonde i bara hinne n marigi Iburahima ra.»

¹⁵ Beenun a xa ge na woyenyi ra, na nan lan Betuweli xa di gine Rebeka naxa fa. Iburahima xunya Naxori xa mamadi nan lanxi a ma. A xa fepe doxoxi a tunki fari. ¹⁶ Gine dimedi tofanyi nan nu a ra, naxan mu xeme fe kolon. A naxa goro kolonyi yire, a naxa a ye base rafe ye ra, a man naxa te. ¹⁷ Iburahima xa walike naxa a gi a sa a ralan. A

naxa a fala a be, «N bara i maxandi, a lu n xa ye nde min, naxan na i xa feɛe kui.»

¹⁸ A naxa a yaabi, «N ba, ye min.» A naxa a xa feɛe ragoro a tunki fari, a ye so a yi ra.

¹⁹ A to ge na ra, a naxa a fala a be, «N ye bama ne i xa joxomee fan be, alako e birin xa ye min a fanyi ra.» ²⁰ Mafuren, a naxa a xa feɛe ibagan kuure kui, a man a gi sigafe kolon de ra a xa ye gbete ba. A naxa ye ba han joxome birin naxa wasa.

²¹ Iburahima xa walike nu fa a mapoxun, «Temunde Alatala bara n ma biyaasi sooneya n be.» ²² Joxomee to bara ge ye minde, Iburahima xa mixi naxa jerasoe xema daaxi so Rebeka jwe ra, naxan xa binye giramu senni lima. A man naxa belexerasoe firin xema daaxie so a belexe ra, naxan keren xa binye dangi giramu keme ra. ²³ A naxa ginedimedi maxarin, «Nde xa di lanxi i ma? Yandi, a fala n be, i baba noma muxu yigiyade to ke ra?» ²⁴ Rebeka naxa a yaabi, «Betuweli xa di nan lanxi n ma, Milika nun Naxori xa mamadi.» ²⁵ A man naxa a fala, «Muxu xonyi sexe nun jooge gbege na na, yigiya fan na na wo luma dennaxe.» ²⁶ Iburahima xa walike naxa a igoro boxi ma Alatala be. ²⁷ A naxa a fala, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i tantu. I mu tagan hinnede n marigi Iburahima ra, i xa lanlanteya mu kana. Alatala n xun tixi n marigi Iburahima xabile nan xonyi ra.»

²⁸ Rebeka naxa siga a gi ra a nga yire, alako fe naxan dangixi, a xa a tagi raba a be. ²⁹ Rebeka taara Laban naxa a xulun sigafe ra kolon yire, Iburahima xa walike nu tixi dennaxe. ³⁰ Laban nu bara a maagine to, jerasoe a jwe ra, belexerasoe a belexe ra. A man nu bara a xa dentege me, xeme naxan falaxi a be. Na kui, a naxa siga na xeme ralande kolonyi fe ma, joxomee nu na dennaxe. ³¹ Laban naxa a fala a be, «Ala bara baraka sa i tan naxan ma fe, i tixi be munfe ra, dennaxe makuya taa ra? I xa so n xonyi. N bara banxi yailan i yigiya ra, n bara yire rafala i xa joxomee luma dennaxe.» ³² Iburahima xa walike naxa so Laban xonyi. Laban naxa joxomee xa kote ragoro, a fa donse so e yi ra, a yire yailan e be. A naxa ye fan so Iburahima xa mixie yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

³³ Laban to fa donse ra e be, Iburahima xa walike naxa a fala, «N mu n degema sinden, fo n xa n dentege wo be.» Laban naxa a fala a be, «Awa yire, dentege sa.» ³⁴ Iburahima xa walike naxa a masen, «N tan nan na Iburahima xa walike ra. ³⁵ Alatala bara barake sa n marigi Iburahima xa fe ki fanyi. A bara findi banna ra, barima Alatala bara xuruse mooli birin fi a ma, a nun gbeti, xema, konyie, joxomee, nun sofalee. Alatala bara na birin fi a ma. ³⁶ N marigi Iburahima xa gine Sara bara di fan bari a be a xa forija

kui. Iburahima a harige birin fixi na di nan ma.»

³⁷ «Iburahima n nakalixi ne, «I naxa gine tongo n ma di be naxan findi Kanaanka ra n sabatixi dennaxe. ³⁸ I xa siga n baba bariboore yire n xabile tagi, alako i xa gine tongo n ma di be menni.» ³⁹ N marigi to na fala n be, n naxa a maxarin, «Xa na gine fa tondi birade n foxo ra go?» ⁴⁰ A naxa n yaabi, «N jerema Alatala naxan ya i, a fama a xa maleke birade i foxo ra i xa jere kui alako a xa sooneya. I fama ne gine tongode n ma di be n xabile tagi n baba xonyi. ⁴¹ I na siga n xabile ra, xa e mu fa sa gine dimedi so i yi ra feo, i bara ratanga n ma marakali ma.» »

⁴² «N to kolon yire li, n naxa Ala maxandi, «Alatala, n marigi Iburahima naxan batuma, n bara i mayandi i xa n ma biyaasi sooneya. ⁴³ I ya ti n na yi kolonyi seeti ma. N fama ne gine dimedi nde maxorinde naxan fafe ye bade, a xa ye so n yi ra naxan na a xa fepe kui alako n xa a min. ⁴⁴ Xa a n yaabi, “Ye min, n ye bama ne i xa joxomee fan be, e min,” n a kolonma na temui, Alatala na gine dimedi yati nan sugandixi n marigi Iburahima xa di be.» »

⁴⁵ «Beenun n xa ge na woyenyi raponde n yete ma, na nan lan Rebeka naxa fa, fepe dodoxi a tunki fari. A naxa goro kolonyi ra, a ye ba. N naxa a fala a be, «N bara i maxandi, n ki ye, n xa a min.» ⁴⁶ A naxa a xa fepe ragoro mafuren a tunki fari, a naxa a fala n be, «Ye min. I na ge ye minde n ye soma ne i xa joxomee fan yi ra.» ⁴⁷ N naxa a maxarin, «Nde xa di na i ra?» A naxa n yaabi, «Betuweli xa di gine nan n na, Naxori nun Milika xa mamadi.» Na kui n naxa xeema so a jore ra, n naxa xeema belexerasoe so a belexe ra. ⁴⁸ N naxa n igoro boxi ma Alatala be. N naxa n marigi Iburahima Marigi Alatala tantu, barima a bara n xun ti n marigi xunya xa di ginema ra, n xa a futi a xa di be. ⁴⁹ Yakosi, Laban, a fala n be xa i bara tin fe fanyi nun fe tinxinxi rabafe n marigi be. Xa na mu a ra n sigama ne yire gbete.»

⁵⁰ Laban nun Betuweli naxa a yaabi, «Alatala nan yi fe ragirixi. Muxu mu fama na maxoroxode. ⁵¹ Rebeka nan tixi i ya i yi ki. A xanin i xun ma, alako a xa findi i marigi xa di xa gine ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.» ⁵² Iburahima xa walike to na woyenyi me, a naxa a igoro boxi ma Alatala be. ⁵³ Na xanbi, a naxa bunse gbete daaxi, bunse xeema daaxi, a nun dugie fi Rebeka ma. A naxa sanbe fanyie fi Rebeka nga nun a taara fan ma. ⁵⁴ Na dangi xanbi, Iburahima xa walike nun a xa mixie naxa e dege, e min, e fa so e sade.

E to keli geesege, Iburahima xa walike naxa a masen Rebeka nga nun a taara be,

«Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.» ⁵⁵ E naxa a fala, «Rebeka xa xi fu jɔndɔn naba be sinden, na temui wo fa siga.» ⁵⁶ Iburahima xa walike naxa e yaabi, «Wo naxa n makankan be. Alatala bara n ma biyaasi sooneya. Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁷ E naxa a fala, «Won xa Rebeka xili, won xa a kolon janige naxan na a be.» ⁵⁸ E naxa Rebeka xili, e naxa a maxorin, «I wama sigafe wo nun yi xeme ra?» Rebeka naxa e yaabi, «Iyo, n wama sigafe.» ⁵⁹ Na kui e naxa e xunya Rebeka nun a meenima so Iburahima xa walike nun a xa mixie yi ra.

⁶⁰ E naxa duba Rebeka be a falafe ra,

«Muxu xunya nan lanxi i ma.

Ala xa i findi jama gbegbe barima ra.

I bɔnsɔe xa nɔ i yaxuie ra.»

⁶¹ Rebeka nun a xa gine naxa dɔxɔ jɔxɔmee fari, e naxa bira Iburahima xa walike fɔxɔ ra. E birin naxa siga.

⁶² Isiyaga nu bara keli kolon yire naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.» A nu bara sabati Negewi bɔxi ma. ⁶³ Lɔxɔe nde, Isiyaga to mini a majerede daaxa nunmare temui, a naxa Iburahima xa walike xa jɔxɔmee to fa ra. ⁶⁴ Rebeka to bara Isiyaga to, a naxa goro jɔxɔmee fari, ⁶⁵ a fa walike maxorin, «Nde na na xeme ra naxan sa fafe na ki, keli daaxa longori ra won nalande?» ⁶⁶ Iburahima xa walike naxa a yaabi, «N marigi nan a ra.» Na nan lan, Rebeka naxa a ya makoto a xa mafelenyi ra.

Iburahima xa walike naxa dentege sa Isiyaga be, a fe naxan birin nadangixi. ⁶⁷ Na xanbi, Isiyaga naxa Rebeka xanin a nga xa kiri banxi kui, a a findi a xa gine ra. Isiyaga naxa a xanu a bɔpe birin na, han a nga xa faxe sunnunyi naxa ba a ma.

25

Iburahima xa faxe

¹ Iburahima man naxa gine gbete dɔxɔ naxan xili Ketura. ² Na gine naxa die bari a be. Na die nu xili: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suwa. ³ Yokosan naxa Seeba nun Dedan bari. Dedan bɔnsɔe findi Asurikae, Letusikae, nun Leyumikae nan na. ⁴ Madiyan xa die lanxi Efa, Efere, Hanoki, Abida, nun Elidaa nan ma. Ketura xa die nan lanxi e ma.

⁵ Iburahima naxa a harige birin fi Isiyaga ma. ⁶ A naxa se gbegbe fan fi a xa gine booree xa die ma, a fa e makuya a xa di Isiyaga ra, a e rasiga bɔxi nde ma naxan na

sogetede mabiri.

⁷ Iburahima xa simaya naxa siga han je keme je tongo solofere nun suuli. ⁸ Na xanbi, a naxa faxa heeri kui, a a benbae li aligiyama. ⁹ A xa die Isiyaga nun Sumayila naxa a ragata Makipela fonme kui, Soxara Xitika xa di Eferon xa boxi ma Mamire fe ma. ¹⁰ Iburahima na boxi sara Xitika e bonsoe nan ma. E nun a xa gine Sara, e birin nagataxi menni ne. ¹¹ Iburahima faxa xanbi, Ala naxa barake sa a xa di Isiyaga ma. A nu sabati kolonyi fe ma, naxan xili «Ala pipe naxan n toxi.»

Sumayila xa taruxui

¹² Xilie nan ya naxee findi Sumayila bonsoe ra. Sara nu bara a xa konyi gine Misiraka Hagara fi Iburahima ma. Hagara naxa Sumayila soto di ra. ¹³ Sumayila xa die nan ya, e barixi ki naxe e boore foxo ra: Nebayoti, Sumayila xa di singe, Kedari, Adabeeli, Mibisami, ¹⁴ Misima, Duma, Masa, ¹⁵ Hadada, Tema, Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Na di fu nun firinyi findi Sumayila xa die nan na. ¹⁶ Na mixi keren keren ma findi boxi mangee nan na. E naxa e xilie sa e xa taae xun ma a nun e xa mixie. ¹⁷ Sumayila xa simaya dan je keme je tongo saxan nun solofere ne. A naxa laaxira, a sa a benbae li aligiyama. ¹⁸ Sumayila bonsoe nu sabatixi boxi nan ma, dennaxe nu na Hawila nun Suru tagi. Suru ya rafindixi Misira nan ma Asuri kira ra. E nu sabatixi e ngaxakerenyie nan seeti ma.

Esayu nun Yaxuba

¹⁹ Isiyaga xa taruxui nan ya: Isiyaga findi Iburahima xa di nan na. ²⁰ A to bara je tongo naani soto simaya ra, a naxa Rebeka dexo, Laban xunya ginema, Betuweli xa di gine. Aramika e nan na e ra, kelife Padan Arami. ²¹ Kono Rebeka mu nu noma di baride Isiyaga be. Isiyaga naxa Alatala maxandi a xa gine xa fe ra a xa no di baride. Alatala naxa a xa duba suxu, Rebeka naxa teege. ²² Na die nu fa gere e nga teege. A naxa a yete maxorin, «Munfe rabafe n be yi ki?» Na kui a naxa siga Alatala maxorinde. ²³ Alatala naxa a masen a be,

«Si dexo firin nan na i teege.

Keren senbe gboma ne boore be.

Taara nan fama lude a xunya xa noe bun ma.»

²⁴ A di bari temui to a li, Rebeka naxa gulie bari. ²⁵ A xa di singe findixi mixi gbeeli nan na. Fate maxabe gbege kanyi nan nu a ra. E naxa a xili sa Esayu. ²⁶ Na xanbi

a xunya fan naxa bari. A belexe raxutuxi a taara tingilinyi ma. E naxa a fan xili sa Yaxuba. Isiyaga na die barima temui naxe, a nu na je tongo senni ne.

²⁷ Na di xeme firinyi naxa mo. Esayu naxa findi koyinma fanyi ra naxan nu wula i sama. Naxan findi Yaxuba tan na, mixi maxinbelixi nan nu a ra, a tan nu doxoma kiri banxi nan bun ma. ²⁸ Esayu nan nu rafan Isiyaga ma, barima a nu fama sube ra a be. Yaxuba tan nu rafan Rebeka nan ma.

²⁹ Loxoe nde Yaxuba nu bara supi yailan. Esayu naxa so, a taganxi kelifa koyinde. ³⁰ A naxa a fala a be, «N mu noma fefe ra yi ki. A lu n xa yi supi gbeeli nde min.» Na nan a toxi a Edon xili sa a xun ma, na nan na ki «a gbeeli». ³¹ Yaxuba naxa a yaabi, «I xa forija tide fi n ma sinden.» ³² Esayu naxa a masen, «N na faxafe, kaame nan na n ma yi ki. Na forija tide munse fanma n ma?» ³³ Yaxuba man naxa a fala, «Fo i xa i kali.» Esayu naxa a kali a a bara a xa forija tide fi a ma. ³⁴ Yaxuba naxa taami nun na toge supi nde so a yi ra. Esayu to ge a degede, a a min, a naxa siga. Esayu mu tide yo toxi a xa forija ma.

26

Isiyaga nun Abimeleki

¹ Kaame naxa so boxi kui, bafe kaame singe ra naxan naba Iburahima xa waxati. Isiyaga naxa siga Filisita mange Abimeleki xonyi, naxan nu na Gerara. ² Alatala naxa mini Isiyaga ma, a a masen a be, «I naxa siga Misira boxi ma de. I xa lu boxi ma n na dennaxe masen i be. ³ Lu be. Won birin na a ra. N barake sama ne i xa fe, barima n fama yi boxi fide i tan nun i bonsoe nan ma. N laayidi naxan tongo i baba Iburahima be, n na rakamalima ne. ⁴ N i bonsoe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N yi boxi fima ne i bonsoe ma. N barake sama ne dunja si birin ma i bonsoe saabui ra. ⁵ Iburahima n xui rame ne. A naxa a jengi sa n ma seriye, n ma mangeya, n ma yaamarie, nun n ma tonyie xon ma.»

⁶ Na kui Isiyaga naxa sabati Gerara. ⁷ Mixi naxee doxoxi menni, nee naxa a maxorin a xa gine xa fe ma. A naxa e yaabi, a a xunya ginema nan lanxi a ma. A mu suusa a falade e be, a xa gine nan lanxi Rebeka ma alako menni mixie naxa fa a faxa. A bara gaaxu a falade a xa gine na a ra barima Rebeka gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

⁸ Isiyaga to bara bu na, loxoe nde Filisitakae xa mange Abimeleki naxa a ya ramini wunderi ra, a naxa a to Isiyaga na Rebeka mafurukufe. ⁹ Abimeleki naxa a xili a xonyi.

A naxa a fala a be, «I xa gine yati nan lanxi yi ma! Munfe ra i fa a fala muxu be i xunya ginema nan a ra?» Isiyaga naxa a yaabi, «N nu gaaxuxi ne wo naxa fa n faxa. Na nan a to n naxa na fala.» ¹⁰ Abimeleki man naxa a maxorin, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? Xa mixi nde fa mini n ma jama ya ma go, a naxa i xa gine findi a yete ra? Na temui i bara muxu ratantan.» ¹¹ Abimeleki naxa yaamari fi a xa jama birin ma, «Mixi yo na din yi xeme nun a xa gine ra, n na kanyi faxama ne.»

¹² Na je ra, Isiyaga naxa xe sa na boxi ma. A to na xe xaba, a naxa a xa sansi wolixi jondon keme soto, barima Alatala bara barake sa a xa fe. ¹³ A harige xun naxa masa, a findi banna ra. ¹⁴ Yexee, si, ninge, nun konyi gbegbe nu na a yi ra. Na kui Filisitakae naxa Isiyaga tone.

¹⁵ Filisitakae naxa kolonyi birin nafe bende ra, Isiyaga baba Iburahima xa konyi naxee ge Iburahima xa waxati. ¹⁶ Abimeleki naxa a fala Isiyaga be, «Fo i xa keli be. I bara senbe soto dangi muxu tan na.»

¹⁷ Isiyaga naxa keli naa, a sa sabati Gerara gulunba kui. ¹⁸ Isiyaga naxa kolonyie iba, naxee nu gexi a baba waxati, Filisitakae naxee dese Iburahima faxa xanbi. A baba nu na kolonyie xili falama ki naxe, Isiyaga man naxa na xilie fala e xun ma. ¹⁹ Isiyaga xa konyie man naxa kolonyi gbete ge na gulunba yire, dulonyi fa mini a kui. ²⁰ Gerara xa xuruse demadonyie nun Isiyaga xa xuruse demadonyie naxa kope na kolonyi xa fe ra. E birin nu fa a fala e boore be, «Muxu tan nan gbe na na kolonyi ra.» Isiyaga naxa na kolonyi xili fala «sonxoe», barima sonxoe bara bira a xa fe ra. ²¹ A xa konyie man naxa kolonyi gbete ge, sonxoe man naxa bira na fan xa fe ra. A naxa a xili fala Sitina, na nan na ki «galanbui kolonyi». ²² Isiyaga naxa keli naa, a sa kolonyi ge yire gbete. Na kolonyi to ge, sonxoe mu bira na tan xa fe ra. A naxa a xili fala Rehoboti kolonyi, na nan na ki «makuye kolonyi», barima a naxe, «Alatala bara won makuya bekae ra alako won ma fe xa sooneya yi boxi ma.»

²³ Isiyaga to keli menni sigafe ra Beriseeba, ²⁴ Alatala naxa mini a ma koe ra. A naxa a masen a be, «I baba Iburahima Marigi Ala lanxi n tan nan ma. I naxa gaaxu fefe ra, won tan nan a ra yire birin. N man barake sama ne i xa fe. N i bonsoe rawuyama ne n ma konyi Iburahima xa fe ra.» ²⁵ Isiyaga naxa serexebade yailan na yire, a nu fa Alatala maxandi a xili ra. A naxa sabati naa, a xa konyie man naxa kolonyi gbete ge.

²⁶ Abimeleki boore Ahusati, nun a xa soori mange Pikoli naxa keli Gerara, e siga Isiyaga yire. ²⁷ Isiyaga naxa e maxorin, «Wo faxi n yire munfe ra yi ki? Wo bara n

napaaxu han wo bara n keru wo xɔnyi.»²⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara a kolon Alatala xa mixi nan lanxi i ma. Muxu man bara a mapɔxun, fo won xa saate tongo won boore be marakali ra.»²⁹ I rakali muxu be, i mu fama fe xone rabade muxu ra, barima muxu fan mu fe kobi yo rabaxi i ra, fo fe fanyi. Muxu man naxa i lu, i xa siga bɔɔsa kui. Yakɔsi Alatala bara barake sa i ma.»³⁰ Isiyaga naxa donse gbegbe yailan e be. E birin naxa e dege, e naxa e min.³¹ Kuye to iba, e naxa e rakali e boore be. Isiyaga naxa a pungu e ma, e naxa fatan lanyu kui.

³² Na loxɔe kerenyi, Isiyaga xa konyie naxa kolonyi nde xa fe dentegɛ sa a be e naxan gexi. E naxe, «Muxu bara ye li na kolonyi ra.»³³ Isiyaga naxa na kolonyi xili fala Siba kolonyi, na nan falaxi «marakali». Na nan a toxi muxu yi taa xili falama han yakɔsi Beriseeba, na nan falaxi «marakali kolonyi.»

³⁴ Esayu to je tongo naani rakamali, a naxa Beeri xa di Basamati nun Elon xa di Basamati doxo. Na firinyi Xitikae nan na e ra.³⁵ E naxa Isiyaga nun Rebeka bɔɔe rapaaxu e ma.

27

Isiyaga dubafe Yaxuba be

¹ Isiyaga nu bara ge foride, a yae nu bara rafɔɔɔ. A mu noma sese tode fa. A naxa a xa di singe Esayu xili, «N ma di!» Esayu naxa a ratin, «N tan nan ya!»² Isiyaga naxa a fala a be, «I bara a to, n bara ge foride. N mu a kolon n faxama temui naxe.»³ Tanbe sase nun xali tongo, i xa siga wulai sube fende n be.⁴ I xa na sube jin alo a rafanxi n ma ki naxe. I xa fa a ra n xon ma, alako n xa no dubade i be beenu n xa faxa.»⁵ Na temui Rebeka tixi a tuli matixi Isiyaga ra, a naxan falaxi Esayu be. Esayu naxa siga wulai sube bunde a baba be.

⁶ Rebeka naxa a fala a xa di Yaxuba be, «N bara i baba xui me a yi wɔyenyi falama Esayu be,⁷ «Sa sube bun n be, i xa a jin a fanyi ra, n xa a don. N na ge na sube donde, n dubama i be Alatala ya i beenun n xa faxa.»⁸ Yakɔsi, n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. N naxan falama i be, i xa a raba.⁹ Siga goore, i xa fa si fanyi firin na. N xa e jin a fanyi ra alo i baba wama a xon ma ki naxe.¹⁰ N na ge na ra, i xa a xanin i baba xon ma, alako a xa duba i be beenun a xa faxa.»

¹¹ Yaxuba naxa a nga Rebeka yaabi, «Esayu fate maxabe kanyu nan a ra. N tan fate maxabe mu na n be.»¹² N baba na n masuxu, a kolonma ne Esayu xa mu a ra, n findima

wule fale nan na a tan be. Beenun n xa duba soto, n fama danke nan sotide.» ¹³ A nga naxa a fala, «Ade, na danke xa gbilen n tan nan ma, n ma di. I naxan nabama, i tuli mati n na. Siga, i sa fa na si fanyi firinyie ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa siga, a naxa fa si fanyi firinyie ra a nga xon ma. A nga naxa na donse yailan alo a rafanxi Isiyaga ma ki naxe. ¹⁵ Na xanbi, Rebeka naxa a xa di singe Esayu xa donma tongo, donma naxan fan a xa dugie ya ma banxi kui. A naxa na ragoro Yaxuba ma, a xa di firin nde. ¹⁶ A naxa a xa di belexee nun a konyi masalaxunxi maxiri si kiri ra. ¹⁷ A naxa sube nun taami so a xa di Yaxuba yi ra, a naxan yailanxi.

¹⁸ Na temui Yaxuba naxa siga a baba yire, a a fala a be, «N baba, n tan nan ya.» A baba naxa a maxorin, «N ma di mundun lanxi i tan ma?» ¹⁹ Yaxuba naxa a baba yaabi, «Esayu nan lanxi n ma, i xa di singe. I naxan maxorinxi n ma, n bara fa a ra. Yandi, keli, i doxo, i xa n ma sube yailanxi don. Na temui i xa duba n be.» ²⁰ Isiyaga naxa a fala a xa di be, «N ma di, i yi sube toxi yi ikorexi ra di?» Yaxuba naxa a yaabi, «I Marigi Alatala nan yi fixi n ma sooneya ra.»

²¹ Isiyaga naxa a fala Yaxuba be, «N ma di, i maso n na, n xa i masuxu, alako n xa la a ra a n ma di Esayu yati nan i ra.» ²² Yaxuba naxa a maso a baba ra. Isiyaga naxa a fate masuxu. A naxa a fala, «I xui maniya Yaxuba xui ra, konon i belexe tan Esayu belexe na a ra.» ²³ Isiyaga mu no Yaxuba kolonde, barima a belexee nu maxirixi xabe ra, alo a taara Esayu na ki naxe. Na kui Isiyaga naxa duba Yaxuba be.

²⁴ Isiyaga man naxa a maxorin, «N ma di Esayu yati nan i ra?» Yaxuba naxa a yaabi, «Iyo.» ²⁵ Isiyaga naxa a fala, «Fa donse ra, i naxan yailanxi, n xa a don, n fa duba i be.» Yaxuba naxa donse so a baba yi ra, Isiyaga naxa a don. Yaxuba naxa weni fan so a yi ra, a naxa na fan min. ²⁶ Na temui, a baba Isiyaga naxa a fala a be, «N ma di, i makore n na, i xa findigilin n ma.» ²⁷ Yaxuba naxa a maso a ra, a naxa findigilin a ma. Isiyaga naxa a xa sose xiri me. Na dangi xanbi, a naxa duba a be. A naxa a masen,

«Iyo, n ma di xiri luxi ne
alo Alatala barake saxi xe naxan ma.

²⁸ Ala xa xini fi i ma naxan kelima koore ma.

Ala xa boxi daxamui fi i ma.

Ala xa barake sa i xa xe ma.

Ala xa weni gbegbe fi i ma.

²⁹ Ala xa jama birin lu i sagoe.

Ala xa si birin magoro i be.

I xa findi i ngaxakerenyie xa yarerati ra.

E birin xa e magoro i be.

Mixi yo na i danka, na danke xa gbilen a kanyi ma.

Mixi yo na duba i be, Ala xa barake sa na kanyi ma.»

³⁰ Isiyaga to bara ge dubade a be, Yaxuba naxa mini. A mu bu, Yaxuba taara Esayu fan naxa so kelifa sube fende. ³¹ A fan naxa na sube yailan a fanyi ra alo a baba wama a xon ma ki naxe. A to fa a ra a baba xon, a naxa a fala a baba be, «N baba, keli, i xa dɔxɔ, i sube don n naxan yailanxi i be alako i xa duba n be.» ³² A baba Isiyaga naxa a maxorin, «Nde na i tan na?» Esayu naxa a yaabi, «Esayu nan na n na, i xa di singe.» ³³ Na fe naxa Isiyaga ifu a fanyi ra. A fate birin naxa seren a ma. A naxa a fala a be, «Kɔnɔ nde tan faxi sube yailanxi ra n be, n naxan donxi yakɔsi beenun i tan xa so be yi ki? N bara duba na kanyi be. A tan nan fama barake sɔtɔde.»

³⁴ Esayu to a baba xa masenyi me, a boɲe naxa mini, a naxa sɔnxɔe gbegbe rate. A naxa a baba mayandi, «N baba, duba n fan be.» ³⁵ Isiyaga naxa a yaabi, «I xunya bara n madaxu. N bara ge dubade a tan nan be.» ³⁶ Esayu naxa a fala, «A xili yati na a xun ma, Yaxuba, «mixi mayanfe». A sanmaya firin nan ya a n mayanfama. A bara n ma foriɲa tide tongo. Yakɔsi a bara n ma dube fan sɔtɔ.» Esayu man naxa a maxorin, «Dube yo mu na i yi ra sɔnɔn, i lan i xa naxan naba n tan be?»

³⁷ Isiyaga naxa a masen Esayu be, «N bara a tan findi i xunyi ra, n man bara a ngaxakerenyi birin so a yi ra e xa lu a bun ma. N bara barake gbegbe fi a ma, a nun weni fanyi. N ma di, n nɔma munse rabade i tan be?» ³⁸ Esayu naxa a fala a baba be, «Dube keren peti nan na i yi ra? N baba, duba n tan fan be.» A naxa wa a xui itexi ra. ³⁹ A baba Isiyaga naxa a yaabi,

«A kolon, i mu fama boxi daxamui sɔtɔde,
a nun xini naxan kelima koore ma.

⁴⁰ I baloma i xa santidegema nan xun na.

I fama walide i xunya xa nɔe nan bun ma,
kɔnɔ yare i fama i yete sɔtɔde.

A na nɔe naxan sama i ma,
i tondima ne a ra.»

⁴¹ Esayu nu a xunya Yaxuba rafenfe gere ra, a xa dube sɔtɔfe xa fe ra e baba ra.

Esayu naxa a fala a bɔɛ ma, «N baba xa ɲɔnfe na ba a ra temui naxe, n Yaxuba faxama ne.» ⁴² Rebeka to bara a xa di singe Esayu xa nate tongoxi kolon, a naxa a xa di firin nde Yaxuba xili. A naxa a fala a be, «I bara a to, i taara Esayu wama a gbeɲɔxɔfe i ma, a xa i faxa. ⁴³ Yakɔsi n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. Keli be, i xa siga Xarani, n taara Laban xɔnyi. I xa sa lu naa. ⁴⁴ I xa lu a xɔnyi yi saxanyi han beemanu i taara bɔɛ fama gorode temui naxe. ⁴⁵ I taara bɔɛ na goro i ma temui naxan ma, a na neemu i raba foxi ra, na temui n nan junguma i xa fa. N mu wama ganfe wo firinyi birin na lɔxɔe keren.»

⁴⁶ Rebeka naxa a fala Isiyaga be, «N bɔɛ bara rapaaxu n ma Xiti xa di ginee xa fe ra. Xa a sa li Yaxuba fan gine tongo e ya ma yi bɔxi ma, na temui tide yo mu na n tan ma fe ma sɔnɔn.»

28

Yaxuba sigafe Laban xɔnyi

¹ Isiyaga naxa Yaxuba xili, a duba a be. A naxa a yamari, «I naxa gine dɔxɔ de naxan findi Kanaanka ra. ² Keli, i xa siga Padan Arami, i nga baba Betuweli xɔnyi. Menni i xa i nga taara Laban xa di gine nde dɔxɔ.

³ Ala Senbe Kanyi xa barake sa i xa fe,

a xa di gbegbe fi i ma,

a xa i findi si gbegbe benba ra.

⁴ Ala xa barake sa i xa fe, a nun i bɔnsɔe,

alo a laayidixi Iburahima be ki naxe,

alako yi bɔxi xa findi i gbe ra,

i saxanyi rabafe dennaxe,

Ala bɔxi naxan fi Iburahima ma.»

⁵ Na kui Isiyaga naxa Yaxuba xee Padan Arami bɔxi ma Betuweli Aramika xa di Laban xɔnyi. Laban findixi Rebeka taara nan na, Yaxuba nun Esayu nga.

⁶ Esayu naxa a kolon a baba bara duba Yaxuba be, a xee Padan Arami a xa menni gine dɔxɔ. A man naxa kolon soto a ma, a baba bara Yaxuba yamari a naxa Kanaan gine dɔxɔ, ⁷ Yaxuba fan bara a baba nun a nga xui ratinme sigafe ra Padan Arami. ⁸ Na kui Esayu naxa a fahaamu Kanaan gine mu rafan a baba Isiyaga ma. ⁹ Na na a ra a naxa siga Iburahima xa di Sumayila yire, a sa na xa di gine Mahalata dɔxɔ, naxan

findixi Nebayoti xunya ra.

¹⁰ Yaxuba naxa keli Beriseeba sigafe ra Xarani. ¹¹ Kɔɛ to so a ra kira i, a naxa a sa yire nde, a gɛmɛ findi a xa xunsase ra. ¹² Kɔɛ ra a naxa xiye sa, same tixi bɔxi fari a xunyi sa dɔxɔxi koore ra. Ala xa malekɛɛ nu tefe same kɔn na, e man nu goro. ¹³ Alatala nu tixi same fuge ra. A naxa a masen Yaxuba bɛ, «N tan nan na i tanun Iburahima nun i baba Isiyaga Marigi Alatala ra. I saxi bɔxi naxan fari yi ki, n a fima nɛ i tan nun i bɔnsɔɛ ma. ¹⁴ I bɔnsɔɛ fama nɛ wuyade alɔ xube. Wo xa bɔxi fama nɛ gbode kelifɛ sogetede ma a sa dɔxɔ sogegorode ra, keli kɔɔla ma sa dɔxɔ yirefanyɪ ra. N fama hɛɛri fide si birin ma i tan nun i bɔnsɔɛ saabui ra. ¹⁵ I siga dɛdɛ, won birin na a ra. N i kantama yire birin. N man i ragbilenma nɛ yi bɔxi ma. N mu i raboloma fefe ma. N nan n ma laayidi birin nakamalima nɛ i bɛ.»

¹⁶ Yaxuba to xunu, a naxa a fala, «Yakɔsi n bara a kolon Alatala na be, kɔnɔ singe n mu nu a kolonxi.» ¹⁷ A naxa gaaxu, a fa a fala, «Yire magaaxuxi nan na be ra. Be findixi Ala xa banxi naadɛ nan na, sigafe ra koore ma.» ¹⁸ Yaxuba to keli subaxɛ ma, a naxa na gɛmɛ tongo a xunyi nu saxi naxan ma. A naxa a rakeli, a a ti tɔnxuma ra, a naxa ture maso gɛmɛ xunyi ma. ¹⁹ A naxa na yire xili sa Beteli, «Ala xa banxi.» Beenun na xa raba, na yire xili nu falama nɛ Lusi. ²⁰ Yaxuba naxa laayidi tongo Ala bɛ a falafe ra, «Xa Ala n kantama kira xɔn ma, a fa donse nun sose fi n ma, ²¹ n gbilen bɔpɛsa kui n baba xɔnyi, na temui n Alatala nan findima n Marigi Ala ra. ²² N bara yi gɛmɛ ti be tɔnxuma ra, yi yire xa findi Ala batude ra. Alatala, i harige naxan birin fima n ma, n farile bama nɛ a ra, n na fi i ma.»

29

Yaxuba futi xirife

¹ Na dangi xanbi Yaxuba naxa a xa biyaasi dɛ idɔxɔ. A to bɔxi li naxan na sogetede, ² a naxa kɔlɔnyi nde to wula i. Yexɛɛ nun si gɔɔrɛ saxan nu malanxi na kɔlɔnyi fɛ ma, kɔnɔ gɛmɛ xungbe nan nu kɔlɔnyi dɛ makotoxi. ³ E nu darixi naxan na, xuruse birin na malan na yire, xuruse demadonyie na kɔlɔnyi derakote gɛmɛ mapindigilinma, a ba na. Xuruse na gɛ ye minde, xuruse dɛ madonyie man nu gɛmɛ ragbilenma kɔlɔnyi dɛ ra.

⁴ Yaxuba naxa xuruse demadonyie maxɔrin, «N ngaxakerenyie, wo kelixi minden yi ki?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Xarani nɛ.» ⁵ A naxa e maxɔrin, «Wo Laban kolon,

Naxori xa di xeme?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu a kolon.» ⁶ A naxa e maxorin, «Tana mu na a ma?» E naxa a yaabi, «Sese mu a toxi. A xa di gine Raxele nan fafe na ki e nun xurusee ra.»

⁷ A naxa a fala e be, «Won na yanyi ne yi ki. Xurusee malan temui mu yi ki. Wo ye fi xurusee ma mafuren, wo man xa gbilen e ra e de madonde.» ⁸ E naxa a yaabi, «Muxu mu noma fefe yo rabade yi ki, fo xurusee birin na malan. Na temui, muxu fa yi geme ba kolonyi de ra naxan a makotoxi, muxu ye fi xurusee birin ma.»

⁹ Yaxuba to nu na woyenfe e be, Raxele fan naxa fa a baba xa xurusee ra, barima xurusee demadonyi nan nu lanxi a fan ma. ¹⁰ Yaxuba to Raxele to fa ra, Yaxuba nga taara Laban xa di gine, a nun a xa xurusee, a naxa a maso kolonyi ra. A naxa geme ba kolonyi de ra, a naxa ye fi Laban xa xurusee birin ma. ¹¹ Yaxuba naxa Raxele xeebu sunbui ra, a nu wa a xui itexi ra. ¹² A naxa a fala Raxele be, «I baba xunya xa di nan lanxi n ma, Rebeka xa di xeme.»

Raxele to na me, a naxa a gi rakee, a sa na tagi raba a baba be. ¹³ Laban to bara a xunya ginema xa di Yaxuba xa fe me, a naxa siga a sa a ralan. A naxa findigilin a ma, a a xanin banxi. Yaxuba naxa dentege sa Laban be. ¹⁴ Laban naxa a fala a be, «Won birin wuli keren fase keren.» Yaxuba naxa kike keren naba Laban xonyi.

¹⁵ Na loxe Laban naxa a fala Yaxuba be, «N ma mamadi nan lanxi i ma, konso seriye yo mu a falaxi i xa wali n be a fa lu n mu i sare fi. A fala n be, a lanma n xa i sare fi naxan na.» ¹⁶ Na temui di gine firin nan nu na Laban yi ra. A xa di gine singe xili ne Leya, a firin nde Raxele. ¹⁷ Leya ya nu xurun, konso Raxele tan gine tofanyi nan nu lanxi a ma. ¹⁸ Raxele nan nu rafan Yaxuba ma ki fanyi ra. A naxa a fala Laban be, «N je solofere nan walima i be, alako i xa i xa di gine firin nde Raxele fi n ma.» ¹⁹ Laban naxa a yaabi, «Beenun n xa n ma di fi mixi gbete ma, n lan n xa a fi i tan nan ma. Lu n xonyi be.» ²⁰ Yaxuba naxa je solofere wali raba Laban yi ra Raxele xa fe ra. Konso na je solofere lu ne a be alo xi solofere gbansan, barima Raxele nu rafanxi a ma ki fanyi ra.

²¹ Na je solofere dangi xanbi, Yaxuba naxa a fala Laban be, «N ma kere tongoxi bara kamali. N ma gine so n yi ra fa, n xa a findi n yete ra.» ²² Laban naxa mennika birin xili, e xa fa e dege, e xa jexexinyi xulunyi raba. ²³ Nunmare ra, a naxa a xa di gine singe Leya tongo, a naxa a xanin Yaxuba xon ma. Yaxuba naxa a findi a yete ra. ²⁴ Laban naxa Silipa so a xa di Leya yi ra, a xa findi a xa konyi ra. ²⁵ Kuye to iba, Yaxuba naxa a to Leya na a ra. A naxa a fala Laban be, «I munse rabaxi n na yi ki? N mu walixi i be

Raxeƙe xa fe xa ra? I n yanfaxi munfe ra?» ²⁶ Laban naxa a yaabi, «Muxu tan ma naamunyi mu tinma a ra di giƙe firin nde xa dɔxɔ xeme taa, a singe mu xeme sɔtɔxi. ²⁷ Yi lɔxɔxunyi raba sinden wo nun Leya. Xa i man jɛ solofere wali raba n bɛ, n nan n ma di giƙe firin nde fan fima nɛ i ma, a findi i xa giƙe ra.»

²⁸ Yaxuba naxa na raba. E nun Leya to lɔxɔxunyi raba yire keren, Laban naxa Raxeƙe fan fi a ma, ²⁹ a Bila so Raxeƙe yi ra a xa findi a xa konyi ra. ³⁰ Yaxuba naxa Raxeƙe findi a yete ra, a a xanu dangife Leya ra. Na dangi xanbi a man naxa jɛ solofere wali raba Laban bɛ.

³¹ Alatala to bara a to Leya mu gɛxi rafande Yaxuba ma alɔ Raxeƙe, a naxa Leya findi dibari ra, a Raxeƙe findi dibaritare ra. ³² Leya naxa tɛɛɛ, a di xeme bari. A naxa na di xili sa Ruben, a falafe ra, «Alatala bara n ma yaagi to. Yakɔsi n fa rafanma nɛ n ma xeme ma.» ³³ A man naxa tɛɛɛ di firin nde ma. A to na di bari, a naxa a fala, «Alatala fan yati a kolon, n mu rafan n ma xeme ma. Na nan a toxi a yi di firin nde fan fixi n ma.» A naxa na di xili sa Simeyon. ³⁴ A man naxa tɛɛɛ di saxan nde ma. A to a bari, a man naxa a fala, «Yi biyaasi, fo n xa rafan nɛ n ma xeme ma sɔnɔn, barima n bara di saxan sɔtɔ a bɛ.» Na nan a to, a naxa na di xili sa Lewi. ³⁵ A naxa tɛɛɛ di naani nde ma. A to na fan bari, a naxa a fala, «Yi biyaasi n Alatala tantuma nɛ.» A naxa na di xili sa Yuda. A xa di barife dan na di naani nan ma.

30

Yaxuba di sɔtɔfe

¹ Raxeƙe to bara a to, a mu fa di barife, a naxa a taara tɔɔnɛ. A naxa a fala Yaxuba bɛ, «Di fi n fan ma, xa na mu a ra n faxama nɛ.» ² Yaxuba naxa xɔnɔ a xa wɔyenyi ma. A naxa a fala a bɛ, «I tan a maɔxunxi nɛ a Ala na n tan nan na? Ala na a niyaxi i mu di barife!» ³ Raxeƙe naxa a yaabi, «N ma konyi giƙe Bila tongo, alako a xa di bari n bɛ. A xa findi n ma saabui ra di barife ra.»

⁴ Raxeƙe naxa a xa konyi giƙe tongo, a a so a xa xeme Yaxuba yi ra. E to kafu, ⁵ Bila naxa tɛɛɛ, a naxa di xeme bari Yaxuba bɛ. ⁶ Raxeƙe naxa a fala, «Ala bara n ma kiiti sa. A bara n ma wɔyenyi mɛ. Na nan a toxi a di fixi n ma.» A naxa na di xili sa Dana.

⁷ Raxeƙe xa konyi giƙe Bila man naxa tɛɛɛ. A naxa di xeme firin nde bari Yaxuba bɛ. ⁸ Raxeƙe naxa a fala, «Ala bara n mali kate birin na alako n xa xun nakeli sɔtɔ n taara

ginema xun ma.» A naxa a xa di xili sa Nafatali.

⁹ Leya to bara a kolon a mu di barima fa, a naxa a xa konyi gine Silipa tongo, a naxa a so Yaxuba yi ra a xa findi a xa gine ra. ¹⁰ Silipa naxa di xeme bari Yaxuba be. ¹¹ Leya naxa a fala, «Heeri bara fa n ma.» A naxa na di xili sa Gadi.

¹² Silipa naxa di firin nde soto Yaxuba be. ¹³ Leya naxa a fala, «N bara jexelin. Yakosi, gine birin bara a kolon n bara heeri gbegbe soto.» A naxa a xili sa Aseri.

¹⁴ Mengi xaba temui to bara a li, Ruben naxa siga xe ma. A naxa bogise nde li na, naxan xili marafanyi bogise. A naxa fa a ra a nga xon. Na nan lan Raxelexe naxa a fala Leya be, «N bara i maxandi, i xa i xa di xa marafanyi bogise ndee fi n ma.» ¹⁵ Leya naxa a yaabi, «I bara n ma xeme ba n yi ra. Na mu i wasaxi? I man waxi n ma di xa marafanyi bogise nan fan tongofe?» Raxelexe naxa a fala, «To koe ra, wo nun Yaxuba nan fama xide i xa di xa marafanyi bogise joxoe ra.» ¹⁶ Yaxuba to so nunmare ra kelife xe ma, Leya naxa a ralan. A naxa a fala a be, «I xima n tan nan xon ma to koe ra. N bara to koe sare fi n ma di xa marafanyi bogise ra.» E tan nun Yaxuba naxa kafu na koe ra.

¹⁷ Ala naxa Leya xa maxandi tongo, a naxa teege. Na naxa findi a xa di suuli nde ra Yaxuba be. ¹⁸ A naxa a fala, «Ala bara n sare fi n ma konyi gine sofe ra n ma xeme yi.» A naxa a xa di xili sa Isakari. ¹⁹ Leya man naxa teege di senni nde ma. A naxa na di bari Yaxuba be. ²⁰ Leya naxa a fala, «Ala bara n ki. Yi biyaasi n ma xeme n binyama ne, barima n bara di senni bari a be.» A naxa na di xili sa Sabulon. ²¹ Na xanbi a man naxa di gine bari. A naxa a xili sa Dina.

²² Na temui Ala naxa a jengi rasiga Raxelexe xa fe xon. A naxa a xa kontofili me, a a findi di bari ra. ²³ Raxelexe naxa teege, a naxa di bari. A naxa a fala, «Ala bara n namini n ma yaagi kui.» ²⁴ A naxa na di xili sa Yusufu. Na xili yati nan findixi a xa maxandi ra, fa a falafe, «Alatala man xa di xeme gbete fan fi n ma.»

Yaxuba nun Laban fatanfe

²⁵ Raxelexe to Yusufu bari, Yaxuba naxa a fala Laban be, «A lu n xa gbilen n ma boxi ma. ²⁶ A lu n xa n ma ginee xanin a nun n ma die, n walixi i be naxee xa fe ra. I a kolon n wali naxan xasabi rabaxi i be.» ²⁷ Laban naxa a fala a be, «Yandi, xa n nafa n i ma, i xa dipe, i xa lu be. N bara a kolon sematoe saabui ra, Alatala barake saxi n ma i tan nan xa fe ra. ²⁸ A fala n be i wama wali sare naxan xon. N na fima ne i ma.»

²⁹ Yaxuba naxa a fala a be, «I tan yete yati a kolon n walixi i be ki naxe han i xa

gɔɔrɛ bara findi a ra. Na saabui kelixi n tan nan ma. ³⁰ Dondoronti naxan nu na i yi ra beenu n xa fa, a gbege bara sa a xun ma. Alatala bara barake sa i xa fe kabi n naxa so i xɔnyi. Yakɔsi, i mu a luma n xa wali nde raba n ma denbaya fan be?»

³¹ Laban naxa a maxɔrin, «A lan n xa yeri fi i ma?» Yaxuba naxa a yaabi, «I naxa sese fi n ma. Xa i bara tin fe ra n naxan falaxi i be i xa a raba, n fan bara tin n jengi safe ra i xa gɔɔrɛ xɔn ma. ³² N sigama to, n xa i xa xuruse birin mato. Yexɛɛ nun si makatunxi birin ti seeti keren, a nun naxee birin nafɔɔrɔxi. N masundi findima nee nan na. ³³ N ma tinxinyi fama makenende i fama xuruse matode temui naxe. Si naxee birin mu makatunxi nun yexɛɛ yɔrɛ birin naxee mu fɔɔrɔ, nee bara findi muɲe ra n mabiri.»

³⁴ Laban naxa a fala, «N bara tin na ra. I naxan falaxi na ki, won bara lan na ma.» ³⁵ Na lɔxɔɛ Laban naxa si xemɛɛ nun ginɛɛ mayegeti, sarinyi saxi naxee ma a nun naxee makatunxi. A man naxa yexɛɛ rafɔɔrɔxi mayegeti. A naxa na xuruse birin so a xa die yi ra. ³⁶ Na xanbi a naxa nee xanin yire xi saxan jere rabama dennaxe kira xɔn e nun Yaxuba tagi. Yaxuba nu fa Laban xa xuruse dɔnxɔɛɛ de madon.

³⁷ Na temui Yaxuba naxa wuri bili mɔoli saxan salonyi xinde gira. A naxa e kobolee ba e ma yire nde alako sarinyi fiixe xa makenen. ³⁸ A naxa e sa xurusee ye minde alako xuruse xa e yae ti e ra e ye minma temui naxe. Xurusee na siga ye minde, xuruse xemɛɛ xa te xuruse ginɛɛ ma salonyie ya i. ³⁹ Na nan a toxi, na xurusee naxa die bari, sarinyie nun katunyie na e ma. ⁴⁰ Yaxuba naxa na xuruse yɔrɛɛ sa e xati ma, kɔnɔ booree ti Laban xa xurusee ya ra sarinyi na naxee ma, a nun naxee mafɔɔrɔxi. Na ki a gɔɔrɛ firin nan yailanxi. A mu tin a gbe xa lu Laban xa xurusee ya ma. ⁴¹ Xuruse senbemaɛ nu tema ginemaɛ ma temui naxe, Yaxuba naxa na salonyi mɔoli sa xuruse ye minde alako e xa te ginɛɛ ma salonyie ya i. ⁴² Yaxuba mu nu na wali rabama xuruse xurie ra. Na nan a niyaxi xuruse xurie naxa findi Laban gbe ra, a senbemaɛ naxa findi Yaxuba gbe ra. ⁴³ Na kui Yaxuba bara findi bannamixi belebele ra. Xurusee, konyie, jɔxɔmɛɛ, nun sofale gbege bara lu a yi ra.

31

Yaxuba sigafe Kanaan

¹ Na temui Yaxuba nu bara Laban xa di xemɛɛ xui me e naxan falama, «Se naxan birin findixi won baba gbe ra, Yaxuba bara a birin tongo. Na nan a toxi a bara findi banna mixi ra.» ² Yaxuba yati naxa a kolon, a mu rafan Laban ma sɔnɔn alɔ singe.

³ Alatala naxa a masen Yaxuba be, «Gbilen i babae nun i baribooree xa boxi ma i kelixi dennaxe. Won birin na a ra.» ⁴ Yaxuba naxa Raxelee nun Leya xili. E nu na a xa xurusee de madonfe. ⁵ A naxa a fala e be, «N bara a kolon n mu rafan wo baba ma alo singe, konon n baba Marigi Alatala bara hinne n na. ⁶ Wo a kolon yati n bara wali wo baba be n senbe ra. ⁷ A bara n madaxu n wali sare masarafe dɔxɔ fu ra, konon Ala mu tin a xa fe jaaxi raba n na. ⁸ Xa wo baba fa a fala, «Katunyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima naxee makatunxi. Xa wo baba fa a fala, «Sarinyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima sarinyi na naxee ma. ⁹ Ala bara wo baba xa xurusee ba a yi ra, a naxa e fi n tan ma.»

¹⁰ «Yi xurusee nu tema e boore ma temui naxe, n bara a to xiye kui, xuruse xeme naxee texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e birin ma. ¹¹ N ma xiye kui, Ala xa maleke naxa n xili, «Yaxuba». N naxa a ratin, «N tan nan ya.» ¹² A naxa a masen, «I ya rakeli, i xa a mato. Xuruse xeme naxee birin texi xuruse ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e ma, barima Laban naxan birin nabaxi i ra, n na toxi. ¹³ N tan nan na Ala ra naxan mini i ma Beteli, i geme tixi tonxuma ra dennaxe. Menni i bara laayidi tongo n be. Yakosi, keli yi boxi ma. I xa siga boxi ma i barixi dennaxe.» »

¹⁴ Raxelee nun Leya naxa Yaxuba yaabi, «Muxu baba mu ke yo luxi muxu tan be. ¹⁵ Xɔɔe xa mu na muxu ra muxu baba xɔnyi? A bara muxu mati, a man bara muxu xa kobiri fan don. ¹⁶ Ala harige naxan birin baxi muxu baba yi ra, a gbilenma ne muxu ma a nun muxu xa die. Yakosi Ala fe naxan birin masenxi i be, na birin naba.»

¹⁷ Yaxuba naxa a xa ginnee nun a xa die baki joxomee fari. ¹⁸ A naxa a xa xurusee nun a harige birin xanin, a naxan soto Padan Arami sigafe ra a baba Isiyaga xɔnyi Kanaan boxi ma. ¹⁹ Laban to nu siga a xa xurusee xabe maxabade e ma, Raxelee nu bara a xa kuyee mupa. ²⁰ Yaxuba fan Laban Aramika mayanfa ne, barima a siga a mu jungui rabira a ma. ²¹ Yaxuba naxa a gi, a nun se naxan birin findi a gbe ra. A to dangi Efirati xure ra, a naxa siga Galadi geya mabiri.

²² A xi saxan loxoe, mixi nde naxa a fala Laban be a Yaxuba bara a gi. ²³ Laban naxa a ngaxakerenyie tongo, e naxa mini Yaxuba fende xi solofere bun ma. E naxa a li Galadi geya biri ra. ²⁴ Konon koe ra, Ala naxa mini Laban Aramika ma xiye kui. A naxa a masen a be, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

²⁵ Laban naxa Yaxuba li, a xa kiri banxi italaxi geya yire Galadi boxi ma. Laban nun a ngaxakerenyie fan naxa e gbe itala menni ne. ²⁶ Laban naxa a fala Yaxuba be, «I

munse rabaxi yi ki? Munfe ra i n mayanfaxi, i fa n ma die xanin alo geelimanie? ²⁷ I gixi nɔxunyi kui munfe ra? I bara yanfanteya niya n na. I mu i jungui rabira n ma. Xa i n nakolon nu, n xulunyi nan tima i be, n i ti kira ra jelexinyi kui boote nun kɔra xui ra. ²⁸ Kɔnɔ i tan mu tinxi yati n xa n ma die nun n ma mamadie sunbu. Xaxili fanyi mu na ki. ²⁹ N nɔma fe kobi rabade wo ra, kɔnɔ i baba Marigi Alatala bara a masen n be to kɔe ra, «I yete ratanga fe mɔoli birin falafe ra Yaxuba be.» ³⁰ Kɔnɔ i to gbataxi sigafe ra i baba xɔnyi, i n ma alae tan xaninxi i xun ma munfe ra?»

³¹ Yaxuba naxa Laban yaabi, «N mu n jungu i ma, barima n gaaxu ne i fa i xa di ginee bafe n yi ra. ³² Kɔnɔ i na i xa alae to n ma mixi yo yi ra, n na kanyi faxama ne. I xa n ma kote birin mato won ngaxakerenyie ya xɔri. Naxan birin findixi i gbe ra, i xa a xanin.» Yaxuba mu nu a mapɔxunma a Raxeke nan a baba xa kuyee tongoxi.

³³ Laban naxa Yaxuba xa kiri banxi kui mato. A man naxa Leya xɔnyi, Leya xa konyi xɔnyi, nun Raxeke xa konyi xɔnyi mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo to naa. A to mini e xɔnyi, a naxa so Raxeke xa kiri banxi kui. ³⁴ Raxeke yati nan yi kuyee tongo. A nu bara e nɔxun dɔxɔse bun ma naxan sama jɔxɔme fari, a fa dɔxɔ a xun ma. Laban naxa kiri banxi kui mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo toxi naa. ³⁵ Raxeke naxa a fala a baba be, «N baba i naxa xɔnɔ n ma de, i na to n mu kelixi n ti. N na kike wali ne.» Laban fenyi mɔoli birin ti ne, kɔnɔ a mu kuyee to.

³⁶ Yaxuba naxa xɔnɔ, a naxa wɔyen xɔne fala Laban be. A naxe, «N gbaloe mundun nabaxi, n seriye mundun kanaxi naxan a niyama i xa mini n fende yi mɔoli ra? ³⁷ I bara n ma kote birin kui mato. I gbe see mundun toxi e kui? A masen n be n ngaxakerenyie ya xɔri a nun i fan ngaxakerenyie ya xɔri alako e xa won makiiti. ³⁸ N je mɔxɔɔɔn nan nabaxi i xɔnyi, kɔnɔ i xa yexee nun si keren mu di barixi n yi ra a fa faxa. N man mu i xa xuruse kontonyi yo donxi. ³⁹ N mu faxi xuruse ra i xɔn ma wulai subee naxan faxaxi. Xuruse naxee mupaxi kɔe nun yanyi ra, n tan nan na kote birin tongoxi n yete ra. I nu na birin maxɔrinma n tan nan ma. ⁴⁰ Yanyi ra kuyefure naxa n tɔɔɔ, kɔe ra xinbeli naxa n tɔɔɔ, han n mu nu nɔma xide a fanyi ra. ⁴¹ N bara je mɔxɔɔɔn naba i yi ra. Je fu nun naani walixi ne alako n xa i xa di gine firinyie dɔxɔ. N man naxa je senni fan sa a fari i xa gɔɔre kantafe ra. Kɔnɔ i bara n sare masara dɔxɔ fu. ⁴² Xa n tanun Iburahima Marigi Ala mu n mali nu, Ala naxan nu n baba Isiyaga raserenma, n sigama n belexe igeli nan na nu. Kɔnɔ Ala bara n ma marayaagi to, a bara n ma tɔɔre kolon. Yi kɔe dangixi a bara n ma kiiti sa.»

⁴³ Laban naxa Yaxuba yaabi, «I xa ginɛe nan lanxi n ma die ma, e xa die, won ma die nan e ra. Yi xurusee n gbe na e ra, i se naxan birin toxi yi ki, n tan nan gbe e ra. Kɔnɔ to xanbi, n nɔma munse rabade n ma die nun n ma mamadie be? ⁴⁴ Yakɔsi, won xa saata. Seede xa lu won tagi.»

⁴⁵ Yaxuba naxa gɛmɛ tongo, a naxa a ti saate tɔnxuma ra. ⁴⁶ A naxa a fala a ngaxakerenyie be e fan xa gɛmɛ matongo. E naxa e matongo, e e malan yire keren. E naxa e dege na gɛmɛ kotoxi seeti ma. ⁴⁷ Laban naxa na yire xili fala Yegara Sahaduta. Yi xili nan falaxi «koto seede» Arami xui ra. Yaxuba naxa na xili fala Galede. Yi xili nan falaxi «koto seede» Isirayila xui ra. ⁴⁸ Laban naxa a fala, «Yi gɛmɛ kotoxi naxan yi ki, a findixi seede nan na i tan nun n tan tagi.» Na nan a toxi be xili falaxi Galede, «seede gɛmɛ kotoxi». ⁴⁹ Misipa xili fan saxi na yire nan xun. Na xili nan falaxi «ɲengi sa yire,» barima Laban a fala menni nɛ, «Alatala xa a ɲengi sa won tan firinyi xa fe xɔn ma, hali won fatan xanbi. ⁵⁰ Xa i n ma die tɔɔɔ, xa na mu a ra i ginɛ gbetɛe dɔxɔ, i xa ratu a ma a Ala nan findixi seede ra won tagi, adamadi xa mu a ra.»

⁵¹ Na xanbi Laban naxa a fala Yaxuba be, «I ya ti yi gɛmɛ kotoxi ra. Yi tɔnxuma gɛmɛ mato n naxan tixi won tagi. ⁵² Yi gɛmɛ kotoxi nun yi tɔnxuma gɛmɛ findixi seede nan na. N mu lan n xa dangi be ra i xa fe ɲaaxi ra n furi kui. I fan mu lan i xa dangi yi gɛmɛ kotoxi nun yi tɔnxuma gɛmɛ ra n ma fe ɲaaxi ra i furi kui. ⁵³ Iburahima Marigi Ala nun Naxori Marigi Ala xa findi won tan firinyi makiitima ra.» Na temui Yaxuba naxa a yetɛ rakali Ala ra, a baba Isiyaga gaaxuxi naxan ya ra. ⁵⁴ Yaxuba naxa sɛrɛxɛ ba geya yire. A naxa a ngaxakerenyi birin xili e xa e dege. E to gɛ e degede, e naxa xi menni na kɔɛ ra.

32

Yaxuba sigafe Esayu yire

¹ Laban to keli subaxe ma, a naxa findigilin a xa die nun a xa mamadie ma. A naxa duba e be. Na xanbi, Laban naxa gbilen a xɔnyi. ² Yaxuba to nu sigafe kira xɔn, Ala xa malekɛɛ naxa mini a ma. A to bara e to, a naxa a fala, «Ala xa yonkinde nan yi ki.» ³ A naxa yi yire xili sa Maxanayimi.

⁴ Yaxuba naxa xɛɛraɛ xɛɛ a taara Esayu xɔn ma Edon daaxa, Seyiri bɔxi ma. ⁵ A naxa a fala e be, «Wo yi nan falama n marigi Esayu be, «I xa konyi di Yaxuba naxe, N bara bu Laban xɔnyi han ya. ⁶ Ningee, sofalee, yɛxɛɛɛ, nun sie nan n yi ra. Konyi xɛmɛɛ

nun konyi ginɛ fan nan n yi ra. N marigi, n xɛɛrae xɛɛxi nɛ i xɔn ma alako i xa diɲɛ n bɛ.» »

⁷ Na xɛɛrae to gbilen, e naxa a fala Yaxuba bɛ, «Muxu bara i taara Esayu to. A na fafe i yire, a nun gbangbalanyi mixi kɛmɛ naani.» ⁸ Na masenyi naxa Yaxuba bɔɲɛ ramini. Nama naxan nu a fɔxɔ ra, a naxa e itaxun dɔxɔ firin. A naxa yɛxɛɛ nun sie itaxun dɔxɔ firin, a nun ningee nun ɲɔxɔmɛ. ⁹ A naxa a fala, «Xa Esayu ɲama keren gere, ɲama boore xa nɔ a gide.»

¹⁰ Na xanbi Yaxuba naxa Ala maxandi, «N tanun Iburahima Marigi Ala, n baba Isiyaga Marigi Alatala, i a fala nɛ n bɛ, «Gbilen i xa bɔxi ma, i ngaxakerenyie yire. I na siga, n fe fanyi rabama nɛ i bɛ.» ¹¹ Kɔnɔ yakɔsi n Marigi, n tan xurun yi fe sɔtɔfe ma i naxan nagirixi n ma. I bara i xui rasabati n tan bɛ i xa konyi. N ma yisuxuwuri gbansan nan nu suxuxi n yi ra n Yuruden igirima tɛmɛui naxɛ, kɔnɔ yakɔsi muxu nun ɲama firin nan gbilenfe. ¹² N natanga n taara Esayu ma, barima n bara gaaxu a ya ra. N gaaxuxi nɛ a naxa fa n faxa, n tan nun dingɛɛ nun e xa die. ¹³ I bara a masen n bɛ, «N fe fanyi rabama nɛ i bɛ. N i bɔnsɔɛ rawuyama nɛ alɔ mɛyenyi naxan kɔnti mu nɔma kolonde baa dɛ ra.» »

¹⁴ Yaxuba naxa kɔɛ radangi na yire. A naxa sanbase fanyi mayegeti a harige birin ya ma a naxan soma a taara Esayu yi ra: ¹⁵ Si kɛmɛ firin, si kontonyi mɔxɔɲɛn, yɛxɛɛ kɛmɛ firin, yɛxɛɛ kontonyi mɔxɔɲɛn, ¹⁶ ɲɔxɔmɛ gine tongo saxan, e xa die, ningɛ tongo naani, tuura fu, sofale gine mɔxɔɲɛn, a nun sofale xɛmɛ fu. ¹⁷ A naxa yi xurusee itaxun, a nde so a xa konyie yi ra. A naxa a fala e bɛ, «Wo dangi yare. Wo xa naaninyi lu gɔɔrɛɛ tagi.»

¹⁸ A naxa a fala a xa konyi singe bɛ, «Wo nun n taara Esayu na naralan, a fama i maxɔrinde, «Wo nun nde a ra? I na sigafe minden? Nde gbe na yi xurusee ra naxee tixi i ya ra yi ki?» ¹⁹ I fama nɛ a yaabide, «N marigi Esayu, i xa konyi Yaxuba nan gbe na e ra. A i sanbaxi yee nan na. A fan na n xanbi ra.» » ²⁰ A naxa na masenyi ti a firin nde fan bɛ, a nun a saxan nde, a nun mixi naxee birin biraxi xurusee fɔxɔ ra. «Wo nun Esayu na naralan tɛmɛui naxɛ, wo xa na masenyi ti a bɛ. ²¹ Wo xa a fala, «I xa konyi Yaxuba na fafe muxu xanbi ra.» » Na kui Yaxuba nu na a maɲɔxunfe, «Yakɔsi, n a bɔɲɛ magoroma yi sanbasee nan na. Na tɛmɛui, a na n to, tɛmunde a nɔma nɛ n nasɛnɛde.» ²² Yaxuba xa sanbasee naxa ti a ya ra, a tan naxa kɔɛ radangi yonkinde kui.

²³ Kɔɛ kui, Yaxuba naxa keli. A naxa a xa gine firinyie tongo, e xa konyi firinyie,

a nun a xa di fu nun kerenyi. E naxa Yaboko igiri.²⁴ A naxa e ragiri Yaboko xure a nun se naxan birin na a yi ra.²⁵ A naxa lu menni a keren. Na temui, xeme nde naxa mini a ma, e naxa gere han kuye iba temui.²⁶ Na xeme to bara a to a mu noma nola sotode Yaxuba ma e xa gere kui, a naxa a garin a tonxonyi ma. A tonxonyi naxa te a kui.²⁷ Xeme naxa a fala, «A lu n xa siga, ba kuye bara iba.» Yaxuba naxa a fala, «N mu i bepinma, fo i duba n be.»²⁸ Xeme naxa a maxarin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «Yaxuba».²⁹ Xeme naxa a fala, «I xili mu falama sonon Yaxuba. A fa falama ne kore Isirayila, ba wo nun Ala nan gerexi, wo nun mixie fan bara gere. I tan bara no e ra.»³⁰ Yaxuba naxa maxorinyi ti, «I xili di?» Xeme naxa a fala, «Munfe ra i n maxarinma n xili ma?» Na xanbi, a naxa duba Yaxuba be.

³¹ Yaxuba naxa na yire xili Peniyeli, barima a naxe, «N Ala toxi ne n ya i, konon tan nan man pengife yi ki.»³² Soge tema temui naxe, Yaxuba nu bara dangi Peniyeli ra, a goroma a seeti ma.³³ Na nan a toxi han yakosi Isirayilakae mu laare donma naxan na tonxonyi ma, barima Ala Yaxuba masotoxi a tonxon laare nan ma.

33

Yaxuba nun Esayu xa lanyi

¹ Yaxuba to Esayu to fa ra e nun xeme mixi keme naani, a naxa a xa die itaxun Leya nun Raxele ma, a nun e xa konyi gine firinyie.² A naxa konyi gine firinyie ti yare, e nun e xa die. Nee xanbi ra, Leya fan naxa ti nun a xa die. Raxele nun Yusufu naxa lu donxoe ra.³ Yaxuba tan naxa siga yare. A to makore a taara ra, a naxa a igoro boxi ma sanya solofere.⁴ Na nan lan Esayu naxa a gi a sa Yaxuba ralan. A naxa findigilin a ma, a fa a masunbu. E birin nu fa wa ra.

⁵ Esayu to bara ginee nun dimee to, a naxa maxorinyi ti, «Nde yee ra naxee biraxi i foxo ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «Ala di naxee fixi i xa konyi di ma a xa marafanyi saabui ra.»⁶ Na kui Leya nun Raxele xa konyi ginee naxa e maso Esayu ra, e nun e xa die, e fa e igoro boxi ma.⁷ Leya nun a xa die fan naxa e maso, e naxa e igoro boxi ma. Na xanbi Yusufu nun Raxele naxa e maso Esayu ra, e igoro boxi ma.

⁸ Esayu naxa Yaxuba maxarin, «I munse rabama yi xuruse birin na, n naralanxi naxee ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «N wama ne i tan naxan na n marigi ra, i xa n nafan.»⁹ Esayu naxa a fala, «N xunya, harige gbegbe na n fan yi ra. I gbe ragata.»¹⁰ Yaxuba naxa a yaabi, «Ade, n bara i maxandi. Xa i bara n nafan, n i sanbaxi se naxee

birin na, i xa e rasuxu. Won tan firinyi xa maralanyi luxi ne n be alo muxu nun Ala nan luxi yire keren. I bara n nasene a fanyi ra. ¹¹ N bara i maxandi, i xa yi sanbasee rasuxu, barima Ala bara n waxonfe birin naba n be. N hayi mu na sese ma sonon.» Yaxuba naxa a maxoroxo han Esayu naxa tin nee ra.

¹² Esayu naxa a fala, «Won xee kira xon ma, n xa sa i mati.» ¹³ Yaxuba naxa a yaabi, «N marigi, a kolon dimee xa fe xoroxo. Yexee ginnee nun ninge ginnee na xipe fife e xa die ma. Xa won gbata e ra loxoere keren, nee birin fama ne faxade. ¹⁴ N marigi, i tan xa ti yare. N tan xa bira n ma xurusee foxo ra doyin. N xa siga n ma xurusee nun n ma die yaya ra, han muxu soma i xonyi temui naxe Seyiri boxi ma.» ¹⁵ Esayu naxa a fala, «N xa n ma mixi ndee lu i yi ra be.» Yaxuba naxa a yaabi, «Munfe ra? N marigi, n tan wama naxan xon, n xa rafan i ma gbansan.» ¹⁶ Na kui Esayu naxa gbilen na loxoere Seyiri. ¹⁷ Yaxuba tan naxa siga Sukoti. Menni a naxa banxi keren ti a yete be, a nun goore a xa xurusee luma dennaxe. Na nan a toxi na yire xili falama Sukoti, na nan falaxi na ki «banxi xunxuri».

¹⁸ Yaxuba to so heeri Sikemi taa kui Kanaan boxi ma kelifa Padan Arami, a naxa a xa kiri banxi itala taa fari ma. ¹⁹ A xa kiri banxi nu tixi dennaxe, a naxa na boxi sara Hamori xa die ma kobiri kole keme ra. Hamori nan findi Sikemi Baba ra, naxan singe sabati na boxi ma. ²⁰ A naxa serexebade yailan menni, a na yire xili «Isirayila Marigi Ala senbe gbo».

34

Dina xa marayaagi

¹ Yaxuba xa di gine Dina, Leya naxan barixi a be, na naxa siga Sikemi taa kui ginnee xeebude. ² Mange Hamori Hiwika xa di Sikemi to Dina to, a naxa a madutun, a naxa a futi kana. ³ Na kui Yaxuba xa di gine Dina xa xanunteya naxa lu Sikemi fate. Sikemi naxa woyen Dina be marafanyi kui. ⁴ Na temui Sikemi naxa a fala a baba Hamori be, «Yi temedi maxandi n be alako n xa a doxo.» ⁵ Yaxuba a me temui naxe Sikemi bara a xa di gine Dina futi kana, a xa di xemee nu na xe ma xurusee foxo ra. A mu sese fala han nee so temui.

⁶ Sikemi baba Hamori naxa siga Yaxuba xonyi a xa sa woyen a be. ⁷ Yaxuba xa die to a me naxan dangixi, e naxa keli xe ma keren na, e gbilen banxi. E bope naxa te ki fanyi ra barima Sikemi fe mayaagixi nan nabaxi Isirayila boxi ma, a fe niya Yaxuba xa

di gine ra naxan mu lanma a xa raba.

⁸ Hamori naxa a fala e be, «Wo xa di gine bara rafan n ma di Sikemi ma. N bara wo maxandi, wo xa a fi a ma, a xa findi a xa gine ra. ⁹ Won xa lu fe keren, wo wo xa di ginee fi muxu ma alako muxu xa e doxo. Na temui wo fan noma muxu gbee doxode. ¹⁰ Wo xa sabati yi boxi ma muxu seeti ma. Be xa findi wo xonyi ra, wo xa yuleya raba, wo xa harige soto.»

¹¹ Sikemi naxa a fala Dina baba nun a taarae be, «Wo xa hinne n na. Wo wama se naxan yo xon, n a fima wo ma. ¹² Wo noma fe belebele maxorinde n ma naxan findima kote doxo se ra, sa se gbegbe fan fari. Wo na se naxan birin maxorin n ma, n noma a birin fide wo ma alako n xa yi sungbutunyi doxo.»

¹³ Yaxuba xa die naxa woyen furuxi fala Sikemi nun a baba Hamori be, barima Sikemi nu bara e xunya Dina rayaagi. ¹⁴ E naxa a fala e be, «Muxu mu noma muxu xunya ginema fide mixi ma naxan mu sunnaxi. A findima yaagi nan na muxu be. ¹⁵ Muxu mu noma wo waxonfe rabade, fo wo xa lu alo muxu tan. Mixi naxan birin na wo xonyi, e lan ne e xa sunna alo muxu tan. ¹⁶ Na temui muxu noma muxu xa di ginee fide wo ma, wo xa e doxo. Muxu fan wo gbee doxo. Muxu luma wo seeti ma na temui. Won birin findi pama keren na. ¹⁷ Kono xa wo mu fa sa tin wo sunnade, muxu muxu xunya ginema rasuxuma ne, muxu keli be.»

¹⁸ Hamori nun a xa di Sikemi naxa tin e xa masenyi ra. ¹⁹ Na segetala mu bu na fe rabafe ra, barima Yaxuba xa di gine bara rafan a ma. A tan nan nu wurugente ra a ngaxakerenyie tagi.

²⁰ Hamori nun Sikemi naxa siga e xa malan yire taa sode de ra. E naxa a masen e xa pama be, ²¹ «Yi mixie won ma fe fanyi na e be. E xa lu yi boxi ma, e xa yuleya raba, barima won ma boxi gbo. Won noma e xa di ginee doxode, won fan won ma di ginee fima e ma. ²² Xa yi mixie sabatima be, won xa findi pama keren na, fo won xa yi nan naba. Xeme naxan birin na won xonyi be, e birin lan ne e xa sunna alo e tan. ²³ Xa won bara tin e xa masenyi ra, na temui e sabatima won xonyi. E xa xurusee nun e soto se birin findi won birin gbe ra.» ²⁴ Mixi naxan birin nu na taa sode de ra na loxo e, e birin naxa tin Hamori nun a xa di Sikemi xa masenyi ra. Xeme naxan birin nu na taa kui, e birin naxa e sunna.

²⁵ E xa sunne xi saxan loxo e, yi xeme sunnade to nu na e xonofe, Yaxuba xa di xeme firinyie Simeyon nun Lewi, Dina taara xememae naxa e xa santidegemae tongo, e

so taa kui, e xeme birin faxa santidegema ra terenna ra. ²⁶ E naxa Hamori nun a xa di Sikemi fan faxa. E naxa Dina tongo Sikemi xonyi, e naxa fa a ra. ²⁷ Yaxuba xa di booree naxa se birin tongo naxee findi na mixi faxaxie gbe ra, barima e nu bara e xunya ginema futi kana. ²⁸ E naxa e xa yexeee tongo a nun e xa sie, e xa ninge naxa e xa sofalee, naxee nu na taa kui a nun daaxa. ²⁹ Se naxan birin nu na, e naxa a birin xanin. E naxa dimee nun ginnee xanin. Banxi naxan birin nu na, e naxa a birin kana.

³⁰ Yaxuba naxa a fala Simeyon nun Lewi be, «Wo bara kontofili ti n ma n lufe ra xonnanteya doxo kui Kanaankae nun Peresikae tagi. Xeme gbege mu na n yi ra. E fama ne lande n xun ma, e n bonbo, e n xabile birin halaki.» ³¹ E naxa a yaabi, «A nu lanma yi mixi xa muxu xunya findi langoe ra?»

35

Yaxuba sigafe Beteli

Raxele nun Isiyaga xa faxe

¹ Ala naxa a masen Yaxuba be, «Keli, i siga Beteli. I xa serexebade yailan n be menni, n nan n yete masen i be dennaxe, i nu i gima waxati naxe i taara Esayu ma.» ² Yaxuba naxa a fala a xa denbaya be a nun a foxirabiree, «Wo gbilen kuye fe foxo ra, wo xa wo yete seniye, wo xa wo xa sosee fan masara. ³ Wo wo yailan, won xa siga Beteli. N xa serexebade yailan Ala be, naxan a yete masen n be n nu na kontofili kui temui naxe. A naxa a jengi sa n ma fe xon n siga dennaxe birin.»

⁴ Na temui e naxa e xa kuye birin so Yaxuba yi ra a nun e xa tulirasoe. Yaxuba naxa e birin biri wuri belebele bun ma naxan na Sikemi seeti ma. ⁵ Yaxuba nun a xa die to bara e xa yonkinde ba, Ala naxa gaaxui lu taa mixi birin boje ma, mixi yo mu suusa birade e foxo ra.

⁶ Yaxuba nun a foxirabiree naxa siga Lusi, Beteli nan na ki, Kanaan boxi ma. ⁷ A naxa serexebade yailan menni. A naxa na yire xili fala «Beteli Marigi Ala», barima Ala a yete masen a be menni ne a nu a gife a taara ma temui naxe. ⁸ Rebeka xa di masuxui Debora naxa faxa. E naxa a ragata Beteli mabiri wuri belebele na dennaxe. Na wuri belebele xili ne «wa tide».

⁹ Ala man naxa mini Yaxuba ma, a to gbilen kelifa Padan Arami. A naxa barake sa a xa fe. ¹⁰ Ala naxa a fala a be,

«I xili falafe ne Yaxuba,

kɔnɔ a mu falama na ki sɔnɔn.

To xanbi i xili fa falama nɛ Isirayila.»

Ala naxa a xili sa Isirayila.

¹¹ A man naxa a masen a bɛ,

«N tan nan na Ala ra Senbɛ Kanyi.

N di gbegbe fima nɛ i ma,

alako i xa findi si nde benba ra.

I man findima nɛ si gbegbe benba ra.

Mangɛɛ fama nɛ minide i bɔnsɔɛ ya ma.

¹² N bɔxi naxan fi Iburahima nun Isiyaga ma,

n bara a fi i fan ma,

a nun i bɔnsɔɛ ma naxan fama i xanbi ra.»

¹³ Na nan lan, Ala naxa keli yire, a wɔyɛn Yaxuba bɛ dennaxɛ. ¹⁴ Yaxuba naxa gɛmɛ tɔnxuma ti naa, a naxa ture nun weni ifili a ma sɛrɛxɛ ra, alako a xa findi gɛmɛ magaaxuxi ra. ¹⁵ A naxa yi yire xili fala Beteli, Ala wɔyɛn a bɛ dennaxɛ.

¹⁶ Yaxuba nun a xa denbaya to keli Beteli, beenu e xa makɔrɛ Efarata ra, Raxelev naxa di sɔtɔ. Na di barife naxa findi a bɛ fɛ xɔrɔxɔɛ ra. ¹⁷ Raxelev nu na di barima temui naxɛ xɔnɛ kui, di rasuxui naxa a fala a bɛ, «Hali i mu gaaxu, yi biyaasi i man xɛmɛ nan barixi.»

¹⁸ Raxelev nu bara lu alɔ mixi faxaxi. A nu a nii magagama temui naxɛ, a naxa a xa di xili sa Ben Oni, «nimisa di». Kɔnɔ a baba tan naxa a xili sa Bunyamin, «di barakaxi.»

¹⁹ Raxelev to faxa, e naxa a ragata Efarata kira dɛ. Na yire xili falama nɛ yakɔsi Betelɛɛmu. ²⁰ Yaxuba naxa gɛmɛ sa gaburi fari tɔnxuma ra, naxan na menni han to.

²¹ Isirayila naxa siga a sa yonkin Migidali Ederi xanbi ra. ²² Isirayila nu na menni temui naxɛ, Ruben naxa a baba xa gine Bila kolon gine ra. Isirayila naxa kolon sɔtɔ na ma.

Isirayila di xɛmɛ fu nun firin nan sɔtɔ. ²³ Leya naxa Ruben bari di singe, na xanbi ra Simeyɔn, Lewi, Yuda, Isakari, nun Sabulon. ²⁴ Raxelev naxa Yusufu nun Bunyamin bari. ²⁵ Raxelev xa konyi Bila naxa Nafatali nun Dana bari. ²⁶ Leya xa konyi Silipa naxa Gadi nun Aseri bari. Nee birin findixi Yaxuba xa die nan na, a naxee sɔtɔ Padan Arami.

²⁷ Yaxuba naxa siga a baba Isiyaga xɔnyi Mamire, Kiriyati Araba mabiri. Menni fa xili nɛ kɔrɛ Hebiron. Iburahima nun Isiyaga sabati nɛ naa. ²⁸ Isiyaga xa simaya nu bara

siga je keme je tongo solomasaxan. ²⁹ A to ge simaya xonkuye sode, a naxa
 faxa, a a benbae masagata aligiyama. A xa di Esayu nun Yaxuba naxa a ragata.

36

Esayu bonsae

¹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a xa taruxui nan ya.

² Esayu Kanaan ginee doxo ne:

Ada, naxan findixi Elon Xitika xa di ra,
nun Oholibama, naxan findixi Ana xa di ra,
Sibeyon Hiwika xa mamadi.

³ A naxa Sumayila xa di gine Basamati fan doxo,
Nebayoti xunya ginema.

⁴ Elifasi findi Ada xa di nan na.

Reyuweli findi Basamati xa di nan na.

⁵ Oholibama naxa di xeme saxan bari a be:

Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Nee birin findi Esayu xa die nan na

naxee barixi Kanaan boxi ma.

⁶ Esayu naxa a xa ginee xanin a xun ma, a xa di ginee, a xa di xeme, a xa konyie,
a xa xurusee, nun a harige naxan birin soto Kanaan boxi ma. A naxa a birin xanin boxi
gbete ma, dennaxe makuya a xunya Yaxuba yire ra, ⁷ barima e harige nu bara gbo, e mu
nu noma lude e boore seeti ma. E nu na dennaxe, e xa xuruse birin mu nu noma jooge
sode. ⁸ Na nan a to Esayu, naxan findi Edon na, a naxa siga a sa sabati Seyiri geya boxi
ma.

⁹ Esayu naxan findi Edon bonsae baba ra, na nu sabatixi geyae nan ma Seyiri boxi
ma, a xa taruxui nan ya.

¹⁰ Esayu xa die nan ya:

Elifasi, Ada naxan barixi Esayu be,
Reyuweli, Basamati naxan barixi Esayu be.

¹¹ Elifasi xa die nan ya:

Teman, Omaru, Sefo, Gatami, nun Kenasi.

¹² Timina, Elifasi xa konyi gine,

a Amaleki bari ne Elifasi be.

Esayu nun a xa gine Ada xa mamadie nan na ki.

¹³ Reyuweli xa die nan ya:

Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Esayu nun a xa gine Basamati xa mamadie nan na ki.

¹⁴ Esayu xa die nan ya Oholibama naxan barixi a be:

Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Oholibama findixi Ana xa di gine nan na.

Ana findixi Sibeyon xa di gine nan na.

¹⁵ Mange naxee keli Esayu bonsœ nee nan ya:

Esayu xa di singe Elifasi xa die nan ya:

Mangee Teman, Omaru, Sefo, Kenasi,

¹⁶ Kora, Gatami, nun Amaleki.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Elifasi Edonka ra.

Ada xa mamadie nan e ra.

¹⁷ Esayu xa di Reyuweli xa die nan ya:

Mangee Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Reyuweli Edonka ra.

Basamati xa mamadie nan e ra.

¹⁸ Esayu xa gine Oholibama xa die nan ya:

Mangee Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Esayu xa gine Oholibama ra.

Oholibama nan findixi Ana xa di ra.

¹⁹ Esayu, naxan man xili falama Edon,

a xa die nan na ki,

a nun mange naxee fatanxi Esayu bonsœ ra.

²⁰ Seyiri Xorika xa die nan ya,

naxee nu na yi boxi ma:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

²¹ Dison, Eseri, nun Disan.

Xori mangɛɛ nan na ki
naxee fatanxi Seyiri bɔnsɔɛ ra Edon bɔxi ma.

²² Lotan xa di xɛmɛɛ nan ya:

Xori nun Hemami

Timina findixi Lotan xunya ginema nan na.

²³ Sobali xa di xɛmɛɛ nan ya:

Aliban, Manaxati, Ebali, Sefo, nun Onan.

²⁴ Sibeyon xa di xɛmɛɛ nan ya:

Aya nun Ana,

naxan dulonyi furaxie toxi gbengberen yire,

a to nu Sibeyon xa sofalee dɛ madonfe.

²⁵ Ana xa die nan ya:

Dison nun Oholibama,

Ana xa di gine.

²⁶ Dison xa di xɛmɛɛ nan ya:

Hendan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

²⁷ Eseri xa di xɛmɛɛ nan ya:

Bilihan, Saban, nun Akan.

²⁸ Disan xa di xɛmɛɛ nan ya:

Usi nun Aran.

²⁹ Xori mangɛɛ nan ya:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

³⁰ Dison, Eseri, Disan.

Xori mangɛɛ nan na ki Seyiri bɔxi ma.

³¹ Edon mangɛɛ nan ya,

naxee nu na beenu mange ndee xa lu Isirayila:

³² Beyori xa di Bela naxa findi Edon mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Dinhaba.

³³ Bela to faxes, Sera xa di Yobabo naxan keli Bosara,

na naxa findi mange ra.

³⁴ Yobabo to faxes, Xusama naxan keli Teman bɔxi ma,

na naxa findi mange ra.

³⁵ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada,
naxan bara nɔ Madiyan na Mowaba boxi ma,
na naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Abiti.

³⁶ Hadada to faxa, Samala Masareka naxa findi mange ra.

³⁷ Samala to faxa, Sawulu Rehobotika, naxan nu na xure de ra,
na naxa findi mange ra.

³⁸ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Hanan,
na naxa findi mange ra.

³⁹ Akibori xa di Bali Hanan to faxa,
Hadara naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Pawu.

A xa gine xili nu fala ne Mehetabeli,
Matiredi xa di gine, Mesahabi xa mamadi.

⁴⁰ Mangee nan ya naxee kelixi Esayu bonsɔe ma:
Timina, Aliba, Yeteti,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenasi, Teman, Mibisari,

⁴³ Magadiyeli, nun Irami.

Edon mangee nu mangeya rapereɓa e xa boxie nan ma. Esayu xa taruxui nan na ki
naxan findixi Edonkae benba ra.

37

Yusufu xa xiye singee

¹ Yaxuba sabati ne Kanaan boxi ma, a baba nu na dennaxe. ² Yaxuba bonsɔe xa
taruxui nan ya. Yusufu, naxan simaya nu bara je fu nun solofere li, a nu xurusee nan
kantama a nun a taarae, nun a baba xa gine Bila nun Silipa xa die. Yusufu nu a taarae
xa fe jaaxie dentegɛ sama a baba be. ³ Yusufu nan nu rafan Isirayila ma dangi a xa di
birin na, barima a tan bari a xa xemeforija nan kui. Na kui a naxa donma kuye tofanyi fi
a ma. ⁴ Yusufu taarae naxa a kolon e xunya nan nafaɓa e baba ma dangi e birin na. E naxa
a rapaaxu folo, e mu nu woyen fanyi falama a be koɓe.

⁵ Na temui Yusufu naxa xiye nde sa. A to na iba a taarae be, e naxa a rapaaxu dangife a singe ra. ⁶ A naxa a fala e be, «Wo tuli mati n ma xiye ra, n naxan saxi. ⁷ Won birin nu na xe nan ma mengi raxiride. Na nan lan, n ma mengi xiri naxa keli, a ti. Mengi xiri naxee nu suxuxi wo tan yi ra, e naxa n gbe xiri rabilin, e birin fa e kuntin n ma xiri bun.» ⁸ A taarae naxa a maxarin, «Pe, i wama findife muxu xa mange nan na, alako i xa nu muxu yamari?» E naxa a rapaaxu dangife a singe ra a xa xiye nun a xa masenyi xa fe ra.

⁹ Yusufu to xiye gbete sa, a naxa na fan iba a taarae be. A naxa a fala e be, «N man bara xiye sa. Soge, kike, nun tunbui fu nun keren nu na n bun ma.» ¹⁰ A naxa na xiye tagi raba a baba nun a taarae be. A baba naxa xaape a ma, a fa a fala a be, «I xiye naxan saxi yi ki, a findixi xiye mooli mundun na? I waxi ne i nga, i taarae, nun n tan, muxu xa fa muxu igorode boxi ma i be?» ¹¹ A taarae naxa bira a toone fe foxo ra, konso a baba naxa a jengi sa a xiye xon ma.

¹² Yusufu taarae naxa siga Sikemi e baba xa xurusee de madonde. ¹³ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I taarae bara siga xurusee de madonde Sikemi. N naxan nabama, n xa i xee e xon ma.» Yusufu naxa a yaabi, «Awa.» ¹⁴ Isirayila naxa a masen a be, «Siga mafuren i xa sa a mato xa i taarae mu furaxi, xa se mu xurusee fan toxi alako i xa fa na dentege sa n be.» A naxa a xee keli Hebiron lanbanyi sigafe ra Sikemi.

¹⁵ Xeme nde naxa Yusufu to Sikemi boxi ma, a na perefe wula i. Na xeme naxa a maxarin, «I munse fenfe?» ¹⁶ A naxa a yaabi, «N na n taarae nan fenfe. Yandi, a fala n be e na xurusee de madonfe dennaxe.» ¹⁷ Na xeme naxa a fala a be, «E mu na be. N bara e xui me a fala ra e xa siga Dotan.» Na kui Yusufu naxa bira a taarae foxo ra han a sa e li Dotan.

¹⁸ E to sa a to yire makuye, e naxa lan a ma e xa a faxa. ¹⁹ E nu fa a fala ra e boore be, «Yi xiye sa mange nan na fafe yi ki. ²⁰ Wo fa be, won xa a faxa, won xa a ragoro kolonyi nde kui. Won noma a falade sube xaape nde bara a iboo. Na temui won fama a kolonde a xa xiye findima a be fe naxan na.»

²¹ Ruben to na me, a naxa a ba e yi ra yi masenyi ra, «Won naxa a faxa de. ²² A mu lanma wo xa a wuli ramini. Wo xa a ragoro yi kolonyi kui naxan na yi gbengberen yire. Mixi yo naxa a belexe din a ra.» A nu wama a bafe ne e yi ra alako a xa no a ragbilende a baba xon.

²³ Yusufu to a taarae yire li, e naxa a xa donma kuye tofanyi rate a ma. ²⁴ E naxa

Yusufu ragoro kolonyi nde kui, ye mu nu na naxan kui.

²⁵ Na dangi xanbi, e nu na e degefe temui naxe, e naxa Sumayila di ndee to fa ra kelifa Galede. E nu na surayi, seri, nun labunde xaninfe Misira boxi ma joxomee fari. ²⁶ Yuda naxa a masen a xunye be, «Won na won xunya faha gundo kui, na munse fanma won tan ma? ²⁷ Wo fa, won xa a mati Sumayila bonsae mixie ma. Won naxa a faha, barima won xunya na a ra. Won wuli keren fase keren.» A xunye birin naxa tin a xa masenyi ra.

²⁸ Na Madiyan yule to e yire li, Yusufu taarae naxa a rate kolonyi kui, e fa a mati nee ma kabiri kole moxonen na. Na yule naxee fatanxi Sumayila bonsae ra, nee naxa Yusufu xanin Misira boxi ma.

²⁹ Na dangi xanbi Ruben naxa gbilen kolonyi yire Yusufu foxo ra, konso a mu a li naa. A naxa a xa donma birin iboo a ma sunnunyi kui. ³⁰ A naxa gbilen a xunye yire, a a fala e be, «Yusufu mu na yire won na lu dennaxe, n fa munse rabama kore?» ³¹ E naxa si keren faha, e fa Yusufu xa donma kuye tofanyi maturuxun na sube wuli. ³² Na xanbi, e naxa na donma kuye tofanyi xanin e baba xon ma. E naxa a fala a be, «Muxu bara yi to. Yi donma mato ba xa i xa di nan gbe a ra.» ³³ Yaxuba naxa na donma kolon, a fa a fala, «N ma di xa donma na a ra! Wula sube xaape nde bara n ma di Yusufu faha! A bara a iboo!» ³⁴ Yaxuba naxa a xa donma iboo a ma sunnunyi kui. A naxa sunnun dugi ragoro a ma, a a xa di jon fe raba xi wuyaxi. ³⁵ A xa di xeme nun a xa di ginee naxa fe birin naba a be alako sunnunyi xa ba a ma, konso Yaxuba mu dundu. A naxa a fala, «N nan n ma di xa sunnunyi xaninma han n sa a lima temui naxe aligiyama.» Yaxuba naxa wa a xa di be.

³⁶ Madiyankae to Misira li, e naxa Yusufu mati Potifari ma, naxan findixi Misira mange kanta mixie xunyi ra.

38

Yuda nun Tamari

¹ Na temui, Yuda naxa keli a ngaxakerenyie xun ma, a siga Adulamaka nde xonyi naxan xili Hira. ² Menni Yuda naxa Suwa Kanaanka xa di gine to. A naxa a findi a xa gine ra. E naxa lu e boore ra. ³ Na gine naxa teege, a naxa di xeme bari. Yuda naxa na di xili sa Eri. ⁴ Tamari man naxa teege di firin nde ma, a naxa di xeme bari. A naxa na di xili sa Onan. ⁵ Na xanbi, a man naxa di xeme gbete bari. A naxa na di xili sa Selaha.

Yuda xa gine na di bari ne Kesibe.

⁶ Yuda naxa gine nde fen, a a so a xa di singe Eri yi ra. Na gine xili Tamari. ⁷ Mixi kobi nan nu lanxi Yuda xa di singe Eri ma Alatala ya i. Alatala naxa a ragiri a xa faxa. ⁸ Na xanbi Yuda naxa a fala Onan be, «I taara xa gine tongo, a xa findi i xa gine ra. I xa nimɔɔɔ wali raba, alako i xa di fi i taara ma.» ⁹ Kɔnɔ Onan a kolon na di mu fama findide a gbe ra. Na nan a to, e nun a nimɔɔɔ na kafu, a a xa maniye sama bɔxi nan ma alako a naxa fa di fi a taara ma. ¹⁰ A nu naxan nabama, na mu nu rafan Alatala ma. Na nan a ra, Ala naxa a ragiri a fan xa faxa.

¹¹ Na temui Yuda naxa a fala a xa mamadi Tamari be, «Kaape xanin i baba xɔnyi, beenun n ma di Selaha mɔma temui naxe.» A a mapɔxun ne, temunde Selaha fan faxama alo a taarae faxaxi ki naxe. Na kui Tamari naxa siga, a sa lu a baba xɔnyi. ¹² A mu bu Yuda xa gine naxa fa, naxan nu lanxi Suwa xa di gine ma. Non fe to ba a ra, Yuda naxa siga Timina e nun a boore Hira Adulamaka. E naxa siga Yuda xa xuruse yire, Yuda xa walikɛe nu xurusee xabe maxabafe dennaxe.

¹³ Mixi nde naxa a fala Tamari be, «I tanun na sigafe Timina a xa xurusee xabe maxabade.» ¹⁴ Tamari naxa a xa kaape donma rate a ma, a naxa a yatagi makoto mafelenyi ra, a sa dɔɔɔ Enayima sode de ra Timina kira xɔn. A nu bara a to, Selaha bara a gine dɔɔɔde li, kɔnɔ Yuda mu Tamari fi a ma, a xa findi a xa gine ra.

¹⁵ Yuda to bara Tamari to kira de ra, a yatagi makotoxi mafelenyi ra, a naxa a mapɔxun langoe ra. ¹⁶ A naxa a fala a be kira ra, «Won xɛɛ, won xa sa kafu.» A mu nu a kolonxi a xa mamadi nan a ra. Kɔnɔ Tamari naxa Yuda maxɔrin, «I munse fima n ma won na kafu?» ¹⁷ A naxa a yaabi, «N si keren tongoma n ma xurusee ya ma, n fa a ra i xɔn ma.» Tamari naxa a yaabi, «Awa, seekɛ se nde lu n yi ra be sinden, beenun i fama si ra temui naxe.» ¹⁸ A naxa a maxɔrin, «I wama n xa munse dɔɔɔ i xɔn ma seekɛ ra?» Tamari naxa a yaabi, «I xa i xa tɔnxuma, a luuti, nun i xa yisuxuwuri so n yi ra.» A naxa na see so a yi ra, e fa kafu e boore ra. Tamari naxa teege a xa di ma. ¹⁹ Tamari naxa gbilen a xɔnyi. A naxa a xa mafelenyi ba a xun ma, a man naxa a kaape gine donma ragoro a ma.

²⁰ Yuda naxa a boore Adulamaka xɛɛ si tide na gine ma, alako a xa fa see ra a naxan so gine yi ra seedepɔɔɔya ra. Kɔnɔ a boore mu na gine to. ²¹ A naxa Enayima mixie maxɔrin, «Yi langoe gine naxan nu na Enayima kira ra, a na minden?» E naxa a yaabi, «Langoe yo mu na be.» ²² A naxa gbilen Yuda yire, a fa a fala, «N mu a lixi naa.

Na longori mixie bara a fala n be a langoe yo mu na na kira xɔn.»²³ Yuda naxa a fala, «Na gine xa na see ragata. Won fan naxa won yete rayaagi. N bara si rasanba a ma, kɔnɔ i mu a lixi naa.»

²⁴ Kike saxan dangi xanbi, mixi nde naxa a fala Yuda be, «I xa mamadi Tamari bara findi langoe ra, a bara furi tongo a xa langoeɓa saabui ra.» Yuda naxa a fala, «Wo a ramini, a xa gan.»²⁵ E nu fafe a ra temui naxe, Tamari naxa xeera rasanba a tanun ma, «Yi see mato naxan na n yi ra. Yi tɔnxuma, a luuti, nun yi yisuxuwuri findi mixi nan gbe ra naxan n nafuruxi. I lan ne i xa yi kanyi kolon.»²⁶ Yuda naxa kolon soto na see xa fe ma. A naxa a fala, «A bara seriye rakamali dangife n tan na barima n mu a fixi n ma di Selaha ma.» Na xanbi, a mu a kolon gine ra sɔnɔn.

²⁷ Tamari nu di barima temui naxe, e naxa a kolon a gulie nan na a furi.²⁸ Di bari temui, keren naxa a belexe ramini. Di rasuxui naxa a belexe suxu, a gese gbeeli xiri a belexe ra. A fa a fala, «Yi nan singe barixi.»²⁹ Kɔnɔ na diyore naxa a belexe raso, a xunya naxa bari. Di rasuxui naxa a fala, «I faxi senbe mundun na yi ki?» Yuda naxa a xili sa Peresi.³⁰ Na xanbi, boore fan naxa bari gese gbeeli xirixi a belexe ra. Yuda naxa a xili sa Sera.

39

Yusufu na Potifari xɔnyi

¹ Sumayila bɔnsɔee to Yusufu xanin Misira, Misira mange kantamae xunyi Potifari naxa a sara konyi ra.² Alatala nun Yusufu nan nu a ra. Yusufu nu fe naxan birin nabama a xa mange Misiraka xɔnyi, a birin nu fanma ne a yi ra.³ A xa mange naxa a kolon a Yusufu nun Alatala na a ra, barima Alatala nu fe birin sɔneyama a be.⁴ Potifari naxa jɛlexin a ra, a naxa a findi a xa banxi mixie xunyi ra. A naxa a harige birin taxu a ra.

⁵ Potifari to Yusufu findi a xa banxi nun a harige xunyi ra, Alatala naxa barake sa na Misiraka xa banxi ma Yusufu saabui ra. Alatala naxa barake sa Potifari xa banxi nun a xa xee birin ma.⁶ Na nan a to, Potifari naxa a xa se birin taxu Yusufu ra. A tan mu nu fa a pengi saxi fefe xɔn ma, fo a nu donse naxan donma.

Mixi tofanyi nan nu lanxi Yusufu ma.⁷ Temui nde to dangi, Yusufu xa mange xa gine ya naxa sin a i. A naxa a fala a be, «Fa be, won xa fa kafu.»⁸ Yusufu naxa tondi, a fa a fala a xa mange xa gine be, «Kafi n naxa fa n ma mange xɔnyi a mu a pengi saxi fefe xɔn ma kɔre a xa banxi kui. A bara a harige birin taxu n na.»⁹ A xa banxi kui be, n

tan nan dangi mixi birin na. A mu sese rafisaxi n be, fo i keren, ba i tan bara findi a xa gine ra. Yakosi, n fe jaaxi rabama munfe ra naxan findi yunubi fe ra Ala be?»

¹⁰ Kono na gine naxa bira Yusufu xa fe dalili foxo ra. A nu a makatama loxo birin, kono Yusufu naxa tondi e xa kafu. ¹¹ Loxo nde Yusufu naxa so banxi kui a xa wali rabade. Konyi gbete yo mu nu na banxi kui na temui. ¹² Potifari xa gine naxa a suxu a xa donma ma. A nu fa a fala a be, «Won kafu!» Gine to Yusufu xa donma suxu, Yusufu naxa mini a xa donma kui a a lu gine belexe, a mini a gi ra tande.

¹³ Gine to bara a kolon a bara a gi, a xa donma lu a yi ra, a naxa mini tande, ¹⁴ a naxa a xa banxi konyie xili, a fa na donma masen e be, «Wo yi to, n ma xeme faxi Eburu naxan na, na nan wama won mayanfafe koota ra. A faxi ne n yire a muxu xa muxu sa, kono n naxa sonxo rate. ¹⁵ Kabi n bara sonxo rate, a naxa a gi, a xa donma lu n yi ra. A naxa mini a gi ra tande.»

¹⁶ Potifari xa gine naxa Yusufu xa donma ragata han beenun a xa mange so temui. ¹⁷ A naxa na fe tagi raba a be, a naxe, «I faxi Eburu konyi xeme naxan na yi ki, a faxi ne a xa n mayanfa koota ra. ¹⁸ Kono n to sonxo rate, a naxa a xa donma lu n yi ra, a naxa mini a gi ra tande. ¹⁹ I xa konyi na nan nabaxi n na.» Yusufu xa mange to a xa gine xa woyenyi me, ²⁰ a bope naxa te a jaaxi ra. A naxa Yusufu balan mange xa geelimanie nu na dennaxe.

²¹ Kono menni fan, Alatala meeni ne a ma. A naxa a ragiri Yusufu nun geeli mange de xa fan. ²² Geeli mange naxa geelimanie taxu Yusufu ra. Fe naxan birin nu rabama, a nu dangima a tan nan ma. ²³ Geeli mange mu nu Yusufu xa wali xun matoma a ra, barima Alatala nun Yusufu birin na a ra. Alatala nu fe birin sooneyama Yusufu be.

40

Yusufu na geeli

¹ Na dangi xanbi Misira mange xa walike naxan a jengi saxi a xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi naxa fe nde raba naxan mu rafanxi e xa mange ma. ² Misira mange naxa xono na walike firinyie ma, naxan jengi sama a xa minse xon ma a nun naxan a xa taami ganma. ³ A naxa e suxu, e balan soori mange xa geeli kui, Yusufu nu na dennaxe. ⁴ Soorie xa mange naxa e taxu Yusufu ra, a xa meeni e ma.

E to saxanyi raba geeli kui, ⁵ naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun naxan taami ganma mange be, nee naxa xiye sa geeli kui koere na. Kankan xa xiye

nu wama fe nde nan masenfe a kanyi be. ⁶ Na kuye iba Yusufu naxa fa e yire, a naxa e li sunnunyi kui. ⁷ Na temui a naxa na Misira mange xa walike firinyie maxarin, naxee taxuxi a ra, «Munfe ra wo sunnunxi to?» ⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara xiye ndee nan sa, kono mixi yo mu na be naxan noma na fasaride.» Yusufu naxa a fala e be, «Wo mu a kolon Ala noma a fasaride wo be? Wo xiye fala n be.»

⁹ Naxan pengi nu sama mange xa minse xon ma, a naxa a xiye fala Yusufu be. A naxe, «N tan ma xiye kui, n weni bili nan to a tixi n ya i. ¹⁰ Salon saxan na a bili ma. A to fuga, a fuge naxa weni bogi maxie ramini. ¹¹ Misira mange xa weni sase suxuxi n yi ra. N naxa na weni bogi maxie ba, n naxa e bundu Misira mange xa weni sase kui, n fa a so a yi ra.» ¹² Yusufu naxa a fala a be, «Yi xiye yi nan fasarixi: Na salonyi saxan naxan na ki, a xi saxan nan masenxi. ¹³ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xun nakelima ne, a man fa i ragbilen i walide fori. I man fama ne weni tonbili sode Misira mange yi ra alo i darixi a ra ki naxe. ¹⁴ Kono i naxa neemu n ma i na heeri soto temui naxe. I xa findi saabui ra n be, i xa n ma fe fala Misira mange be alako n xa mini geeli kui, ¹⁵ barima e n tongoxi noe nan na Eburu boxi ma. Be fan, n mu fefe rabaxi naxan a niyama n xa geeli soto.»

¹⁶ Naxan taami ganma mange be, a to bara a to Yusufu woyenyi naxan tagi rabaxi a boore be, a fanxi a be, a naxa a fala Yusufu be, «N tan fan xiye nde saxi. Debe saxan dodoxi n xun ma, taami fiixe na e kui. ¹⁷ Debe naxan dodoxi a fari, taamiganyi donse naxan birin nafalama Misira mange be, a birin nu na a kui. Kono xonie nu fa na donse masakun naxan dodoxi n xun ma.» ¹⁸ Yusufu naxa a masen a be, «I xa xiye yi nan fasarixi: Na debe saxanyi naxan na ki, a xi saxan nan masenxi. ¹⁹ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xunyi bolonma ne a de i. A i gbakuma ne wuri ma, xonie i sube masakun.»

²⁰ Xi saxan loxoe, Misira mange bari loxoe, mange naxa xulunyi belebele ti a xa walikee be. Naxan pengi sama mange xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi, Misira mange naxa e xun nakeli walikee tagi. ²¹ Naxan pengi sama minse xon ma, a naxa a ragbilen a walide fori, alako a man xa minse so a yi ra. ²² Kono a naxa a xa taamiganyi gbaku wuri ma alo Yusufu nu bara a tagi raba ki naxe. ²³ Naxan pengi sama mange xa minse xa fe xon ma, a mu ratu Yusufu xa fe ma, a neemu a ma.

Misira Mange xa xiye

¹ Ne firin dangi xanbi, Misira mange naxa xiye nde sa. Na xiye kui a tixi xure de ra. ² A naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee tagi. ³ Na dangi xanbi, ninge solofere gbete, naxee xosixi, nee naxa mini xure de ra boore ningee seeti ma. ⁴ Yi ninge xosixi solofere naxa yi ninge fate fanyi solofere don. Na nan lan Misira mange naxa xunu.

⁵ A to gbilen a sa ra, a man naxa xiye gbete sa. ⁶ Na xiye kui tonsoe solofere fanyi tixi bili keren ma. ⁷ Na dangi xanbi, tonsoe solofere gbete, naxee xun xurun, foye bara e ragan, e tixi boore tonsoe seeti ma. Yi tonsoe xunxurie naxa yi tonsoe rafexi fanyie don. Na nan lan, Misira mange naxa xunu. Na xiye nan na ki.

⁸ Na kuye iba, Misira mange boje nu minixi. A naxa mandurulae nun karamoxoe birin xili. A naxa na xiye masen e be, konon mixi yo mu soto e ya ma, naxan no a tagi rabade a be. ⁹ Na temui naxan a jengi sama mange xa minse xon ma, na naxa woyenyi tongo a fa a fala Misira mange be, «N nan ma kanari ya xaranma ne to loxo. ¹⁰ Temui dangixi, Misira mange konon ne a xa konyie ma. A naxa n suxu, a n balan soori mange xa geeli kui, a nun naxan taami ganma mange be. ¹¹ A tan nun n tan, muxu birin xiye sa ne koere keren kui naxan tagi lan a xa raba. Kankan xa xiye nu wama fe nde masenfe a kanyi be. ¹² Soori mange xa Eburu konyi nde nan nu na geeli kui muxu ya ma. Muxu to na xiye fala a be, a naxa e birin fasari muxu be. Muxu xiye naxee saxi, a naxa kankan gbe fasari a be. ¹³ A birin dangi ne alo a xiye tagi raba muxu be ki naxe. Misira mange bara n tan nagbilen n walide fori, konon a bara boore gbaku wuri ma.»

¹⁴ Misira mange naxa xerae xee Yusufu yire. E naxa a ramini geeli kui a ikorexi ra. E naxa a xunyi bi, e sose gbete ragoro a ma, e siga a ra Misira mange yire. ¹⁵ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N bara xiye nde sa. Mixi yo mu noxi a tagi rabade, konon n bara a me i tan xiye tagi rabama e na naxan fala i be.» ¹⁶ Yusufu naxa Misira mange yaabi, «N tan mu a ra. Ala nan Misira mange xa xiye tagi rabama a be.»

¹⁷ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N ma xiye kui n tixi xure de ra. ¹⁸ N naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooge donfe kalee longori ra. ¹⁹ Na nan lan, ninge solofere gbete naxa te e xanbi ra, e xosixi han. E ganyanxori birin saxi kene ma. Han to n mu na ninge xosixi moeli to Misira boxi ma. ²⁰ Na ninge xosixi xun nakanaxie naxa na ninge solofere fate fanyi don. ²¹ Konon na dangi xanbi, mixi yo mu no

a kolonde xa e bara e don. E xa xōsi mu masara. Na nan lan, n naxa xunu.»

²² «Na tēmui n man naxa xiye gbete sa. Tōnsōe rafexi fanyi solofere tixi bili keren ma. ²³ Na dangi xanbi tōnsōe xunxuri solofere gbete, foye naxee raganxi, nee naxa mini booree seeti ma. ²⁴ Tōnsōe ponpoe naxa na tōnsōe solofere fanyi don. N bara na fala mandurulae be, kōnō mixi yo mu nō a fasaride n be.»

²⁵ Yusufu naxa a fala Misira mange be, «I xa xiye firinyi birin fe keren nan masenxi. Ala bara i rakolon fe ma a fama naxan nabade. ²⁶ Na ninge solofere fanyie nun na tōnsōe solofere fanyie, je solofere nan masenxi na ki. Na tan xiye keren nan a ra. ²⁷ Na ninge xōsixi xun nakanaxi solofere nun na tōnsōe ponpoe solofere foye naxee raganxi, nee fan je solofere kaame nan masenxi.»

²⁸ «N xa nōndi fala i be, Ala bara fe masen Misira mange be a fama naxan nabade. ²⁹ Yi je solofere naxan fafe yi ki, e findima je fanyi nan na Misira bōxi be. ³⁰ Na na dangi, kaame je solofere gbete fama fade, won neemuma ne na fe fanyi birin na. Kaame bōxi halakima ne. ³¹ Na findima fe magaaxuxi nan na, a lu alō sese fanyi mu nu raba yi bōxi ma.»

³² «I yi xiye saxi ne dōxō firin, barima Ala xa nate na a ra naxan mu kanama, a man mu buma a xa raba. ³³ Mange, yakōsi a lanma i xa xaxilima fen naxan lōnnixi. I xa Misira nōe so na kanyi yi ra. ³⁴ Mange, i xa mixie sugandi naxee jengi fama sade bōxi rawali xōn ma yi je fanyi solofere bun ma. Bōxi daxamui busali suuli yo suuli, e xa fa keren na mange xōn ma, a xa a ragata. ³⁵ E xa donse birin malan, e xa a ragata taae kui Misira mange xa nōe bun ma. ³⁶ Yi donse ragataxi fama Misira bōxi ratangade kaame ma, naxan fama fade je solofere bun.»

³⁷ Na wōyenyi naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma. ³⁸ Misira mange naxa a fala e be, «Won nōma mixi nde sōtōde naxan luma alō yi xeme? Ala Xaxili na a be.» ³⁹ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «Ala bara na fe birin masen i be. Mixi yo mu na naxan xaxili fan alō i tan, a xa lōnni man xa dangi i gbe ra. ⁴⁰ I tan nan fama findide n ma banxi xunyi ra. N ma jama fama birade i xa yaamari nan fōxō ra. N ma mange kibanyi nan tun n nadangixi i ra.»

⁴¹ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «A mato, n bara nōe so i yi ra Misira bōxi birin ma.» ⁴² A naxa a xa gbete xurunde ba a belexe ra, a naxa a so Yusufu belexe ra. A naxa sose fanyi ragoro a ma. A naxa kōnmagore xēema daaxi ragoro a kōn ma. ⁴³ A naxa a rate gise kui, naxan birama Misira mange ragise fōxō ra. Sōorie nu fa a fala e xui

itexi ra jama be, «Wo xinbi sin!» Misira mange a xa mangeya taxu Yusufu ra na ki ne.

⁴⁴ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «N tan nan mange ra, kono xa i mu yaamari fi naxan ma, fefe mu rabama Misira boxi ma.» ⁴⁵ Misira mange naxa Yusufu xili sa Safanati Paneya. A naxa Potifera, On serexedube, xa di gine Asana, fi a ma. Yusufu naxa Misira boxi xun mato folo a ra. ⁴⁶ Yusufu simaya nu bara je tongo saxan li, a fa Misira mange yire temui naxe.

Na temui Yusufu naxa keli Misira mange yire, a sa Misira boxi birin ipere. ⁴⁷ Na je solofere fanyi kui, boxi birin naxa rawali. ⁴⁸ Yusufu naxa donse birin malan naxan sotoxi na je solofere bun ma Misira boxi ma. A naxa donse ragata taae kui naxan sotoxi daaxa. ⁴⁹ Yusufu naxa donse xori gbegbe malan, alo meyeniyi naxan na baa de ra. A naxa gbo ye han a mu na xasabi sebe sonon, barima mixi yo mu noma a konti kolonde.

⁵⁰ Beenun kaame je sin temui, Yusufu xa gine Asana, On serexedube Potifari xa di gine, naxa di firin bari a be. ⁵¹ Yusufu naxa a xa di singe xili sa Manasi. Na nan na ki, Ala bara a niya n bara neemu n ma toore birin ma, a nun n baba xa denbaya. ⁵² A naxa a xa di firin nde xili sa Efirami. Na nan na ki, Ala bara n findi di bari ra boxi ma n xun nu goroxi dennaxe.

⁵³ Ne fanyi solofere naxa dangi Misira boxi ma. ⁵⁴ Kaame je solofere naxa a li folo, alo Yusufu a tagi raba ki naxe. Kaame naxa din dunjia birin na, kono baloe nu na Misira boxi tan ma. ⁵⁵ Kaame to bara Misira boxi birin suxu, jama naxa sonxoe rate Misira mange ma baloe fe ra. Misira mange naxa a fala Misirakae birin be, «Wo siga a fala Yusufu be, a na fe naxan fala wo be, wo xa na raba.» ⁵⁶ Kaame naxa din boxi birin na. Yusufu naxa donse malandee rabi, a naxa mengi sara Misirakae ma, barima kaame nu bara senbe soto Misira boxi birin ma. ⁵⁷ Mixie nu fa keli yire birin, fafe mengi sarade Yusufu ma, barima kaame nu bara senbe soto dunjia birin ma.

42

Yaxuba xa die sigafe Misira

¹ Yaxuba to bara a me a mengi na Misira, a naxa a fala a xa die be, «Wo dodoxi munfe ra? ² N bara a me a mengi na Misira. Wo goro, wo sa mengi sara won be alako won xa balo, won naxa fa faxesa.» ³ Yusufu taara mixi fu naxa goro donse xori sarade Misira. ⁴ Yaxuba mu tin Bunyamin, Yusufu xunya, xa bira e foxo ra. A nu fa a fala, «N

bara gaaxu fe jaaxi naxa fa a soto.» ⁵ Isirayila xa die naxa siga mengi sarade, e nun mixi gbete ra naxee fan nu waxi mengi xon, barima kaame nu bara din Kanaan boxi birin na.

⁶ Yusufu nan nu findixi mange xungbe ra Misira. A tan nan nu mengi sarama mixi birin ma. Yusufu taarae naxa fa, e e yatagi rafelen boxi ma a ya i. ⁷ Yusufu to a taarae to, a naxa e kolon, konon a naxa a yete rasan e ma. A naxa woyen e be a xoxoxoe ra, «Wo kelixi minden?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Kanaan boxi nan ma, fafe donse sarade.» ⁸ Yusufu naxa a taarae kolon, konon e tan mu kolon soto a xa fe ma. ⁹ Yusufu naxa ratu a xa xiye ma, a naxan sa a taarae xa fe ra. A naxa a fala e be, «Boxi rabenyie nan na wo ra. Wo faxi yi boxi kobidee nan kolonde.»

¹⁰ E naxa a yaabi, «Ade. Mange, muxu faxi donse na tun sarade. ¹¹ Muxu birin, xeme keren xa die nan lanxi muxu ma. Mixi matinxinxie nan na muxu ra. Muxu na i xa yaamari bun ma, muxu mu findixi boxi rabenyie xa ra.» ¹² Yusufu naxa a fala e be, «Wule na a ra. Wo faxi boxi kobidee nan fende.» ¹³ E naxa a yaabi, «Muxu tan luxi alo i xa konyie. Muxu di fu nun firin nan a ra. Mixi keren ma die nan na muxu birin na Kanaan boxi ma. Muxu birin xunya na muxu baba yire, di keren tan bara laaxira.»

¹⁴ Yusufu naxa a fala e be, «N a kolon a boxi rabenyie nan na wo ra. ¹⁵ N wo matoma yi nan ma. Misira mange xili ra, wo mu kelima be danmi wo xunya mu fa. ¹⁶ Wo mixi nde xee wo ya ma a xa sa fa wo xunya ra. Wo tan donxoe soma geeli ne. N fama wo xa woyenyi matode, n xa a kolon xa wo nondi falama, xa na mu Misira mange xili ra, boxi rabenyie nan na wo ra.» ¹⁷ A naxa e birin makankan han xi saxan.

¹⁸ Xi saxan loxoe, Yusufu naxa a fala e be, «Xa wo bara n xui suxu, wo mu faxama, barima n gaaxuma Ala ya ra. ¹⁹ Xa mixi matinxinxie nan wo ra, wo mixi keren lu geeli kui, booree xa donse xanin wo xa denbayae xon ma, barima e na toore kui. ²⁰ Wo xa fa wo xunya ra n xon ma alako n xa a kolon xa nondi falee nan wo ra, na nan a toma wo mu faxama.» ²¹ Na temui, e nu fa a fala e boore be, «Iyo won tan nan yati foxi na won yete ma, barima won na won xunya xa yamapoxunyi to ne. A naxa won mayandi, konon won pan mu a danxun. Na fe nan a toxi won na yi toore kui.»

²² Ruben to woyenyi tongo, a naxa a fala e be, «N na a fala ne wo be, wo naxa gbaloe fe raba na dimedi ra. Konon wo mu tin wo tuli matide n na. Yakosi a haake nan won bonbofe yi ki.» ²³ E mu nu a kolonxi a Yusufu e xa xui mema, barima xui madangi nu na e tagi. ²⁴ Yusufu naxa a makuya e ra, a nu fa wa. Na dangi xanbi, a naxa fa

wɔyende e be. A naxa Simeyɔn tongo e ya ma, a a sa geeli e ya xɔri.

²⁵ Yusufu naxa yaamari fi a xa walikɛe ma, e xa e xa bekie rafe donse xɔri ra, e xa e xa kɔbiri fan sa kankan xa bekie kui a nun e fandɛ. Na naxa raba e be. ²⁶ Na temui Yusufu xa xunyaɛ naxa e xa mengi kote sa sofalee fari, e naxa siga. ²⁷ E to xide li, keren naxa a xa beki rabi alako a xa donse xɔri so a xa sofale yi ra. A naxa a xa kɔbiri to a xa beki kui. ²⁸ A naxa a fala a taaraɛ be, «E bara n ma kɔbiri ragbilen n ma. A tan nan na n ma beki kui yi ki.» E bɔɲee naxa mini. E nu fa e boore maxɔrin kɔntɔfili kui, «Ala munse rabaxi won na yi ki?»

²⁹ E to so e baba Yaxuba yire Kanaan bɔxi ma, e naxa na birin dentɛɛɛ a be. ³⁰ E naxa a fala, «Xeme naxan na na bɔxi mange ra, a wɔyɛnxi nɛ muxu be a xɔrɔxɔɛ ra. A man fa muxu findi mixie ra naxee faxi a xa bɔxi rabende. ³¹ Muxu naxa a fala a be, «Mixi matinxinxie nan na muxu ra, bɔxi rabɛnyie xa mu lanxi muxu ma. ³² Muxu di fu nun firin na a ra, muxu birin baba keren. Keren bara laaxira, muxu xunya na muxu baba fɛ ma Kanaan bɔxi ma.» ³³ Na xeme naxan na na bɔxi mange ra, a falaxi nɛ muxu be, «N wama a kolonfe nɛ xa mixi matinxinxie nan na wo ra. Wo mixi keren lu n yire be. Wo mengi xanin wo xa mixie xɔn, barima kaame na e ma. Wo siga, ³⁴ kɔnɔ wo man xa fa wo xunya ra n xɔn ma. N fama a kolonde na nan ma mixi matinxinxie na wo ra, bɔxi rabɛnyie mu wo ra. Na temui, n wo xunya soma wo yi ra, wo man fa yuleya raba n ma bɔxi kui.» ³⁵ E to e xa bekie ibagan, kankan naxa a xa kɔbiri to a xa beki kui. E tan nun e baba to na kɔbiri to, e birin naxa gaaxu.

³⁶ E baba Yaxuba naxa a fala e be, «Wo bara n nagan n ma die ra. Yusufu mu na fa, Simeyɔn fan mu na. Wo man waxi Bunyamin nan fan tongofe yi ki. Yi kote birin findixi n tan nan gbe ra.» ³⁷ Ruben naxa a fala a baba be, «Xa n mu Bunyamin nagbilen i ma, i xa n ma di firinyie faxes. Bunyamin so n yi ra, n man fama a ra.» ³⁸ Yaxuba naxa a yaabi, «Wo nun n ma di birin mu sigama, barima a taara bara faxes, a keren nan fa luxi. Xa fe nde sa a sɔtɔ wo xa biyaasi kui, n ma simaya rapɔnyi findima n be sunnunyi nan na wo fɔxi ra.»

43

Yaxuba xa die xa biyaasi firin nde

¹ Kaame senbe nu gboma nan tun Kanaan bɔxi kui. ² Yaxuba nun a xa denbaya to bara ge mengi birin donde e fa naxan na kelifɛ ra Misira, Yaxuba naxa a fala a xa die be,

«Wo man xa siga, wo xa sa donse nde sara won be.» ³ Yuda naxa a yaabi, «Misira mange a fala ne muxu be a fanyi ra, «Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin mu fa.» ⁴ Xa i bara tin muxu nun Bunyamin birin xa siga, muxu sigama ne, muxu sa donse sara i be. ⁵ Kono xa i mu tin na ra, muxu mu sigama, barima na xeme a fala ne muxu be, «Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin xa mu fa.» »

⁶ Na temui Isirayila naxa a fala, «Munfe ra wo fe kobi ilanxi n na a falafe na xeme be a xunya gbete na wo be?» ⁷ E naxa a yaabi, «Na xeme muxu maxorinxi ne a xorochoe ra muxu bari ki ma. A nu fa a fala, «Wo baba man na simaya kui? Wo xunya nde na?» Muxu fan naxa a xa maxorinyi birin yaabi. Muxu joxo mu nu a ma, a falama, «Wo fa wo xunya ra.» » ⁸ Yuda naxa a fala a baba Isirayila be, «A lu muxu nun dimedi xa siga. Muxu xa siga, na temui won baloe sotoma ne won mu faxes, i tan, muxu tan, a nun muxu xa die. ⁹ I ya ti n tan na. I fama a maxorinde n tan nan ma. Xa n mu fa a ra, n fa a ti i ya i, na kote bara findi n gbe ra i mabiri. ¹⁰ Yakosi, xa yi fe xa mu muxu rabuxi nu, muxu bara siges nun fa firin naba nu.»

¹¹ E baba Isirayila naxa a fala e be, «Yi nan to fa a ra, wo fan yi nan nabama. Wo boxi daxamui ndee sa kote alako wo xa e xanin na xeme xon, wuri dole, kumi, surayi, labunde, kusu, a nun foote kansi. ¹² Wo xa mengi sare singe, wo naxan toxi bekie kui, a nun mengi gbete sare, wo xa na kobiri birin xanin wo xun. Temunde na findixi neemui nan na. ¹³ Wo wo xunya tongo, wo xa siga na xeme yire. ¹⁴ Ala Senbe Kanyi xa a niya na xeme xa kinikini wo ma, a xa wo xunya so wo yi ra a nun Bunyamin. Xa n tan fa ganma ne n ma die birin na, n bara yerele.»

¹⁵ Yaxuba xa die naxa na sanbe yailan. E naxa mengi sare singe kobiri tongo, a nun e lanma e xa mengi gbete sara kobiri naxan na. E naxa siga Misira a nun Bunyamin, e sa e yete dentege Yusufu be. ¹⁶ Yusufu to Bunyamin to e ya ma, a naxa a fala a xa konyi be, «Yi xeme xanin n xonyi. I xa xuruse ndee faxes, i donse yailan, alako muxu xa muxu dege yire keren to yanyi ra.» ¹⁷ Yusufu xa konyi naxa a xa yaamari raba keren na. A naxa Yaxuba xa die xanin Yusufu xonyi. ¹⁸ Gaaxui naxa lu e ma a nu e xaninma temui naxe Yusufu xonyi. E nu fa a fala e boore be, «E na won xaninfe na kobiri nan ma fe ra, won naxan to won ma bekie kui. E fama ne dutunde won ma, e won ma sofalee tongo, e won findi konyie ra.»

¹⁹ Na kui e naxa e maso Yusufu xa banxi konyi ra, e naxa woyen a ra banxi sode de ra. ²⁰ E naxa a fala, «Yandi mange, muxu singe bara fa be nu donse sarade. ²¹ Kono

muxu to muxu xide li gbilenfe ra muxu xɔnyi, muxu naxa muxu xa bekie rafulun, kankan naxa a xa kɔbiri to a xa beki kui na donse saraxi naxan na. Yakɔsi muxu man bara fa na kɔbiri ragbilende i ma. ²² Muxu bara fa kɔbiri gbete fan na, alako muxu man xa donse gbete sara. Muxu mu a kolon mixi yo naxan na kɔbiri saxi muxu xa bekie kui.»

²³ Mange xa konyi naxa e yaabi, «Wo bɔɲe xa sa, wo naxa gaaxu. Ala na a ra, wo baba Marigi Ala nan na harige fixi wo ma wo xa bekie kui. N tan yati nan wo xa kɔbiri rasuxu.» Na temui a naxa Simeyɔn ramini e ma, ²⁴ a fa e raso Yusufu xɔnyi. A naxa ye so e yi ra, alako e xa e sanyie maxa. A naxa jooge so e xa sofalee yi ra donse ra. ²⁵ Yusufu taarae naxa sanbase yailan, beenu Yusufu soma temui naxe yanyi ra, barima e nu bara a mɛ e e degema naa nɛ.

²⁶ Yusufu to so banxi, e naxa a xa sanbase so a yi ra, e e rafelen bɔxi ma a be. ²⁷ Yusufu naxa e maxɔrin xa e yalanxi. A man naxa e maxɔrin, «Wo baba forixi wo naxan xa fe fala n be, se mu a toxi? A man na simaya kui?» ²⁸ E naxa a yaabi, «I xa konyi muxu baba, sese mu a sɔtɔxi. A man na simaya kui.» E man naxa e rafelen bɔxi ma a bun ma. ²⁹ Yusufu to a ya rakeli, a naxa a xunya Bunyamin to, a nga xa di. A naxa a fala, «Yi nan na wo xunya ra wo naxan xa fe fala n be?» Yusufu naxa a fala Bunyamin be, «N ma di, Ala xa heeri fi i ma.» ³⁰ A xunya xa fe kinikini naxa goro a sondonyi kui, wa xɔli naxa a suxu. A naxa keli mafuren, a so a xide a nu fa wa.

³¹ Yusufu to ge a ya rafurukude, a naxa mini, a na mapɔxunyi ba a ya ra. A naxa yaamari fi, «Wo donse itaxun.» ³² A xa walikɛe naxa a gbe sa a xati ma, e a taarae gbe dɔxɔ e xati ma, e Misirakae gbe fan dɔxɔ e xati ma, barima Misirakae nun Eburu mixie mu e degema yire keren. Misirakae xa naamunyi mu tinma na ra feo. ³³ Yusufu xa walikɛe naxa a taarae magoro a ya xɔri. E birin nu magoroxi a fori ki ma, keli di singe ma han dimɛdi. Yi fe naxa e birin kaaba. ³⁴ Yusufu to yaamari fi donse xa so e yi ra, Bunyamin xa donse nu dangi a taarae gbe ra dɔxɔ suuli. E birin naxa e dege, e min, han e wasa.

44

Yusufu na a taarae matofe

¹ Yusufu naxa yi yaamari so a xa banxi walikɛe xunyi yi ra, a naxe, «Yi mixie xa bekie rafe donse ra e nɔma naxan xaninde. I man xa e xa kɔbiri sa e xa bekie kui. ² I xa n ma ye minse gbeti daaxi fan sa e birin xunya dɔnxɔe xa beki kui, a nun a xa mengi sara

kɔbiri.» Yusufu fe naxan birin fala a xa walike be, a naxa a birin naba.

³ Kuye to iba geesege, Yaxuba xa die naxa siga, e nun e xa sofalee ra. ⁴ E naxa keli taa kui, kɔnɔ beenun e xa makuya, Yusufu naxa a fala a xa walike be, «Keli, i siga na mixie fɔxɔ ra, i xa e suxu. I na e li, a fala e be, <Wo fe fanyi masaraxi fe kobi ra munfe ra? ⁵ Munfe ra wo n ma mange xa ye minse gbeti daaxi se matose mupaxi? Na fe mɔoli mu fan.> » ⁶ Mange xa walike to e yire li, a naxa na birin fala e be. ⁷ E naxa a yaabi, «Mange, i wɔyenma yi mɔoli ra munfe ra? Muxu tan, i xa konyie mu nɔma na mɔoli rabade. ⁸ Muxu kɔbiri naxan to bekie kui Kanaan, muxu bara fa a ra. Munfe ra muxu gbeti, xa na mu a ra xeema, mupama i xa mange xa banxi kui? ⁹ I na sese to muxu yi ra naxan findixi Misira mange gbe ra, i xa na kanyi faxa, i xa muxu tan dɔnxɔee fan findi i xa konyie ra.»

¹⁰ Mange xa konyi naxa a fala, «Na bara fan. Wo naxan falaxi yi ki, n fan bara tin na ra. N na se keren to mixi naxan yi ra, na tan bara findi n ma konyi ra, wo tan dɔnxɔee bara kisi.» ¹¹ E birin naxa e xa bekie ragoro mafuren, e naxa e rafulun. ¹² Mange xa konyi naxa e fetenken fɔlɔ fori ma a sa dɔxɔ dimedi ra. Na ye minse gbeti daaxi naxa to Bunyamin xa beki kui. ¹³ Na kui Yaxuba xa die naxa e xa donmae ibɔɔ. E birin naxa e xa kote baki sofalee fari, e man naxa gbilen taa kui.

¹⁴ Yuda nun a xunya to Yusufu xɔnyi li, e naxa e felen a bun bɔxi ma. ¹⁵ Yusufu naxa a fala e be, «Wo yi rabaxi munfe ra? Wo mu a kolon, mixi alɔ n tan a nɔma se matode fe birin ma?» ¹⁶ Yuda naxa a yaabi, «N munse falama n ma mange be? N lan n xa munse fala? Muxu nɔma fiixede di? Ala bara i xa konyie to fe kobi xun ma. Muxu bara findi n ma mange xa konyie ra, muxu tan nun yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi.» ¹⁷ Yusufu naxa a fala, «N mu nɔma na mɔoli rabade. Yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi ra, na nan na n ma konyi ra, kɔnɔ wo tan, wo siga xaxilisa kui wo baba yire.»

¹⁸ Na xanbi Yuda naxa makɔre mange ra, a naxa a fala a be, «N bara i mayandi n ma mange, a lu n xa masenyi nde ti i be. I bɔpe naxa te n tan i xa konyi xili ma, barima i luxi ne alɔ Misira mange. ¹⁹ A singe ra i muxu maxɔrin ne, fa a fala, <Wo baba na na? Wo xunya nde na na?> ²⁰ Muxu naxa i yaabi, <Muxu baba forixi na na, a nun muxu xunya, a naxan sɔtɔxi a xa xemeforija kui. Bunyamin taara bara faxa, a keren nan fa luxi a nga xa die ya ma, a tan nan nafa muxu baba ma.> »

²¹ «I bara a fala muxu tan i xa konyie be, <Wo fa a ra n xɔn ma alako n xa a to n

ya ra.» ²² Muxu naxa n ma mange yaabi, «Yi dimedi mu kelima a baba seeti ma, xa na mu a ra a baba faxama ne.» ²³ Kono i bara a fala i xa konyie be, «Xa wo nun wo xunya birin mu fama ne, n mu n ya tima wo be.» ²⁴ Muxu to siga n baba yire, i xa konyi, muxu naxa mange xa dentege sa a be.»

²⁵ «Na dangi xanbi, muxu baba man naxa a fala muxu be, «Wo siga, wo xa sa donse nde sara won be.» ²⁶ Muxu naxa a yaabi, «Muxu mu noma sigade xa muxu nun muxu xunya birin mu a ra. Xa biyaasi lanma, fo muxu nun muxu xunya xa siga. Xa na mu a ra, yi xeme mu muxu rasenema.» ²⁷ I xa konyi, n baba, a a fala ne muxu be, «Wo a kolon n ma gine di xeme firin nan barixi n be. ²⁸ Keren kelixi ne n xun ma, n joxo luxi a ma temunde sube nde bara a ibo, barima han yakosi n mu nu a to. ²⁹ Xa wo yi di fan tongo n xun ma, fe jaaxi nde naxa a soto, n faxama ne na sunnunyi ra n fate.» »

³⁰ «Yakosi xa n sa gbilen n baba yire, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra, ³¹ n baba faxama ne, barima a nii luuti nan Bunyamin na. A na a to yi dimedi mu na muxu foxi ra, muxu tan i xa konyie bara e baba forixi faxes sunnunyi ra a fate. ³² N tan i xa konyi, n dodoxi ne seke ra yi dimedi xa fe ra. N nu bara a fala n baba be, «Xa n mu gbilen a ra i yire, na bara findi n ma kote ra n ma dunijeigiri birin kui.» »

³³ «Yakosi n bara i mayandi, i xa tin n tan xa lu yi dimedi joxe ra, n xa findi i xa konyi ra, alako yi dimedi nun a taarae birin xa siga. ³⁴ N noma sigade n baba yire di, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra? N mu noma a lude sunnunyi xa n baba faxes n ya xori.»

45

Yusufu a yete masenfe

¹ Yusufu to mu nu wama wafe a xa konyie ya xori, a naxa e yamari e birin xa mini. Na kui, a nu a yete masenma a taarae be temui naxe, mixi gbete yo mu nu na naa. ² Yusufu naxa wa a xui itexi ra, han Misirakae nun Misira mange xa mixi birin naxa na fe kolon. ³ Yusufu naxa a masen a taarae be, «Yusufu nan n na! N baba man na dunije?» Kono a taarae mu no a yaabide fefe ma. E de bara ixara, e gaaxu a ya ra.

⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N bara wo maxandi, wo xa wo maso n na.» E naxa e maso a ra. A naxa a fala, «N tan nan na Yusufu ra, wo xunya, wo naxan mati a xa findi konyi ra Misirakae be. ⁵ Yakosi wo boje naxa mini, wo naxa gaaxu, wo to bara n mati konyi ra, n saramae naxa fa n na yi boxi ma. Ala nan na ragirixi. A tan nan n xeexi

wo ya ra alako n xa wo rakisi. ⁶ Wo bara a to, je firin nan yi ki kaame na boxi ma, konɔ je suuli man luxi. Boxi mu rawalima, sansi mu xabama. ⁷ Ala n nasanbaxi ne wo ya ra, alako n xa boxi donse nde ragata wo be, wo xa no balode maratange kui. ⁸ Wo tan xa mu faxi n na be. Ala na a ra. A tan nan n findi Misira mange baba ra, a xa banxi nun a xa boxi birin xa lu n ma yaamari bun ma.»

⁹ «Wo xulun, wo xa siga n baba yire. Wo xa a fala a be, «I xa di Yusufu yi nan falaxi, “Ala bara n findi Misira mange ra. I xa siga n yire, i naxa dugundi. ¹⁰ I fama lude Gosen boxi nan ma n fe ma, i tan, i xa die, i xa mamadie, i xa xurusee, nun i harige birin. ¹¹ Ne suuli kaame man luxi. N i hayi birin fanma ne Gosen, alako i nun i xa denbaya naxa findi setaree ra.”»»

¹² «Wo bara a to wo yete ya ra, a n tan nan a ra. N xunya Bunyamin fan bara a to a yae ra, a n tan yati na woyenfe wo be. ¹³ Wo xa n ma mangeya senbe tagi raba n baba be, n na naxan kui Misira boxi ma, a nun wo fe naxan birin toxi. Wo wo xulun, wo xa fa n baba ra han be.» ¹⁴ Yusufu naxa findigilin a xunya Bunyamin ma, e firin naxa wa a xoxoxe ra. ¹⁵ Yusufu naxa a taarae fan masunbu, e birin naxa wa. Fo na birin to ba a ra, a taarae fa no suusade a ra.

¹⁶ Misira mange naxa kolon soto a ma, a Yusufu taarae bara fa. Na naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma. ¹⁷ A naxa a masen Yusufu be, «A fala i taarae be, «Wo kote baki wo xa sofalee fari, wo xa siga Kanaan boxi ma. ¹⁸ Na temui wo xa gbilen wo nun wo baba nun wo xabile ra n yire. Se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, n na a soma ne wo yi ra, wo man fa boxi daxamui fanyi don.» ¹⁹ I xa a fala i taarae be, «Wo xa Misira gisee xanin, wo xa wo baba, wo xa die, nun wo xa ginnee baki e kui, wo xa fa e ra. ²⁰ Wo naxa mone sese xa fe ra, barima se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, a findima wo gbe nan na.» »

²¹ Isirayila xa die naxa na raba. Yusufu naxa gisee so a taarae yi ra alo Misira mange a fala a be ki naxe. A naxa fande fan so e yi ra e naxan donma kira ra. ²² A naxa donmae so e birin yi ra. A fa kobiri kole keme saxan fan so Bunyamin yi ra a nun donma suuli. ²³ A naxa Misira daxamui fanyi baki sofale fu fari a baba xa sanbe. A man naxa donse xori, taami, nun fande gbetee baki sofale gine fu fari a baba xa biyaasi xa fe ra. ²⁴ Na dangi xanbi, a naxa a taarae bepin, e naxa siga. A naxa a fala e be, «Wo naxa sonxo kira xon de!»

²⁵ E naxa keli Misira, e te Kanaan boxi ma e baba Yaxuba yire. ²⁶ E naxa a fala a

bɛ, «Yusufu mu faxaxi! A tan nan Misira bɔxi birin yamarima!» Yaxuba to na mɛ, a mu nɔ lade na ra. ²⁷ Kɔnɔ e to Yusufu xa masenyi birin dentɛgɛ sa a bɛ, a ya fan naxa gisee to Yusufu naxee rasanbaxi a xaninfe ra, Yaxuba bɔɲɛ naxa sɛɛwa. ²⁸ Isirayila naxa a fala, «N bara ɲɛlexin, n ma di Yusufu man na ɲɛngife. Beenun n xa faxes, n fama nɛ a tode.»

46

Yaxuba sigafe Misira

¹ Yaxuba naxa a harige birin xanin a xun ma. A to Beriseeba li, a naxa sɛrɛxɛ ba a baba Isiyaga Marigi Alatala bɛ. ² Ala naxa Isirayila xili xiye kui, «Yaxuba, Yaxuba.» Isirayila naxa a ratin, «N tan nan ya.» ³ Ala naxa a masen a bɛ, «N tan nan na Ala ra, i baba Marigi Ala. Hali i mu gaaxu sigafe ra Misira, barima n i findima si belebele nan na. ⁴ Won birin nan sigama Misira, n tan nan man fama i ragbilende be. Yusufu yati nan fama i yae ragalide i ɲɔn tɛmɛi.»

⁵ Na kui, Yaxuba naxa keli Beriseeba. Isirayila xa die naxa e baba Yaxuba, e xa die, a nun e xa ginɛɛ baki gisee kui, Misira mange naxee rasanba. ⁶ E naxa e xa xurusee tongo, a nun e se naxan birin sɔtɔ Kanaan bɔxi ma. Yaxuba naxa siga Misira a nun a bɔnsɔɛ birin. ⁷ A naxa a xa die nun a xa mamadie birin xanin a xun ma. A naxa siga a tan nun a bɔnsɔɛ birin.

⁸ Isirayila xa die xili nan ya naxee siga Misira.

Yaxuba nun a xa di xɛmɛɛ xa taruxui nan ya:

Yaxuba xa di singe lanxi Ruben nan ma.

⁹ Ruben xa die nan ya:

Hanoki, Palu, Heseron, nun Karimi.

¹⁰ Simeyɔn xa die nan ya:

Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun Soli.

Soli findi Kanaan ginɛ xa di nan na.

¹¹ Lewi xa die nan ya:

Gerison, Kohata, nun Merari.

¹² Yuda xa die nan ya:

Eri, Onan, Selaha, Peresi, nun Sera.

Kɔnɔ Eri nun Onan faxes Kanaan bɔxi nan ma.

Peresi xa die findi Heseron nun Hamuli nan na.

¹³ Isakari xa die nan ya:

Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

¹⁴ Sabulon xa die nan ya:

Seredi, Elon, nun Yaxaleeli.

¹⁵ Die nan na ki, Leya naxee bari Yaxuba be Padan Arami.

A man naxa a xa di gine Dina bari naa.

A xa di xeme nun di gine

konti birin nalanxi mixi tongo saxan a nun saxan.

¹⁶ Gadi xa die nan ya:

Sefon, Hagi, Suni, Esibon, Eri, Arodi, nun Areli.

¹⁷ Aseri xa die nan ya:

Yimina, Yisiwa, Yisiwi, Beriya,

a nun e xunya ginema Sera.

Beriya xa die findi Heberi nun Malakiyeli nan na.

¹⁸ Die nan na ki, Silipa naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun senni.

Laban nu bara Silipa so a xa di gine Leya yi ra.

¹⁹ Yaxuba xa gine Raxele xa die nan ya:

Yusufu nun Bunyamin.

²⁰ Asena naxa di firin soto Yusufu be Misira boxi ma:

Manasi nun Efirami.

Asana nan lanxi On serexedube Potifari xa di gine ma.

²¹ Bunyamin xa die nan ya:

Bela, Beker, Asibeli, Gera, Naaman,

Eki, Rosi, Xupimi, Mupimi, nun Arade.

²² Die nan na ki, Raxele naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun naani.

²³ Dana xa di nan ya:

Xusimi.

²⁴ Nafatali xa die nan ya:

Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Silemi.

²⁵ Die nan na ki, Bila naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi solofere.

Laban nu bara Bila so a xa di gine Raxele yi ra.

²⁶ Yaxuba nun mixi naxee birin siga Misira,
a bɔnsɔe birin nalanxi mixi tongo senni nun senni,
bafɛ a xa die xa ginee ra.

²⁷ Yusufu di xeme firin nan bari Misira.

Yaxuba xabile naxan siga Misira bɔxi ma,
e konti birin nalanxi mixi tongo solofere.

²⁸ Yaxuba naxa Yuda xee a ya ra Yusufu xɔn ma, alako a xa kira yailan e be sigafe ra Gosen. E to so Gosen bɔxi ma, ²⁹ Yusufu naxa a gise tongo, a naxa siga a baba Isirayila ralandɛ naa. A to a li, a naxa findigilin a ma, a nu fa wa ra a xɔnkuye ra. ³⁰ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «Hali n faxa fa, n bɔɲɛ bara sa barima n bara i yatagi to, i man na ɲengife.»

³¹ Yusufu naxa a fala a taarae be, a nun a baba xa denbaya, «N xa siga, n xa sa a fala Misira mange be, «N taarae nun n baba xa denbaya naxee nu sabatixi Kanaan bɔxi ma, e birin bara fa n yire. ³² Yi mixie gɔɔɛ kanyie nan e ra. E xurusee nan de madonma. E bara fa e xa gɔɔɛ ra, sie, yexee, ningee, nun e harige birin.» ³³ Misira mange na wo xili temui naxe, a wo maxɔrinma ne wo xa wali ma. ³⁴ Wo xa a yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse maxurie nan na, kabi muxu dimedi temui han yakɔsi, alɔ muxu benbae nu a rabama ki naxe.» Na nan na ki wo fama lude Gosen bɔxi nan ma, barima xuruse demadonyie rapaaxu Misirakae ma.»

47

Yaxuba sabatife Misira

¹ Yusufu naxa siga a sa a fala Misira mange be, «N baba nun n ngaxakerenyie bara fa Gosen kelifɛ Kanaan bɔxi ma. E bara fa e xa xurusee nun e harige birin na.» ² A naxa

a taara suuli ndee masen Misira mange be. ³ Misira mange naxa Yusufu taarae maxorin, «Wo wali mundun nabama?» E naxa Misira mange yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse demadonyie nan na, alo muxu benbae nu a rabama ki naxe.» ⁴ E man naxa a fala Misira mange be, «Muxu faxi ne, muxu xa lu yi boxi ma sinden, barima sexe mu na muxu xonyi kore xurusee naxan donma. Kaame bara din Kanaan boxi ra. Muxu bara i mayandi i xa muxu tan i xa konyie sago sa, muxu xa lu Gosen boxi ma.»

⁵ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «I baba nun i taarae bara fa i foxo ra. ⁶ Misira boxi na i sagoe. Yire fanyi fen Gosen mabiri, i baba nun i ngaxakerenyie luma dennaxe. Xa i mixi matinxinxie kolon e ya ma, e sugandi e xa findi n ma xuruse demadonyie ra.»

⁷ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a baba xanin Misira mange yire, a a masen a be. Yaxuba naxa duba Misira mange be. ⁸ Misira mange naxa Yaxuba maxorin, «I xa simaya je yeri a ra yi ki?» ⁹ Yaxuba naxa Misira mange yaabi, «N ma simaya je keme je tongo saxan na a ra yi ki. N simaya dunke naxasixi nan sotoxi. A jan mu makorexi n benbae xa simaya xasabi ra.» ¹⁰ Yaxuba to duba Misira mange be, a naxa siga.

¹¹ Yusufu naxa boxi fanyi fi a baba nun a taarae ma, alo Misira mange a yamari ki naxe. E boxi naxan soto a tan nan fan Misira boxi birin be. A xili Ramesesi. ¹² Yusufu naxa meeni a baba, a taarae, nun a baba xa denbayae birin ma.

¹³ Na temui kaame nu bara senbe soto. Donse mu nu toma keli Misira boxi ma han Kanaan. Kaame naxa jama halaki. ¹⁴ Kobiri naxan birin nu na Misira nun Kanaan boxi ma, Yusufu naxa a masara mengi ra. A naxa na kobiri ragata Misira mange xa banxi kui.

¹⁵ Misirakae nun Kanaankae xa kobiri birin to jon, Misirakae naxa fa Yusufu yire e a fala, «Donse so muxu yi ra! A lanma muxu xa faxe i ya xori? Muxu xa kobiri birin bara jon.» ¹⁶ Yusufu naxa e yaabi, «Wo fa wo xa xurusee ra, won xa a masara donse ra, barima kobiri mu na wo yi ra.» ¹⁷ E naxa fa e xa xurusee ra Yusufu xon ma. E xa soe, sie, yexeee, ningee, nun sofalee, e nee birin masara Yusufu ma donse ra. A naxa donse taxun e ra e xa xurusee masare ra.

¹⁸ Na je to dangi, e naxa fa a yire, e a fala a be, «Muxu mu noma muxu noxunde muxu xa mange ma. Kobiri yo mu na muxu yi ra. Muxu xa xuruse fan birin na muxu xa mange yi ra. Muxu gundie nun muxu xa boxie gbansan nan luxi muxu yi ra donse sare ra muxu xa mange be. ¹⁹ A lanma muxu xa faxe i ya xori, muxu xa boxie xun xa rakana? Muxu nun muxu xa boxie masara donse ra, muxu xa findi Misira mange xa konyie ra,

muxu xa bɔxie fan xa findi a gbe ra. Sansi xɔri so muxu yi ra muxu naxan nawalima, muxu xa balo alako muxu naxa faxa, bɔxi fan naxa rabɛpin.»

²⁰ Na kui Yusufu naxa Misirakae xa bɔxi birin sara Misira mange bɛ. Kaame xa xɔrɔxɔe nu bara a niya e xa e xa bɔxi birin mati Misira mange ma. ²¹ Yusufu Misira pama birin findi konyie ra na ki nɛ. ²² Kɔnɔ sɛrɛxɛdubɛe tan mu e gbe bɔxie sara, barima Misira mange nu hinnema e ra donse fe ra.

²³ Yusufu naxa a fala pama bɛ, «N bara wo sara to a nun wo xa bɔxie Misira mange bɛ. Sansi nan yi ki, wo xa bɔxie rawali. ²⁴ A xaba temui, wo a dɔxɔ suuli nde soma Misira mange nan yi ra. Dɔxɔ naani naxee luma, na findima sansi nun baloe nan na, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mixi birin bɛ.» ²⁵ E naxa a fala, «I bara muxu rakisi! Muxu bara muxu xa mange xa fe fanyi to a naxan nabaxi muxu bɛ. Muxu findima Misira mange xa konyie nan na.» ²⁶ Yusufu naxa na findi seriye ra. Han to Misira bɔxi daxamui dɔxɔ suuli nde birin findi Misira mange nan gbe ra. Sɛrɛxɛdubɛe xa bɔxie nan gbansan mu findixi Misira mange gbe ra.

²⁷ Isirayilakae naxa sabati Gosen Misira bɔxi ma. Na bɔxi naxa findi e gbe ra. E bɔnsɔe naxa gbo ye. ²⁸ Yaxuba je fu nun solofere nan naba Misira bɔxi ma. A xa simaya naxa je keme je tongo naani nun solofere li. ²⁹ Isirayila xa simaya to nu fa jɔnfe, a naxa a xa di Yusufu xili, a a fala a bɛ, «Na kui, i xa i bɛlexe dɔxɔ n tabe bunyi ra, i fa i kali n bɛ fa a falafe ra, i mu n nagatama yi Misira bɔxi ma, i xa meeni n ma tinxinyi kui, i hinne n na. ³⁰ N na laaxira temui naxe, i xa n namini Misira, i sa n nagata n benbae xa gaburi yire.» Yusufu naxa a yaabi, «I naxan falaxi n bɛ, n na rabama nɛ.» ³¹ Yaxuba naxa a fala, «I rakali n bɛ.» Yusufu naxa a kali a bɛ. Na temui Yaxuba naxa a felen a xa sade xunyi ra.

48

Yusufu xa die Manasi nun Efirami

¹ Na fe birin to bara dangi, e naxa a fala Yusufu bɛ, «I baba mu yalanxi.» Yusufu naxa siga a baba yire, a nun a xa di xeme firinyie, Manasi nun Efirami. ² Mixi nde naxa a fala Yaxuba bɛ, «I xa di Yusufu bara fa.» Isirayila naxa senbe raba, a keli, a dɔxɔ sade ma. ³ Yaxuba naxa a fala Yusufu bɛ, «Ala Senbe Kanyi mini nɛ n ma Lusi Kanaan bɔxi ma. A naxa barake sa n ma fe. ⁴ Ala naxa a fala n bɛ, «N i findima dibari belebele nan na. N i xa die rawuyama nɛ, han e findi pama gbegbe ra. N yi bɔxi fima nɛ i bɔnsɔe ma,

hali i dangi xanbi, a findi e gbe ra han dunija nɔn.» »

⁵ «Yakɔsi yi di firinyie, i naxee barixi Misira beenun n tan xa fa, n bara e findi n ma die ra. Efirami nun Manasi findima n tan nan gbe ra, alɔ Ruben nun Simeyɔn. ⁶ Kɔnɔ i di naxee barima yee xanbi ra, i gbe lanxi nee nan ma. E fama lude e taarae nan bun ma e ke xa fe ra. ⁷ N to keli Padan, Raxelexe naxa faxa n yi ra kira xɔn Kanaan bɔxi ma. A nɔnde mu nu makuya Efarata ra. N naxa a ragata menni, Efarata kira ra, dennaxee xili Beteleemu.»

⁸ Isirayila naxa Yusufu xa die mato, a fa a fala, «Ndee yee ra?» ⁹ Yusufu naxa a baba yaabi, «N ma di xemee na e ra Ala naxee fixi n ma be.» Isirayila naxa a fala, «I xa e maso n na, alako n xa duba e be.» ¹⁰ Yaxuba nu bara ge foride, a yae mu nu see igbema sɔnɔn. Yusufu to a xa die maso a ra, Isirayila naxa e masunbu, a findigilin e ma. ¹¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «N mu nu laxi a ra, xa n i yatagi toma sɔnɔn, kɔnɔ Ala bara a ragiri n bara i xa die fan to.» ¹² Yusufu naxa a xa die tongo a baba san ma, a fa a rafelen bɔxi fari.

¹³ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a xa di firinyie tongo e belexe ma. A naxa Efirami suxu a yirefanyi belexe ra, Isirayila kɔɔla mabiri. A naxa Manasi suxu a kɔɔla belexe ra, Isirayila yirefanyi mabiri. A naxa e maso a ra. ¹⁴ Kɔnɔ Yaxuba naxa a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi fari naxan na dimedi ra. A naxa a kɔɔla belexe sa Manasi xunyi fari naxan na di singe ra. A nu a kolon a nu fe naxan nabama a belexee ra. ¹⁵ A naxa duba Yusufu be, a fa a fala,

«Ala, n benbae Iburahima nun Isiyaga jere naxan ya xori,

Ala naxan na n kantama ra, kafi n bari lɔxɔe han to,

¹⁶ Ala naxan maleke xeeɛi n natangade fe xɔrɔxɔe ma,

a xa barake sa yi dimɛe xa fe.

Mixie xa e xili n xili ra,

e xa e xili n benbae Iburahima nun Isiyaga xili ra.

E bɔnsɔe xa wuya a gbegbe ra dunija.»

¹⁷ Yusufu naxa a to a baba bara a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi ma. Na fe mu rafanxi a ma. A naxa a baba belexe suxu, a ba Efirami xunyi ma, a fa a sa Manasi xunyi ma. ¹⁸ Yusufu naxa a fala a baba be, «N baba, na ki xa mu a ra, barima yi nan na fori ra. I yirefanyi belexe sama yi nan xunyi ma.» ¹⁹ A baba naxa tondi, a fa a fala, «N ma di, n a kolon, n a kolon. A fan fama findide bɔnsɔe wuyaxi kanyi nan na. A fan gboma ne,

kɔnɔ a xunya nan fama gbode dangife a ra. A xunya bɔnsɔɛ findima nɛ si wuyaxi ra.»

²⁰ A naxa duba e bɛ na lɔxɔɛ, a fa a fala, «Isirayilakae duba rabama wo xilie nan na. E fama a falade, ‹Ala xa i lu alɔ Efirami nun Manasi.› » Na kui a naxa Efirami ti yare Manasi bɛ.

²¹ Isirayila naxa a fala Yusufu bɛ, «I bara a to, a gbe mu luxi n xa laaxira, kɔnɔ Ala tima nɛ i fanga ra, a fa i ragbilen i benbae xa bɔxi ma. ²² N fama kɛ fide i ma dangi i taarae ra. N bɔxi naxan nasuxu Amorikae yi ra n ma santidegema nun n ma xali saabui ra, n bara na fan sa i kɛ fari.»

49

Yaxuba xa duba dɔnxɔɛ

¹ Yaxuba naxa a xa die xili, a naxa a fala e bɛ, «Wo xa wo malan, n xa fe fala naxan fama rabade wo bɛ.»

² «Yaxuba xa die, wo fa be,
wo xa wo tuli mati wo baba Isirayila ra.

³ Ruben, i tan, n ma di singe,
i tan nan na n ma fonike di ra.
I bara findi fisamante ra lasiriya kui.
I senbe dangi birin na.

⁴ Kɔnɔ i to findi xurutare nan na,
alɔ ye naxan susuma,
i mu fisamanteya sɔtɔma sɔnɔn,
barima i bara i sa i baba xa sade ma a nun i nanden.
Na bara findi seniyentareɲa ra.

⁵ Simeyɔn nun Lewi findixi ngaxakerenmae nan na.
Santidegema nan na e xa gere sose ra.

⁶ N mu soma e xa fefe ya ma,
n mu tinma dɔxɔde e xa malanyi,
barima e xa bɔɲete kui e bara xɛmɛɛ faxa,

e xa kalabanteja kui e bara tuurae maxono fufafu.

⁷ N bara e xa bonete danka,

barima geregie nan e ra.

E naxan nabama, n bara na danka,

barima e ya ixara.

E bonsae mu luma yire keren Yaxuba xonyi,

n e rayensenma ne Isirayila boxi ma.

⁸ Yuda, i xunye i tan nan tantuma ne.

I fama ne xutu sode i yaxuie ma.

I baba xa di xeme magoroma ne i be.

⁹ Yuda, yete yore nan lanxi i ma.

N ma di, i baloma sube nan xun na.

I xinbie kantanma ne alo yete.

Nde noma suusade a xa i rakeli.

¹⁰ Mange sawuri fama lude Yuda bonsae nan yi.

Mixi yo mu mange sawuri bama a yi,

beemanu tonxuma kanyi fama temui naxe,

sie suyidima naxan be.

¹¹ A xa sofale xirima weni bili nan na,

a xa sofale yore xirima weni bili fanyi nan na.

A xa donma nun a xa xinbeli donma xama weni ye nan na.

¹² A ya mapingixi alo weni,

A pinyi fiixe alo xipe.

¹³ Sabulon fama sabbatide baa de ne.

A findima wafura yire nan na kunkuie be.

A xa naaninyi luma ne Sidon nan seti ma.

¹⁴ Isakari senbe gbo alo sofale,

naxan a sama goore firinyie tagi.

¹⁵ A saxi boxi naxan ma,

yire fanyi nan a ra.

A tunki felenma nɛ kote bun ma,
a luma yaamari nan bun ma.

¹⁶ Dana findima Isirayila bɔnsɔɛ nde ra,
naxan a xa pama yamarima nɛ.

¹⁷ A luma nɛ alɔ bɔximase kira xɔn ma,
alɔ tanbalunbe sankira ra.

A na soe tingilinyi xin,
soe ragi birama nɛ a fari ma.

¹⁸ Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra.

¹⁹ Gadi, geresoe a gerema nɛ,
kɔnɔ a tan nan e raboronma a tingilinyi ra.

²⁰ Aseri xa bɔxi findima daxamui fanyi yire nan na.
Na findima mange daxamude nan na.

²¹ Nafatali luma nɛ alɔ xeli gine naxan na a gife,
a wɔyen fanyie falama nɛ.

²² Yusufu luma nɛ alɔ sansi burexe neene,
naxan bogima a fanyi ra xure seeti ma.
A salonyie tima tete nan xun.

²³ Mixie naxa gere giri a ma,
e naxa tanbe woli a ma gere ra.

²⁴ Kɔnɔ a xa xali senbe gbo,
a belexe fan xɔrɔxɔ
Yaxuba Marigi Ala Senbe Kanyi saabui ra,
naxan findixi Isirayila kantama ra,
naxan luxi alɔ fanye.

²⁵ I baba Marigi Ala fama i malide.

Ala Senbe Kanyi barake sama ne i xa fe.

A koore barake fima ne i ma,

a boxi barake fi i ma,

a dibari barake ragiri i ma.

²⁶ I baba xa dube dangi baloe nun se fanyi birin na,

naxan kelima geya fari,

geya naxan tixi kafi dunija fole.

Na barake birin xa lu Yusufu ma,

naxan findi a ngaxakerenyie xa mange ra.

²⁷ Bunyamin luma ne alo wulai bare xaape.

A sube faxama geesege,

a a donxoe don nunmare.»

²⁸ Isirayila bonsoe fu nun firinyie nan na ki, a nun dube e baba naxan nabaxi kankan be.

²⁹ Na dube dangi xanbi, Yaxuba naxa a jundu a xa die ma, a falafe ra, «N fa sigafe n benba faxaxie nan yire. N na faxa, wo n nagata n benbae ragatade, gaburi naxan na Eferon Xitika xa xe yire, ³⁰ Makipela xe fonme ra, Mamire fe ma, Kanaan boxi ma. Iburahima na xe saraxi Eferon Xitika nan ma, alako na xa findi a xa mixi ragatade ra. ³¹ Iburahima ragataxi menni ne, a nun a xa gine Sara. Isiyaga fan nagataxi menni ne a nun a xa gine Rebeka. N tan fan Leya ragataxi menni ne. ³² Na xe nun na fonme naxan na naa, e saraxi Xitikae nan ma.» ³³ Yaxuba to bara ge a xa woyenyi masende a xa die be, a naxa a sa sade ma, a fa laaxira, a a benbae li aligiyama.

50

Yaxuba xa jon fe

¹ Yusufu naxa findigilin a baba ma, a masunbu, a wama. ² Na dangi xanbi, Yusufu naxa yaamari fi seribae ma e xa a baba fate soxo seri ra, alako a fure naxa boru. E naxa na wali raba a baba Isirayila ra ³ xi tongo naani bun ma e xa naamunyi ki ma. Misirakae naxa a jonfe raba xi tongo solofere bun.

⁴ Jon fe to bara ba a ra, Yusufu naxa a fala Misira mange xa mixie be, «N bara wo mayandi, xa n ma fe rafan wo ma, wo xa n waxonfe masen Misira mange be. ⁵ N

baba n nakali ne, a naxe, «N fa na faxafe ne. I n nagatama gaburi nan kui n naxan gexi Kanaan boxi ma.» Na kui n wama sigafe ne n xa sa n baba ragata. N na ge, n fama.»

⁶ Misira mange naxa a yaabi, «Siga, i xa sa i baba ragata alo a i rakalixi ki naxe.» ⁷ Yusufu naxa siga a baba ragatade. A naxa siga a nun Misira mange xa konyie, Misira mange xa mixi xungbee, Misira kuntigie, ⁸ a yete xa denbaya, a taarae, nun a baba xa denbaya. E xa dimedie nun e xa xurusee gbansan naxa lu Gosen boxi ma. ⁹ Soorie nun soe ragie naxa Yusufu mati e xa gisee kui. Nama belebele na nu e ra.

¹⁰ E to Atadi lonyi li Yuruden naakiri ma, e naxa non fe belebele raba. Yusufu naxa binye fi a baba ma, a non fe xanin han xi solofere. ¹¹ Kanaankae naxa e nono doro na maragate xon ma, naxan nabaxi Atadi xa lonyi ma. E naxa a fala, «Yi non fe findi fe belebele nan na Misirakae be.» Na nan a toxi e naxa «Misira Non fe» xili fala na yire xun Yuruden naakiri ma.

¹² Na kui, Yaxuba xa die naxa e baba waxonfe raba alo a a fala e be ki naxe. ¹³ E naxa a xanin Kanaan boxi ma, e naxa a ragata Makipela xe fonme kui, Iburahima xe naxan sara Eferon Xitika ma alako na xa findi mixi ragatade ra Mamire seeti ma. ¹⁴ Yusufu to ge a baba ragatade, a naxa gbilen Misira boxi ma, a nun a taarae nun mixi naxan birin a mati.

¹⁵ Yusufu taarae to bara a to e baba bara faxa, e naxa a fala, «Xa Yusufu fa won findi a gerefara, won fe jaaxi naxan birin nabaxi a ra, a gbeponoma ne won ma.» ¹⁶ Na kui e naxa siga Yusufu yire, e a fala a be, «I baba yi nan falaxi muxu be beenun a xa faxa, a naxe, ¹⁷ «Wo yi fala Yusufu be, “N bara i maxandi, dije i taarae xa gbaloe fe ma a nun e xa yunubi, barima e bara fe jaaxi raba i ra. N bara i maxandi, yakosi dije i baba Marigi Ala xa konyie ma.”»» E to na masenyi fala Yusufu be, a naxa wa. ¹⁸ A taarae naxa e felen a bun ma, e fa a fala, «Muxu tan nan ya, i xa konyie.»

¹⁹ Yusufu naxa a fala e be, «Hali wo mu gaaxu. Ala mu na n tan xa ra. ²⁰ Wo lan ne n xun wo naxa fe jaaxi raba n na, konko Ala naxa a masara fe fanyi ra alako n xa fe rakamali jama nii ratangafe ra. ²¹ Yakosi hali wo mu gaaxu. N wo hayi birin fanma ne nun wo xa die.» A xa woyenyi naxa e bone sa.

Yusufu xa faxe

²² Yusufu naxa lu Misira, a tan nun a xa denbaya birin. A naxa je keme je fu soto simaya ra. ²³ Yusufu naxa a xa mamadie nun a tolobitee to, a xa di Efirami naxee soto. A

naxa Manasi xa di Makiri xa die to, a nee tongo a gbe die ra.²⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N fan na faxafe ne, kono Ala wo malima ne a fanyi ra. A fama ne wo tongode Misira, a wo xanin boxi ma a dennaxe laayidi tongo Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.»²⁵ Yusufu naxa Isirayila xa die rakali, a fa a fala, «Ala na wo mali gbilenfe ra Kanaan boxi ma, wo xa n fure xanin naa.»

²⁶ Yusufu laaxira a je keme je fu nan ma. E naxa a fure soxo seri ra alako a fate naxa boro, e a ragata fure kankira kui Misira boxi ma.
